

**M A S A R Y K O V A
U N I V E R Z I T A**

FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ

**Politika identity hnutí
Generace identity a alt-
right: Komparativní
případová studie**

Diplomová práce

BC. TOMÁŠ HOŠEK

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Petra Mlejnková, Ph.D.

Katedra politologie
obor Bezpečnostní a strategická studia

Brno 2020

MUNI
FSS

Bibliografický záznam

Autor:	Bc. Tomáš Hošek Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita Katedra politologie
Název práce:	Politika identity hnutí Generace identity a alt-right: Komparativní případová studie
Studijní program:	FSS N-PL Politologie
Studijní obor:	Bezpečnostní a strategická studia
Vedoucí práce:	Mgr. et Mgr. Petra Mlejnková, Ph.D.
Rok:	2020
Počet stran:	105
Klíčová slova:	Krajní pravice, politika identity, Generace identity, alternativní pravice, identitární hnutí, nativismus, populismus

Bibliographic record

Author: Bc. Tomáš Hošek
Faculty of Social Studies, Masaryk University
Department of Political Science

Title of Thesis: Identity Politics of the Generation Identity and
Alt-Right Movements: A Comparative Case Study

Degree Programme: FSS N-PL Political Sciences

Field of Study: Security and Strategic Studies

Supervisor: Mgr. et Mgr. Petra Mlejnková, Ph.D.

Year: 2020

Number of Pages: 105

Keywords: Far-right, identity politics, Generation Identity,
Identitarian movement, Alt-Right, nativism,
populism

Abstrakt

Cílem diplomové práce je prozkoumat a komplexně vymezit politiku identity hnutí Generace identity (GI) a tzv. alternativní pravice (alt-right). Výzkum je koncipován jako komparativní případová studie aplikující metodu srovnávací obsahové analýzy na politiku identity zkoumaných hnutí. Práce dochází k závěru, že klíčový rozdíl mezi identitárními politikami obou subjektů představuje aspekt rasové homogenity referenční skupiny, který lze explicitně vysledovat pouze u hnutí alt-right. GI se naopak rasově podmíněných aspektů identity v rétorické rovině vyvaruje a klade důraz na etnokulturní povahu evropského společenství.

Abstract

The goal of this diploma thesis is to explore and thoroughly define the identity politics of the Generation Identity (GI) and the so-called alternative right (Alt-Right) movements. The research is designed as a comparative case study applying the comparative content analysis method to the identity politics of the studied movements. The conclusion reads that the key difference between both subjects lies in the aspect of the referential group's racial homogeneity which has been explicitly detected only in the case of the Alt-Right. The GI, on the other hand, avoids the racial aspect of identity and instead emphasizes the ethnocultural nature of the European community.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma **Politika identity hnutí Generace identity a alt-right: Komparativní případová studie** zpracoval sám. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, byly citovány v textu a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.

V Brně 2. ledna 2020

.....
Bc. Tomáš Hošek

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí své práce Mgr. et Mgr. Petře Mlejnkové, Ph.D. za cenné rady, hodnotné připomínky a zapůjčené literární prameny nezbytné k dokončení tohoto textu. Také chci poděkovat svým přátelům a rodině za jejich neocenitelnou pomoc a podporu.

Obsah

1	Úvod	13
2	Teoretická část	16
2.1	Identita a politika identity.....	16
2.2	Politika identity v kontextu krajní pravice.....	19
2.3	Politika identity krajní pravice – shrnutí a operacionalizace...	30
3	Metodologická část	35
3.1	Výzkumný design a zkoumané případy.....	35
3.2	Cíle výzkumu a výzkumné otázky.....	36
3.3	Metody sběru dat a analýzy.....	36
3.4	Limity práce.....	37
4	Praktická část	39
4.1	Hnutí „nové pravice“.....	39
4.2	Identitární hnutí a Generace identity.....	44
4.3	Ideologická východiska GI.....	46
4.4	GI a otázka rasové či etnické identity.....	51
4.5	Bílý nacionalismus, separatismus a supremacismus.....	55
4.6	Hnutí alt-right a jeho ideové proudy.....	58
4.7	Ideové pilíře alt-right.....	63
5	Komparativní část	74
5.1	Ochrana rasové homogenity.....	74
5.2	Ochrana etnokulturní homogenity.....	76
5.3	Ochrana náboženské homogenity.....	77
5.4	Ochrana tradičního pojetí sexuální identity.....	79
5.5	Vnější nepřítel: přistěhovalci z třetích zemí.....	81
5.6	Vnější nepřítel: muslimové.....	82
5.7	Vnější nepřítel: židé („židovská lobby“).....	84

OBSAH

5.8	Vnější nepřítel: elity.....	85
5.9	Shrnutí a zodpovězení výzkumných otázek.....	87
6	Závěr	91
	Použité zdroje	95

1 Úvod

Mezi výrazné fenomény transnacionální krajní pravice se v posledních několika letech zařadila dvě svým způsobem odlišná, leč do jisté míry provázaná a příbuzná sociální hnutí – Generace identity (GI) a tzv. alternativní pravice, známá pod anglickým zkráceným výrazem „*alt-right*“. Tyto subjekty je z politologického hlediska možné označit za individuální projevy novodobého přístupu ke způsobu politického soupeření, pro který se ve společenských vědách postupem času vžil pojem „politika identity“ (z anglického termínu „*identity politics*“). Se svým původem v období proměny politického prostředí v zemích Západu v průběhu 60. let se politika identity – coby způsob artikulace politických zájmů na základě identitární příslušnosti k určité kolektivně a exkluzivisticky vymezené skupině – postupně stala zřetelnou součástí ideologie moderní krajní pravice, která její utilizací reagovala na post-materialistickou politiku stran nové levice. Vzhledem ke stálé přítomnosti politiky identity v politických milieu zemí Evropy, USA a většiny dalších demokratických států představuje tento koncept vhodný předmět politologického výzkumu, z bezpečnostního hlediska navíc úzce propojeného s problematikou krajní pravice. Hnutí GI a alt-right se potom jeví jako přílehlivé příklady tohoto fenoménu díky prozatímní nízké reflexi v odborné společensko-vědní sféře (zejména co se týká českého výzkumného prostředí) a svému poměrně dynamickému vývoji posledních let a narůstajícím impaktem v evropském a americkém veřejném prostoru.

Zatímco GI se od svého založení v roce 2012 podařilo etablovat jako hlavní představitel identitárního hnutí působícího v Evropě, pojem alt-right začal být výrazně skloňován v souvislosti s úspěšnou kandidaturou Donalda Trumpa na post prezidenta Spojených států amerických v průběhu roku 2016. Odlišnost mezi těmito fenomény je tedy do jisté míry geografického, ale rovněž strukturálního charakteru, kdy GI funguje jako panevropská síť volně propojených poboček, sdružených jednotící a poměrně jasně vymezenou ideologií; alt-right lze oproti tomu definovat jako zastřešující hnutí celé řady různě vyhraněných ideových proudů, aktivních zejména v online prostoru, jež spojuje odmítání tradičního konzervatismu hlavního proudu a důraz na rasové uvědomění americké bělošské populace. Obě hnutí spolu nicméně sdílí jisté ideové kořeny v politicko-filozofickém směru francouzské nové pravice, což při posuzování jejich myšlenkové výbavy vede k identifikaci celé řady příbuzných prvků.

Už jen z tohoto důvodu lze zařazení těchto subjektů do komparativně laděného kvalitativního výzkumu označit za krok správným směrem. Největší přínos předkládané práce autor spatřuje v komplexním zachycení politiky identity těchto do jisté míry spřízněných hnutí a zevrubné komparaci identitárních politik obou zkoumaných subjektů.

Z politologicko-bezpečnostního hlediska budí oba dva fenomény pozornost netradičním (i ne zcela vyjasněným) pojetím typických krajně pravicových idejí, stejně jako svojí rolí v soudobém veřejném prostoru. V tomto ohledu lze na jedné straně zmínit mediálně exponovanou kampaň GI s názvem „Defend Europe“, v jejímž průběhu se aktivisté hnutí pokoušeli na své lodi ve Středozemním moři blokovat činnost neziskových organizací zachraňujících migranty plavící se do Evropy z pobřeží Libye (Walsh 2017). Kontroverzním se stala také finanční vazba předáka rakouské pobočky GI Martina Sellnera na ultrapravicového teroristu z novozélandského města Christchurch nebo nedávné zařazení GI na seznam krajně pravicových hrozeb ze strany německé kontrarozvědné zpravodajské služby (Hille 2019; Strickland 2018). Aktivitu hnutí alt-right potom výrazně poznamenal ultrapravicový pochod sympatizantů alternativní pravice a dalších bělošských supremacistů v americkém městě Charlottesville v roce 2017, jenž se stal největší a také nejnásilnější veřejnou manifestací americké krajní pravice za několik posledních desetiletí a při kterém tragicky zahynula demonstrantka opozičního protestního tábora (Atkinson 2018: 309-310). Tato událost i pozdější masové střelby ve městech Parkland, Pittsburgh, Poway nebo El Paso ze strany sympatizantů americké krajní pravice výrazně přispěly k negativnímu obrazu alt-right u americké veřejnosti a zároveň ukázaly vliv ideologického charakteru hnutí na „osamocené vlky“ a střelce z řad amerických pravicových extremistů.

Předkládaná diplomová práce si klade za cíl krajně pravicové fenomény GI a alt-right podrobně vymezit a pomocí obsahové srovnávací analýzy identifikovat shodné či rozdílné aspekty v jejich přístupu k politice identity, kterou se oba dva subjekty snaží určitým způsobem prosazovat. V první kapitole práce vymezí klíčové koncepty výzkumu, tedy politiku identity a její specifickou podobu ze strany krajní pravice. V závěru teoretické části dojde rovněž k operacionalizaci této politiky identity, resp. stanovení souboru kategorií, s nimiž bude výzkum v rámci analýzy později pracovat. Následující kapitola se bude věnovat metodologii výzkumu a představí výzkumné otázky, jež se práce provedením komparativní obsahové analýzy pokusí zodpovědět. V empirické části text poté

představí nejprve hnutí Generace identity, včetně jeho ideových kořenů a základních ideových východisek, a následně hnutí alternativní pravice, u něhož se výzkum zaměří mj. na jeho spřízněnost s tradičními krajně pravicovými proudy bělošského nacionalismu a supremacismu. Konečně v komparativní části výzkum na základě stanovených kategorií provede analýzu politiky identity obou hnutí a na základě výsledku této analýzy přistoupí k zodpovězení triády výzkumných otázek. Veškerá podstatná zjištění práce budou shrnuta v poslední kapitole „Závěr“.

2 Teoretická část

2.1 Identita a politika identity

Identita a politika identity jsou pro teoretickou páteř této práce zcela fundamentálními koncepty; pro každý z nich přitom platí, že se v sociálně-vědním výzkumu prosadily relativně nedávno během poválečných let 20. století. K popularizaci pojmu identita docházelo zejména v průběhu 50. let díky výzkumu respektovaného psychologa Erika Eriksona (Fukuyama 2018: 9). Jakožto sociologický pojem lze identitu v obecné rovině definovat jako „to, co je vlastní nějakému člověku nebo nějaké skupině, i to, co ji charakterizuje“ (Boudon, Besnard, Cherkaoui, Lécuyer 2004: 69). Jde o „hluboký pocit vlastní totožnosti založený na prožívání vlastní komunity“, který přitom zahrnuje i „hodnoty, kterým jedinec věří a na nichž zakládá smysl svého života“, čímž se typicky rozumí jakási osobní ideologie či světonázor (Jandourek 2007: 104). Za identitu lze rovněž označit „prožívání příslušnosti k větším nebo menším společenským celkům“, přičemž některé lidské složky identity jsou ze své podstaty dané (např. pohlaví, barva kůže) a jiné naopak získané a do jisté míry volitelné (např. náboženská či politická příslušnost) (ibid.). Vyjádření identity se potom mění v závislosti na „kulturních, profesních, náboženských, geografických, jazykových“ a dalších souvislostech (Boudon, Besnard, Cherkaoui, Lécuyer 2004: 69).

Identitu jinými slovy lze chápat jako každého místo ve společnosti, tzn. jeho či její pozici v každé z relevantních společenských dimenzí, jako je národnost, etnicita, sexuální identita, věk a další (Klein, Simon 2006: 225). Mimo individuální identitu je potom potřeba rozlišovat rovněž identitu kolektivní, jejíž zdroj daný jedinec sdílí se skupinou ostatních jedinců a která se tak díky svému kolektivnímu charakteru stává identitou více inkluzivní než identita individuální. Specifika moderní společnosti nicméně každému jedinci umožňují přístup do vícero míst v sociálním světě, a tedy identifikaci s větším množstvím kolektivních identit, které se spolu však nemusí úplně překrývat – často se naopak mezi sebou navzájem mohou nacházet v konfliktním stavu (ibid.).

Vztah individuální dimenze identity s její kolektivní společenskou dimenzí je dle Fukuyamy (2018: 9-10) klíčový pro pochopení vazby konceptu identity na specifický fenomén politiky identity. Pro každou společnost v kterékoliv historické epoše je typické, že se určitá skupina

jednotlivců nachází v rozporu s pravidly a normami určenými danou společností. Lidské bytosti uznání sebe sama přirozeným způsobem vyžadují – v moderních dějinách se v tomto kontextu ustálilo přesvědčení, že individuálně pojatou hodnotu autentického vnitřního já by měla široká společnost uznávat (ibid.: 10). Vnitřnímu já tak přestala být prisuzována povinnost se společenským pravidlům podřídit – musí to být naopak vnější společnost, jež tuto individuální identitu má za úkol uznat, jinak je zapotřebí takovou společnost změnit. Modernímu pojetí identity tak individuální představa vlastní hodnoty přestala stačit, nedochází-li k veřejnému uznání této hodnoty nebo stává-li se tato hodnota předmětem znevažování či ignorace. Právě tento druh požadavku na veřejné uznání individuální identity v rámci široké společnosti můžeme označit za hlavní příčinu vzniku a rozšíření fenoménu politiky identity (ibid.).

Poválečný rozvoj zemí západního světa se v průběhu druhé poloviny 20. let stal charakteristickým rozsáhlým rozvojem širokých sociálních hnutí založených na artikulaci práv minoritních vrstev společnosti. Nejvýraznějšími představiteli tohoto procesu se stala hnutí za práva žen v rámci druhé vlny feminismu, hnutí za občanská práva Afroameričanů v USA, ale také snahy o zrovnoprávnění gayů a leseb a různá další hnutí nacionalistického či postkoloniálního charakteru (Heyes 2016; Neofotistos 2013).¹ Sociálně-vědní pojem „politika identity“ (v angličtině *identity politics*, *politics of identity* nebo též *identity-based politics*) se tedy stal charakteristickým pro tento způsob využívání kategorie identity, ať už rasové, etnické, náboženské, sociální či kulturní (Neofotistos 2013; Merriam-Webster 2019). Artikulace politických zájmů na identitární bázi znamenala odstředivý pohyb od tradičního způsobu politické organizace na základě politické orientace, stranické příslušnosti a ideového sdružování okolo programových manifestů; namísto toho se dané formace zaměřovaly na zajištění politických svobod těch částí společnosti, které se vůči majoritní vrstvě nacházely v marginalizovaném či jinak znevýhodněném postavení (Heyes 2016).

Přenesení politiky identity do politického prostoru v poválečných letech bývá připisován stranám tzv. nové levice. Traverso (2019: 56) tento proces vysvětluje potřebou reakce tohoto poválečného politického proudu na tradiční marxistické myšlenky, které koncepty třídy, genderu,

¹ Fukuyama (2018: 10) dále mezi konkrétní projevy politiky identity uvádí moderní fenomén demokratických revolucí, růst nacionalismu či islamismu nebo specifické politické projevy na amerických univerzitních kampusech.

rasy či vyznání původně pojímaly v hierarchickém uspořádání, tj. podřizovaly veškeré dimenze identity třídnímu konfliktu, přičemž řešení tohoto problému mohlo přinést jedině ukončení třídního vykořisťování. Poválečná léta tedy pro vznikající novou levicí znamenala opuštění od materialistických hodnot ztělesňovaných klasickým marxismem, a to ve prospěch artikulace rasových, genderových, náboženských a dalších aspektů identity v ne-hierarchickém uspořádání, tedy aniž by byly pojímány jako prosté důsledky identity třídní (ibid.). Politiku identity nové levice tak začaly formovat požadavky na veřejné uznání individuálních práv menšinově zastoupených nebo marginalizovaných skupin společnosti, typicky osob tmavé pleti, náboženských či etnických minorit, příslušníků komunity LGBT+ či stoupenkyň feministického hnutí, přičemž zájem na tomto uznání a pochopení neměl být motivován snahami o restrikci nebo odepření práv většinové části společnosti, ale naopak rozšířením již existujících práv na část menšinovou (ibid.: 57-58).

Obecně lze říci, že středobodem politiky identity se stalo vnímání stejnosti a odlišnosti (Neofotistos 2013) – v dalších podkapitolách si popíšeme, jak výrazně takováto dichotomie proniká i do uvažování moderní krajní pravice a jejího specifického pojetí politiky identity. Traverso (2019: 58) v tomto ohledu upozorňuje na rozlišování identity ve smyslu „stejnosti“ („*sameness*“) a identity jakožto „individuálního sebe sama“, popř. „vlastní osoby“ („*ipseity*“). Zatímco prvně zmiňovaný typ identity, odpovídající na otázku „kdo jsme?“, odkazuje k biologicky dané identitě, jež je pevně zakořeněna v DNA a tím pádem ji nelze změnit, druhý typ se ptá „kým jsme?“ a lze jej chápat jako výsledek procesu konstruování sebe sama, kdy identita daného jedince reflektuje jeho životní cestu a důsledky jím učiněných rozhodnutí. Tento „ipseitální“ druh identity se vyznačuje svojí subjektivitou, otevřeností a náchylností k dalšímu vývoji a transformaci, jinými slovy tak umožňuje každému jedinci přizpůsobovat se životním okolnostem a dává mu svobodu rozhodovat se, kým se skutečně cítí být. Prvně zmiňovaný druh identity se oproti tomu zaměřuje na ontologické pojetí „stejnosti“, kdy podstata každého jedince má být nezvratně určena již v momentě jeho narození. Právě takového pojetí identity se dle Traversa (ibid.) ujala krajní pravice, jež se na základě jí prosazované stejnosti vymezuje vůči jakékoliv odlišnosti, která má narozením determinovanou identitu určitým způsobem ohrožovat.

2.2 Politika identity v kontextu krajní pravice

Jedním z prvních teoretiků, který identifikoval příklon krajně pravicových² uskupení k politice identity v novodobé poválečné éře, se stal počátkem 90. let italský politolog Pierro Ignazi se svou esejí „*The Silent Counter-Revolution*“. Ignazi (1992: 5-6) si v ní všímá změn, které do politických systémů západních zemí vnesl proces tzv. tiché revoluce, kdy v průběhu 70. a zejména 80. let začala být zřetelně akcentována post-materialistická témata jako individuální svobody, potřeba seberealizace či politická participace. Vzrůstající rozmach této „nové politiky“ postavené na střetu materialismu s post-materialismem dávali tehdejší autoři do souvislosti primárně se vzestupem nových politických stran inklinujících k levici (tj. výše zmíněné „nové levici“), typicky „zelených“ partají zdůrazňujících ekologická témata. Ignazi (ibid.) nicméně v tomto ohledu poukazuje také na souběžné posilování stran krajně pravicových (autorem označovaných za strany extrémní pravice), které se tak staly výsledkem stejného procesu jako výše zmínění zelení, akorát na opačném pólu politického spektra.

Tento proces „tiché kontrarevoluce“ dal dle autora vzniknout novému typu krajně pravicových partají, které se od těch tradičních (a politologickým výzkumem již jasně vymezených) odlišují svým negativním postojem k dědictví fašismu. Zatímco se tedy „starý“ typ Ignaziových extrémně pravicových stran otevřeně hlásí k fašistické ideologii typické pro meziválečná léta evropských dějin 20. století, strany „nově-pravicového“ typu spolu namísto jasně strukturované a ucelené ideologie sdílí zřetelně antisystémové postoje jako „anti-parlamentarismus, anti-pluralismus a anti-stranickost“ (Ignazi 1992: 12). Mezi společné rysy politické agendy těchto uskupení se řadí mj. vyzdvihování tradičních přirozených

² Terminologie předkládaného textu se řídí relativně rozšířeným a uznávaným německým vzorem, který pojímá politický extremismus jakožto „antitezi k demokratickému ústavnímu státu“ a radikalismus jako jakýsi ústavně-konformní mezistupeň („šedou zónu“) mezi extremismem a demokratickým středem (Mareš 2003: 21, 32-33). Pojem krajní pravice (popř. synonymní termín ultrapravice) je pro zkoumání této problematiky mnohými autory považován za nejvhodnější, poněvadž se jedná o ustálenou politologickou kategorii a lze pod něj zahrnout extrémně i radikálně pravicové politické proudy, sahající „od ultrakonzervativního nacionalismu přes pravicový populismus až k neofašismu a neonacismu“ (Smolík 2013: 387-388; Mareš 2003: 33).

komunit a s tím spojený odpor vůči cizincům, víra v hierarchické uspořádání společnosti a kritika rovnostářství, a také odpor k modernitě, jež má mít za následek excesivní rozšiřování individuálních svobod (ibid.). V pozdějším výzkumu potom autor tyto aspekty doplnil rovněž o zdůrazňování etnického principu a příklon ke xenofobii, rasismu a nacionalismu. Pravicově extremistické strany nového typu přišly v individualistických post-industriálních společnostech 80. let s odpovědí na krizi identity způsobenou atomizací společnosti, globalizačními procesy a oslabováním národních států ve prospěch nadnárodních subjektů. Autor ve vztahu k těmto subjektům proto navrhuje používat přiléhavé souhrnné označení „post-materiální extrémní pravice“ (Ignazi 2010: 33-34).

Zatímco Ignaziho dílo se v první řadě zaměřuje na vliv post-materiálních idejí 80. let na formování politiky identity novodobé krajní pravice, Hans-Georg Betz se zařadil po bok celé řady teoretiků, kteří se tuto politiku pokusili podrobněji vymezit a co nejpřesněji konceptualizovat. Podle Betze (2003: 194-195) se soudobá radikální pravice shoduje na jakémsi ideologickém jádru představovaném zejména restriktivním pojetím státní příslušnosti a demokratických principů, které jsou principiálně podmiňovány existencí kulturně či etnicky homogenní komunity jakožto hlavní složky daného národa. Za plnohodnotné členy občanské společnosti jsou v takovém případě považováni výhradně dlouholetí občané a daňoví poplatníci, kteří se za svého života stali významným přínosem pro danou společnost. Pouze pro tuto část společnosti by tedy měly být vyhrazeny výdobytky sociálního státu, a to na úkor cizinců, přistěhovalců či uprchlíků (Betz 2003: 195).

Pro tento přístup, symbolizovaný agendou „národní preference“, používá autor označení vylučující/exkluzivní populismus (*exclusionary populism*) a dává jej do souvislosti s přijetím nové formy kulturního nativismu, jenž cílí zejména na ochranu původní kultury, zvyků a způsobu života namísto akcentování etnické či etnokulturní nadřazenosti, tradičně přisuzované extrémní pravici (ibid.). Politika identity Betzovy radikální pravice se tak v první řadě koncentruje na otázky národní a kulturní identity, přičemž staví do popředí ideje tzv. diferencialistického nativismu (*differentialist nativism*), vyplývajícího z etnopluralistických koncepcí francouzské „nové pravice“ (*Nouvelle Droite*). Podstatou této diferencialistické doktríny radikální pravice má být obrana ohrožené evropské identity a kulturní diverzity proti zastáncům universalistických a multikulturních idejí, typických pro nadnárodní korporace, mediální subjekty či mezinárodní organizace (Betz 2003: 195-196). V konkrétní

rovině se tyto postoje dle Betze (2003: 204-205) projevují mj. ostrým odporem vůči islámu a globalizačním procesům, ideologii Betzovy radikální pravice tak vedle zmíněného diferencialistického nativismu doplňuje rovněž všeobecný protekcionismus.

Koncept nativismu a dalších prvků typických pro krajně pravicovou politiku identity podrobněji v průběhu let rozpracoval nizozemský politolog Cas Mudde v rámci konceptualizace populistické radikální pravice. Mudde (2000: 179) ve své dřívější práci pracoval primárně s termínem extrémní pravice, které přisuzoval společné ideologické jádro sestávající z kombinace nacionalismu, xenofobie, šovinismu blahobytu a víry v zákon a pořádek. Dotčené politické subjekty tak v první řadě měly usilovat o kongruenci politické a kulturní složky státu (tj. státu a národa), a to prostřednictvím politiky „vnitřní homogenizace“, jejímž cílem je vytvoření monokulturní společnosti a které by dané strany chtěly docílit např. repatriací cizinců zpět do zemí původu (Mudde 2000: 177).³ Xenofobii Mudde (ibid.) pojímá jako světonázor, v jehož rámci je na vše „abnormální“ (popř. odchýlené od konvencí, které jsou danému národu přisuzovány jako vlastní) pohlíženo jako na veskrze negativní aspekt, hrozbu.⁴ Šovinismus blahobytu, který již poměrně přesně definoval výše

³ Mezi strategie procesu vnitřní homogenizace (které lze i kombinovat) řadí Mudde (2007: 16) separatismus, asimilaci, vyhošťování nebo v extrémním případě také genocidu. Holistickou interpretaci nacionalismu, tj. zahrnutí politického (resp. občanského) a kulturního (resp. etnického) aspektu, Mudde zdůvodňuje přítomností vnitřní homogenizace a vnější exkluzivity v kontextu nacionalistického vidění světa (Mudde 2007: 17). Obecně lze potom nacionalismus definovat jakožto postoj přesahující „legitimní lásku k vlastní zemi“, činící „vlastní národ nejvyšším smyslem bytí“ a požadující „úplné postoupení jednotlivce pro tento národ“ (Mareš 2003: 59). Mezi další aspekty nacionalismu se dále řadí „přehnaný nárok na spoluúčast, arogantní exkluzivitu a pocit převahy nad ostatními národy“, přičemž se s těmito nepřátelskými postoji vůči jiným národům může pojít rovněž rasová nenávisť a xenofobie (ibid.).

⁴ Xenofobii, jež bývá uváděna jako průvodní jev nacionalismu a rasismu, se v obecném smyslu rozumí strach z cizího a neznámého, který může v krajních případech nabývat formy cílených a specifikovaných projevů odporu a „odmítání určitých jedinců nebo celých etnických skupin (Mareš 2003: 62). Lze ji také definovat jako „dohady, smyšlené či nadměrně zveličené obavy z domnělého a neexistujícího nebezpečí či ohrožení jedinců či celých skupin lidí (ibid.).“

diskutovaný Betz, potom nacionalistické a xenofobní ideje převádí do socioekonomické roviny, kdy otázky politiky zaměstnání a sociálního zabezpečení mají být vyhrazeny exkluzivně ku prospěchu „vlastního lidu“ daného státu.⁵ Opatření posledního ideologického rysu Muddeho extrémní pravice, zákonu a pořádku, potom mají zajišťovat ochranu národa před škodlivými silami zvenčí, zejména prostřednictvím udržování striktního právního systému a aktivního a důsledného vymáhání nastavených zákonných pravidel (ibid.).

Toto vymezení extrémní pravice Mudde po letech zrevidoval a navrhl hierarchickou strukturu jednotlivých ideologických aspektů. Za stěžejní ideový rys novodobé krajní pravice (v Muddeho práci pojmenované *populistická radikální pravice*) označil nativismus, tj. ideologii, podle níž by státy měly být obývány výlučně členy rodilé (popř. původní, nativní) skupiny, typicky národa, přičemž nerodilé elementy, ať už skupiny osob či ideje, jsou prizmatem nativismu spatřovány jako vážné ohrožení homogenního národního státu. Dimenze nativismu tak v Muddeho „žebříčku abstrakce nativistických ideologií“ vzniká kombinací výše vymezených rysů nacionalismu a xenofobie (Mudde 2007: 22, 24). Mezi výhody použití tohoto konceptu autor řadí např. vyloučení některých liberálních forem nacionalismu z výsledné definice krajně pravicové rodiny či „vypořádání se“ s některými nepřesnými označeními daných stran jako čistě antiimigračních či rasistických (ibid.: 19). Mudde dodává, že nativismus v jeho pojetí může nabývat rasistické i nerasistické podoby – exkluzivní preference vlastního národa tak může být konstruována na bázi rasy i kultury, popř. náboženství (vzhledem ke zkoumaným odlišnostem mezi politikou identity alt-right a Generace identity bude tento důležitý argument v pozdější části práce ještě zohledněn). Autor také upozorňuje na paralely nativismu s etnopluralistickými argumenty výše zmíněné „nové pravice“, podle níž si sice národy či kultury jsou rovny, ale zároveň mezi nimi existují zásadní rozdíly (ibid.: 18). Nativismus tak s sebou nese jistý aspekt pluralismu, kdy se staví proti jakýmkoliv snahám mazat rozdíly (kupříkladu mezi jednotlivými kulturami) a k vyzdvihování rasy v jeho kontextu dochází nikoliv na základě superiority nad ostatními rasami,

⁵ Obecně lze šovinismus blahobytu označit také za diskriminaci „cizích skupin ve vlastní zemi nikoliv principiálně, ale ve vztahu k zabránění v účasti na společenském blahobytu, resp. sociálních vymoženostech vlastní „vyspělé“ země“ (Mareš 2003: 60).

ale protože je dané skupině tato rasa vlastní. Jinými slovy tak esence nativismu tkví v preferenci původního elementu čistě na základě faktu, že jde o původní element (Michaels 1995: 14, 67, 66 in Mudde 2007: 18).⁶

O radikální pravici Mudde hovoří ve chvíli, kdy se klíčovému konceptu nativismu přidá rys autoritarismu. Ten autor definuje jako víru ve striktně uspořádanou společnost se silnou rolí autority, jejíž zpochybňování má být tvrdě potrestáno, a to nejenom v duchu „zákona a pořádku“, ale také jakéhosi „represivního konvenčního moralismu“.⁷ Tato nativistická, autoritářská radikální pravice sice nezpochybňuje demokratické zřízení jako takové, ale vymezuje se vůči fundamentálním hodnotám liberální demokracie, zejména politickému pluralismu a ústavní ochraně menšin. Až po přidání striktně protidemokratického apelu se v Muddeho „žebříčku abstrakce“ stává z pravice radikální pravice extrémní (Mudde 2007: 22-25).

Zvláštní pozici ve svém výzkumu věnuje Mudde populismu, který identifikoval vedle nativismu a autoritarismu jako třetí klíčový ideologický rys krajní pravice (proto označení *populistická radikální pravice*), a to nikoliv pouze ve smyslu politického stylu. Podstatou populismu má být separace společnosti do dvou homogenních a navzájem antagonistických skupin, typicky „ryzího lidu“ a „zkorumpované elity“, a víra v politiku jakožto vyjádření „obecné vůle“ lidu, jíž mají jít v případě potřeby stranou i základní hodnoty liberální demokracie jako lidská práva či garance ústavních principů (Mudde 2007: 23).

Dle Pelinky (2013: 8) se populismus v této podobě skutečně stal charakteristickým zejména pro moderní krajní pravici. Identifikace

⁶ Autor ve své aktualizované konceptualizaci věnuje zmínku rovněž v dřívějším výzkumu užívaném rysu šovinismu blahobytu. V porovnání s ostatními diskutovanými ideologickými rysy jej Mudde považuje za méně důležitý, poněvadž pro jím zkoumané krajně pravicové strany představuje ekonomika problematiku druhotného významu. Šovinismus blahobytu tak autor chápe jakožto „nativistickou vizi hospodářství“ (Mudde 2007: 21-22).

⁷ Autoritarismus (popř. autoritářství) blíže vymezil např. Böltling (1997: 174 in Mareš 2003: 59), který jej chápe jako postoj dávající „přednost řádu před svobodou“, připravující občany k poslušnosti a „k takovému pojetí státu, kdy se na stát a politiku nenahlíží jako na nástroje občanů, ale naopak jako na nástroje k jejich zastrasování“. Na úkor občanských svobod je v autoritářském vidění světa stavěno perfektní dodržování právních předpisů a stanovení „jasného řádu“ zastoupeného „silným vůdcem“ (ibid.).

nepřítele zastávaného „prostého lidu“ se přitom nezaměřuje pouze na zmíněné elity, ať už ty ekonomické nebo intelektuální; doménou krajní pravice se stalo zacilování „těch druhých“ (často pejorativně označovaných za „vetřelce“) na základě jejich původu, občanství, vyznání, kultury či rasy. „Lid“ je v takovém případě definován na základě vyloučení nebo diskriminace odlišných společenských skupin, a to podle etnického, nacionalistického, náboženského, kulturního nebo též rasového klíče (ibid.: 7). V praxi se tak tento etno-nacionalistický populismus zaměřuje na kritiku imigrace, europeanizace, globalizace nebo multikulturalismu a vyjadřuje obavy z „otevření dveří“ cizím vlivům a elementům, typicky přistěhovalcům. Za hlavního viníka těchto procesů jsou následně označovány již zmíněné „elity“, jejichž cílem má být „denacionalizace“ vlastního národa a „dekonstrukce“ vlastního lidu prostřednictvím liberálně-demokratických politik vedoucích k akceptování kulturní diverzity (ibid.: 8). Krajně pravicoví populisté se přitom nepozastávají nad faktem, že existence homogenních národů a uniformně definovaného „lidu“ je v současnosti již fakticky vyloučená – v tomto případě platí poučka, že dokud taková víra v idealizovanou homogenní skupinu „nás“ existuje, potom bude na druhé straně vždy přítomen rovněž dostatek energie na obranu „nás“ proti „nim“ (ibid.).⁸

S neopominutelným příspěvkem do vymezení politiky identity krajní pravice přišli ve své studii také Michael Bruter a Sarah Harrison, konkrétně v kontextu jimi navržené konceptualizace krajně pravicové stranické rodiny. Autoři rozdělili krajně pravicovou ideologii do čtyř

⁸ Populistický předpoklad existence homogenního „prostého lidu“ je dle politologů problematický z řady důvodů. V první řadě samotná podoba daného lidu, kdo je v něm zahrnut a kdo z něj naopak vyčleněn, je založena na zjednodušujícím dogmatu ignorujícím přirozenou fragmentaci každé společnosti (Laclau 2007: 3-20 in Pelinka 2013: 5). Konstruování národních a rasových identit má vytvořit iluzi přirozených hranic mezi „námi“ a „jimi“, přičemž dochází k ignorování rozdílů, které lze v rámci údajně homogenního národa identifikovat (Pelinka 2013: 5-6). Takový koncept „lidu“ se tak nachází v přímém rozporu s respektovanou teorií „*cleavages*“ od Lipseta a Rokkana, jež předpokládá existenci několika vnitro-společenských linií konfliktů založených na přirozených ekonomických, sociálních, etnických či náboženských rozdílech a odlišných zájmech uvnitř každé společnosti. Uniformní národ, jak se jej snaží vyobrazovat populisté, tak jednoduše nemůže existovat, protože „lid“ se v realitě skládá z mnoha různých identit, jejichž jednotlivé zájmy si navzájem odporují (ibid.: 6).

teoretických pilířů (a na ně napojených koncepcí) rozčleněných na základě dvou ideologických dimenzí – autoritarismu a negativní identity. Do autoritářské dimenze autoři zahrnují koncepci reakcionářskou (nacházející se na sociálním pólu dané dimenze) a represivní (na pólu institucionálním); do dimenze negativní identity potom autoři zařadili koncepci populistickou (občanský pól) a xenofobní (kulturní pól) (Bruter, Harrison 2011: 35-36).

Dvě z uvedených koncepcí – represivní a populistická – do značné míry odpovídají svým pojetím vymezením autoritarismu a populismu uvedeným výše (Bruter, Harrison 2011: 38-39, 41-42), pro účely teoretické kapitoly této práce tedy není problém tyto koncepce přeskočit a hlouběji je nerozebírat. Za stručnou zmínku naopak stojí reakcionářská koncepce autoritářské dimenze, jež dle autorů představuje jakousi utopickou ideologii založenou na víře v ideální pospolitost, v rámci níž jsou veškeré negativní společenské jevy (jako např. chudobu či kriminalitu) nahrazeny představou harmonické a homogenní společnosti. Tato nostalgie po „zlatých časech“ se projevuje zastáváním jakéhosi přirozeného společenského řádu, jímž se v minulosti vyznačovaly tradiční společnosti a který je v současné době vytlačován „deviantními alternativami“ prosazovanými ve jménu modernity a rovnostářství (ibid.: 37). Proti údajné erozi tradičního uspořádání spojeného s „rodinou, klanem, sousedstvím či sociální vrstvou“ prosazují reakcionáři oživení skupinové mentality a rozvoj přirozených národních, regionálních nebo lokálních komunit, jejichž existenci považují za nadřazenou k individuálnímu pojetí svobody (ibid.: 38).

Xenofobní koncepce dimenze negativní politiky potom rovněž nabízí celou řadu bodů a vysvětlení důležitých k pochopení námi zkoumané politiky identity i doplnění již konceptualizovaných fenoménů. Koncept kulturní politické identity autoři definují jako pocit náležení k lidskému společenství sdílejícímu společné hodnoty, historii, kulturní odkazy nebo dědictví svých předků. Členové této komunity, označované již výše zmiňovanými pojmy „lid“ nebo „národ“, spolu tuto vzájemnou blízkost sdílejí prostřednictvím bezvýhradné národní či kulturní asimilace a vylučují z takové skupiny kohokoliv, kdo se z jejich pohledu od této komunity nějakým způsobem zásadně odlišuje – v nejširším slova smyslu jsou za takové osoby obecně považováni „cizinci“ (Bruter, Harrison 2011: 39). V tomto ohledu opět vystupuje do popředí nacionalismus, jenž zdůrazňováním osobitých rysů daného národa konstruuje umělou skupinu („*in-group*“), tj. národní komunitu sdílející „společnou identitu, jazyk,

vyznání, ideologii, kulturu a/nebo historii“ (ibid.: 40). Tato dominantní skupina je vykreslována jako referenční skupina, pevný bod, ve vztahu k němuž je každá další identita srovnávána a posuzována. Pokud jakákoliv jiná skupina neodpovídá nacionalisticky vykreslené formě příslušné *in-group*, nemůže být tato skupina považována za legitimního člena daného národního společenství a automaticky se pro členy této komunity stává skupinou vnější, vyloučenou, tzv. „*out-group*“ (ibid.). Autoři se tak přiklánějí k tvrzení Delantyho (1996 in Bruter, Harrison 2011: 40), podle něhož se nacionalismus v současné době váže k identitě mnohem silněji než k ideologii, resp. dochází k proměně („lámání“) ideologie prostřednictvím identitárního diskurzu. Politika identity krajní pravice si potom zakládá na dichotomickém rámování „my vs. oni“, díky čemuž lze snadněji prosazovat privilegia *in-group* a naopak diskriminovat relevantní *out-groups* (Bruter, Harrison 2011: 40). Takový přístup snadno vede k identifikaci tzv. „obětních beránků“, tedy nepřátelských skupin ohrožujících samotnou podstatu daného společenství v éře „sociálního a morálního úpadku a kulturní dekadence“, přičemž v tomto ohledu může jít o zmíněné cizince⁹, etnické minority, homosexuály nebo židy¹⁰ (ibid.).

K pochopení politiky identity krajní pravice může významným způsobem přispět také konceptualizace Alaina Bihra, která se opírá o trojici stěžejních ideologických aspektů – identitu, nerovnost a bojovnost. Základní rysy charakterizující každou z těchto ideových složek potom představují „fetišismus kolektivní identity, pozvednutí nerovnosti na úroveň primordiálního ontologického a axiologického zákona“ a „velebení boje jako existenciálního a politického, etického a estetického principu“ (Bihir 1998: 9-10 in Divišová 2014: 13). Zmíněná fetišizace

⁹ Autoři ostatně poznamenávají, že protiimigrační postoje se staly jedním z nejlépe identifikovatelných společných znaků krajní (v jejich pojetí extrémní) pravice jako takové. Od poukazování na problémy plynoucí z imigrace se potom odvíjejí další výrazné aspekty krajně pravicové agendy, např. kritika multikulturalismu (Bruter, Harrison 2011: 40).

¹⁰ I dle jiných autorů mohou antisemitské postoje krajní pravice snadno zapadat do výše vykresleného dichotomického rámování „my vs. oni“. Z perspektivy „*we-group*“ dochází k vykreslování židů jako úhlavních nepřátel celého světa i národního pořádku. Antisemitismus soudobé krajní pravice tedy podporuje tradiční stereotypní konspirace o židovské světové nadvládě a zároveň jsou na národní úrovni židé spatřováni jako cizinci údajně ohrožující homogenní národní identitu (Holz 2011 in Wodak 2013: 25-26).

kolektivní identity v Bihrově pojetí přitom neomezují chápání této kolektivní identity výhradně ve smyslu národa, poněvadž připouští konstrukci této identity na základě bio-etnických parametrů, tj. sdílené kultury a také biologické dědičnosti (Bihr 1998: 21-22 in *ibid.*). Tato kolektivní identita tak může být kromě národa konstruována rovněž např. okolo konkrétního regionu, bílé rasy nebo západního společenství, což představuje významný inovativní prvek v porovnání s ostatními konceptualizacemi krajně pravicového myšlení vymezenými v této práci. Bihrova krajní pravice přikládá esenciální důležitost hodnotám země, teritoria, „zakořenění, dědictví“, kultu minulosti nebo rodině, souhrnně je pak autor shrnuje pojmem „krev a půda“ (*ibid.*). Jakýkoliv druh ohrožení takovéto identity potom s sebou přirozeně přináší určitou formu strachu, ať už z jinakosti nebo ze změny,¹¹ což se projevuje odmítáním jakéhokoliv jiného druhu identity (Bihr 1998: 22-24 in *ibid.*).

Druhý rys Bihrovy definice mezi tyto identity potom vnáší princip nerovnosti, odvozeného od rozdílů mezi jednotlivými identitami (národy, rasami atd.), které se krajní pravice snaží soustavně vyzdvihovat. Nerovnosti je v tomto ohledu přikládána univerzální platnost, a to v rámci přírody i společnosti, což vede krajní pravici k akcentaci přirozeného sociálního řádu, hierarchie a autority za současného odmítání ideje rovnosti, která takovému řádu již ze své podstaty odporuje (Bihr 1998: 27-29 in *ibid.*). Vlastní kolektivní identitě se tedy ze strany krajní pravice dostává jasné preference, což ji logicky vede ke zdůrazňování boje vůči veškerým elementům, jež by tuto identitu mohly (zmíněnou „odlišností“ či „změnou“) nějakým způsobem ohrožovat. Tento třetí rys Bihrovy konceptualizace se v praxi projevuje např. důrazem krajní pravice na vojenskou disciplínu, odvalu či poslušnost (Bihr 1998: 31-33 in Divišová 2014: 13-14).

K zevrubnému vymezení aspektů politiky identity krajní pravice může posloužit také konceptualizace Michaela Minkenberg, který ve svém výzkumu pracuje s teorií modernizace. Takto označuje proces „sociálních změn charakteristických zvýšenou funkční diferenciací a

¹¹ Autor přitom poznamenává, že takto pojatý fetišismus kolektivní identity vede „méně ke strachu z odlišnosti než ke strachu z nerozlišování“ (Bihr 1998: 23 in Divišová 2014: 13).

personální autonomií“,¹² jež krajní pravice odmítá a snaží se jim vzdorovat, a to prostřednictvím radikalizace inkluzivních a exkluzivních kritérií náležitosti (Minkenberg 2013: 11). Minkenbergova definice se dále nachází v souladu s výše diskutovanými autory – v rámci krajně pravicové identity politiky dochází ke zdůrazňování (či přímo radikalizaci) společenské homogenity, kdy národ slouží jako primární „*we-group*“ a xenofobním způsobem ze svých řad vylučuje ostatní na bázi etnicity, kultury, víry a/nebo genderu. Autor v tomto ohledu hovoří o „idealistickém“ a populistickém ultranacionalismu, který vůči liberální a pluralitní demokracii (s jejími hodnotami individualismu a universalismu) staví mýtus homogenního národa (ibid.). Na základě kritérií exkluze a postoji jednotlivých politických subjektů k explicitně protidemokratickým historickým ideologiím nacismu a fašismu (popř. jejich ochotě dosahovat politických cílů násilnou cestou) Minkenberg (2013: 12-13) separuje tyto subjekty do čtyř základních ideologických variant:

1. autokratická fašistická pravice, inspirovaná pravicovými diktátorskými režimy meziválečného období a inkorporující prvky rasismu a etnocentrismu;

2. rasistická nebo etnocentrická (ale ne fašistická) pravice, používající „etnopluralistické“ argumenty neslučitelnosti kultur a etnik (a zároveň popírající existenci „přirozené hierarchie“);

3. populisticko-autoritářská pravice, organizovaná okolo silného a charismatického lídra, s autoritářskou strukturou a nacionalistickou a xenofobní ideologií;

4. nábožensko-fundamentalistická pravice, jež nacionalismus a xenofobii spojuje s náboženskou rigiditou, a zasazuje se tak o obranu religiózně rámované národní „čistoty“.

Z hlediska konceptů podstatných pro zkoumané identitární hnutí je zapotřebí podrobněji rozebrat druhý typ Minkenbergovy krajní pravice, tj. rasistickou neboli etnocentrickou pravici. Autor tento fenomén dává

¹² Minkenberg (2013: 12) mezi tyto modernizační změny ve společenské a kulturní oblasti řadí např. překotné dění ve východní Evropě po roce 1989 a v západní Evropě před i po tomto historickém milníku evropských dějin. V souvislosti se změnami západní Evropy autor (v souladu s Ignaziho dílem) opět odkazuje k tranzici západních společností do post-industriální fáze, jejíž politická dynamika dala vzniknout novým hnutím na pravé i levé straně politického spektra (přechod od tzv. „*Old Politics*“ k „*New Politics*“, založené na kulturně-politickém střetu) (ibid.: 18).

do souvislosti s tzv. třetí vlnou pravicového radikalismu v poválečných západních demokraciích, kdy strany krajně pravicové rodiny cíleně oslabily svoji protidemokratickou rétoriku a namísto klasického biologického rasismu přijaly snáze akceptovatelné etnocentrické postoje (Minkenberg 2013: 19). Za středobod etnocentrismu je považováno pozitivní vnímání pouze vlastností „vlastní národnostní či etnické skupiny“, kdy se jiné skupiny nebo národy jeví jako hodnotově nižší a méněcenné (Bölting 1997: 176 in Mareš 2003: 62). Etnocentrismus tedy určitým způsobem „ospravedlňuje nerovné jednání“, přičemž však na rozdíl od klasických rasistických postojů dává důraz na rozdíly mezi jednotlivými kulturami a neargumentuje biologicky (ibid.). Příbuzný termín – etnopluralismus – se potom těchto nerovností zříká a jednotlivé skupiny či národy jako „vyšší“ či „nižší“ nehodnotí. Etnopluralismus nicméně poukazuje na údajnou neslučitelnost rozdílných kultur a etnik, jehož řešením se má stát jejich vzájemné „oddělení“, aby si tak jednotlivé národy a etnika dokázaly zachovat svoji identitu (ibid.; Minkenberg 2013: 19).¹³ Jde o modernizovanou strategii vůči politikám imigrace, integrace či multikulturalismu, jejímž nejvýraznějším zastáncem se na přelomu 60. a 70. let stalo francouzské intelektuální hnutí tzv. nové pravice (Minkenberg 2013: 19).

I přes zřetelnou snahu moderní krajní pravice na evropském kontinentě vyloučit ze své ideologie prvky rasismu a přenechat je ryze extremistickým subjektům mimo hlavní politický proud je pro kompletní teoretické části předkládané práce zapotřebí vymezit také politické ideje, které jsou na rasových otázkách zcela evidentně postaveny. Důvod pro to zavádají otázky ideologického ukotvení hnutí alt-right, jež se do značné míry orientuje na bílý nacionalismus a s ním spřízněné ideové směry, stejně jako povaha americké krajní pravice jako takové. Podle Coxe a Durhama (2000: 288) rasa představuje centrální bod americké extrémně pravicové scény. Charakteristickým se pro ni stalo přesvědčení, že by Spojené státy americké měly zůstat „zemí bílého muže“, „bělošská civilizace“ se nachází ve vážném ohrožení, a je tedy nezbytné ji za každou cenu bránit, přičemž bílou rasu označují zastánci takovýchto idejí za superiorní. Zejména poslední uvedené ustanovení by se dalo beze zbytku zařadit pod rasismus v jeho tradičním pojetí – takový rasismus „předpokládá, že lidstvo sestává z rozdílných geneticky určených ras“,

¹³ Minkenberg (2013: 19) podotýká, že takovýto model politicky vynucené segregace kultur a etnik na geografické bázi by v konečném důsledku mohl připomínat jakýsi globální apartheid.

kteřé se „odlišují jednáním, inteligencí nebo představami o morálce“; jedna rasa je přitom „hodnocena výše než další a „více cenná“ rasa smí nebo musí ostatní opanovat nebo znevýhodňovat“ (Bölting 1997: 184-185 in Mareš 2003: 60).

2.3 Politika identity krajní pravice – shrnutí a operacionalizace

Zkoumaná politika identity krajní pravice představuje přímou reakci na politiku post-materialistického věku, prosazovanou stranami tzv. nové levice v průběhu 60., 70. a 80. let v zemích západní Evropy a USA. Tento proces „tiché revoluce“ se vyznačoval masovou artikulací požadavků na konkrétní individuální svobody, politickou participaci či seberealizaci ze strany různorodých minoritních skupin, nejvýrazněji Afroameričanů, homosexuálů nebo příslušníků menšinových etnik a vyznání. Tyto skutečnosti moderního věku se ukázaly jako ideální prostředí pro růst revitalizovaných stran krajní pravice, kterým se podařilo odpoutat od fašistického dědictví totalitních režimů meziválečné epochy a zároveň akcentovat odpor k aspektům modernity vyzdvihovaným novou levicí. Politika identity ze strany Ignazim (2010) pojmenované „post-materiální extrémní pravice“ tak reagovala na atomizaci a individualizaci západních společností danou dopady globalizace a neoliberálního kapitalismu, stejně jako oslabováním role národních států v postupně se integrující Evropě. Projevy této tzv. „tiché kontrarevoluce“ typicky zahrnují odpor k imigraci, rovnému pojetí práv či diseminaci individuálních svobod v kontrastu k akcentaci přirozených komunit pojímaných na etnické bázi nebo víře v hierarchické uspořádání společnosti.

Betz (2003) v tomto ohledu předkládá dvojici konceptů klíčových pro vymezení politiky identity krajní pravice – vylučující (exkluzivní) populismus a diferencialistický nativismus –, s nimiž navazující autoři ostatně dále pracují. Exkluzivní podoba této politiky identity spočívá v restriktivním pojetí státní příslušnosti, jež je podmiňována existencí kulturně či etnicky homogenní komunity jakožto hlavní složky daného národa. Takto nativisticky chápaná komunita tak ze svých řad vylučuje jakékoliv nepůvodní elementy, typicky cizince a osoby s přistěhovaleckým pozadím, přičemž v konkrétním smyslu může toto vyloučení tradičně nést podobu tzv. šovinismu blahobytu, tj. restrikce systému sociálního

zabezpečení čistě na příslušníky ochraňovaného národa a kultury. V rámci obrany národní (popř. evropské) identity a kulturní diverzity potom krajní pravice staví zmíněný diferencionalismus do protikladu k universalismu, multikulturalismu a globalizaci, tedy ideovým prvkům spojovaným s liberálními elitami a nadnárodními organizacemi.

V Muddeho (2000; 2007) práci je nativismus chápán jako kombinace nacionalismu a xenofobie, resp. aspektu vnitřní homogenity příslušné komunity, konstruované pomocí spojení politické a kulturní složky národa, a vnější exkluzivity vůči jakýmkoliv nerodilým elementům, danou komunitou obecně spatřovaným jako hrozba. V podobném duchu se nese rovněž vymezení „xenofobní koncepce dimenze negativní identity“ od Bruter a Harrison (2011), která členům příslušného společenství přisuzuje společnou kulturní politickou identitu vzniknuvší na základě bezvýhradné národní a kulturní asimilace. Taková komunita je krajní pravici vykreslována jako jakási referenční skupina („*in-group*“), ve vztahu k níž dochází k posuzování každé další identity a v případě přítomnosti cizorodých prvků k vyloučení této odlišné identity či skupiny („*out-group*“). Rovněž Minkenberg (2013) ve své charakteristice politiky identity krajní pravice poukazuje na radikalizaci inkluzivních a exkluzivních kritérií náležitosti, tj. vnímanou společenskou homogenitu daného národa („*we-group*“) a xenofobní vylučování aspektů, jež do takto konstruované homogenity nemají zapadat (ať už na základě etnicity, kultury, vyznání, genderu atp.). Bihl (1998) výše popsané skutečnosti spojené s konceptem nativismu nazývá „fetišizací kolektivní identity“, v rámci které dochází k akcentaci „krve a půdy“ a odmítání veškerých cizorodých prvků (charakteristických jinakostí či změnou), jež by tuto fetišizovanou kolektivní identitu mohly nějakým způsobem ohrozit. Konstrukce této identity se přitom podle Bihla (ibid.) nemusí vztahovat výhradně na národ, ale jakékoliv lidské společenství definované na základě sdílené kultury a biologické dědičnosti, tedy region, nadnárodní celek, rodinu nebo rasu.

Kromě nativismu sehrává ve vymezení politiky identity krajní pravice důležitou roli rovněž populismus, chápáný jakožto ideologický rys, nikoliv čistě jako politický styl. Základní populistickou konstrukci dvou homogenních a vzájemně antagonistických skupin (typicky v podobě narrativu „prostého lidu“ zneužívaného „zkaženými“ a „zkorumpovanými“ elitami) krajní pravice specificky doplňuje o xenofobní strach příslušníků zastávaného společenství z neznámých elementů, v konkrétním smyslu z osob odlišného původu, občanství, vyznání, kultury nebo rasy.

Populismus tedy v krajně pravicové politice identity komplementuje výše popsané prvky nativismu, kdy kolektivní identitou definovaný „lid“ vylučuje ze svých řad odlišné společenské skupiny, a to na základě rasového, etnického, náboženského, národnostního či kulturního klíče. Toto dichotomické rámování „my vs. oni“ umožňuje krajní pravici snadněji akcentovat privilegia „lidu“ (tj. „*in-group*“, popř. „*we-group*“) a naopak diskriminovat cizorodé vnější skupiny („*out-groups*“), identifikované jako nepřátelské a ohrožující kulturu a mravní integritu dané komunity. Tento nativistický/diferencialistický/etno-nacionalistický populismus potom mimo cizince, přistěhovalce či odlišná etnika, rasy a náboženství cílí rovněž na zmíněné elity, jimž jsou okolnosti spojené s imigrací, globalizací a kulturní diverzitou, tj. aspekty ohrožujícími vnímanou homogenitu komunity, kladeny za vinu.

Politiku identity krajní pravice tudíž na základě provedené konceptualizace tvoří dvojice základních prvků – nativismus a populismus. Prim v tomto ohledu sehrává idea tradiční přirozené komunity, která svoji kolektivní kulturně-politickou identitu konstruuje na základě radikalizace své vnitřní homogenity a vnější výlučnosti/exkluzivity. Vnitřní, homogenní aspekt této identity je vymezen na základě sdílené kultury a biologické dědičnosti, tzn. neomezuje chápání dané komunity výhradně na úroveň národa a ve vztahu k pojetí identity se zaměřuje především na její ontologický aspekt „stejnosti“, jenž má identitu jedince nezvratně předurčit již v momentě jeho narození. V kontextu vnějšího, exkluzivistického aspektu kolektivní identity definuje tento nativistický populismus zastávané společenství jakožto referenční skupinu („*in-group*“ či „lid“), ve vztahu k níž dochází k posuzování jakýchkoliv dalších druhů identit a jejich vyloučení na základě cizorodých elementů, typicky odlišné rasy, etnika, kultury, náboženství, národnosti ad. Tento způsob exkluzivistické preference vlastního homogenního společenství přitom může i nemusí nabývat rasistické podoby, tzn. může být konstruován na bázi rasové i kulturní, popř. náboženské. Esence nativismu v tomto případě (v souladu s Muddeho (2007) vymezením) netkví výhradně ve vyzdvihování superiority rasy, kultury či etnika nad ostatní skupiny, ale může spočívat v preferenci původního elementu homogenní skupiny čistě na základě faktu, že jde o původní element.

V rámci operacionalizace takto definované politiky identity je tedy potřeba pro pozdější analýzu stanovit soubor kategorií, v jehož rámci bude každá jednotka představovat jeden konkrétní aspekt zkoumané politiky identity. Tyto kategorie potom budou v analytické části práce ke

každému z objektů výzkumu vztahovány a na základě jejich hodnot bude prováděna komparace.

Na základě dvou stěžejních aspektů politiky identity – nativismu a populismu – můžeme stanovit dvojici základních cílů, které dané subjekty prostřednictvím identitární politiky sledují: **ochranu homogenní komunity** a **vykreslení vnějšího nepřítele**. Ochranu homogenní komunity krajní pravice konstruuje na základě společné identity této skupiny, přičemž tato identita může být zpravidla určována rasovými, etnickými, kulturními, náboženskými nebo genderovými předpoklady. Předkládaný výzkum tak na pólu „ochrany homogenní komunity“ vytváří čtveřici následujících kategorií:

- 1. ochrana rasové homogenity;**
- 2. ochrana etnokulturní homogenity;**
- 3. ochrana náboženské homogenity;**
- 4. ochrana tradičního pojetí sexuální identity.**

Kategorie ochrany rasové homogenity vychází z předpokladu inkorporace prvků bělošské superiority subjekty americké krajní pravice i obecných konceptualizací krajně pravicové rodiny, které rasistické prvky v ideologii krajní pravice nevyklučují ani v evropském kontextu. Kategorii etnokulturní homogenity výzkum konstruuje na základě pojetí kolektivní identity řadou výše popsáných teoretiků, jež etnickou identitu spojují primárně se sdílenou kulturou dané skupiny. Odkázat se v tomto ohledu lze na Bihrovo (1998) vymezení bio-etnických parametrů identity, tj. sdílené kultury a biologické dědičnosti, nebo Muddeho (2007) pojetí nacionalismu jakožto kombinace politicko-občanského a kulturně-etnického aspektu. Náboženskou homogenitu výzkum odvozuje od obecného odporu krajně pravicových subjektů k islámu, který je v kontextu politiky identity pojímán jako jeden z cizorodých elementů, jenž danou referenční „*in-group*“ ohrožuje. Podobným způsobem potom byla vytvořena čtvrtá kategorie ochrany tradičního pojetí sexuální identity, vztahující se k genderovým otázkám. Ty byly s politikou identity spojeny ještě před uchopením této strategie krajní pravicí, typicky v podobě boje za uznání práv příslušníků LGBT+ komunity nebo rozmachu feministického hnutí, a následně krajní pravicí odmítány jako škodlivé a nežádoucí prvky modernity.

S ohledem na druhý operacionalizovaný aspekt politiky identity, „vykreslení vnějšího nepřítele“, stanoví výzkum další čtveřici kategorií,

tj. cizorodých či nežádoucích elementů, které prizmatem krajní pravice ohrožují ochraňovanou komunitu a její homogenitu:

5. přistěhovalci z třetích zemí;

6. muslimové;

7. židé („židovská lobby“);

8. elity.

První kategorie se týká charakteristického odporu krajní pravice k imigraci, pramenící z nativistického strachu z cizích elementů a populistické dichotomie „my vs. oni“, tj. „lid“ vs. cizinci, imigranti či uprchlíci. Druhou kategorii lze definovat podobným způsobem, vztahuje se však specificky k osobám muslimského vyznání, jež v západních společnostech v současnosti žijí často již po několik generací a jejichž přítomnost je krajní pravíci popisována typicky jako ohrožení domácí kultury. Třetí kategorie úzce souvisí s fenoménem novodobého antisemitismu operujícím s konspiračně laděnými teoriemi „židovské nadvlády“, tedy jakési abstraktní politické síly cíleně ohrožující jednotu a soudržnost tradičních kultur, etnik a národů. Nepřítel ve formě „elit“ se potom týká vnímaného odporu k politickým, ekonomickým či intelektuálním složkám společnosti, jejichž ultimátním cílem má být vytvoření univerzalistické multi-kulturní společnosti vytlačující původní podobu homogenních národních společenství.

Analýza zkoumaných hnutí – Generace identity a alt-right – se na základě provedené konceptualizace a operacionalizace bude v první řadě zaměřovat na ideologické profily těchto subjektů, které jsou z velké části tvořeny právě aspekty spojenými s pojetím identity a jako takové se na politiku identity, tedy artikulaci politických zájmů na základě příslušnosti k určité skupině vymezené na identitární bázi, silně spoléhají. Výše stanovené kategorie politiky identity krajní pravice se práce pokusí identifikovat v každém z vypracovaných ideologických profilů a v závěrečné komparační části dojde k jejich vzájemnému porovnání a zhodnocení.

3 Metodologická část

3.1 Výzkumný design a zkoumané případy

Předkládaný výzkum je koncipován jako komparativní případová studie. Tento metodologický přístup se v obecné rovině zaměřuje na soustředěné studium a detailní analýzu případů (tj. „příkladů určitého jevu“) se současným zohledněním celkového kontextu obklopujícího objekt výzkumu a následným poskytnutím komplexního obrazu s tímto objektem spojeným (Kořan 2008: 33; Karlas 2008: 62). Případová studie by tedy měla poskytovat „hluboké porozumění nebo příčinné vysvětlení vybraného případu“, přičemž v rámci jejího komparativního typu bývají zkoumány „dva nebo několik případů“ a dochází k jejich srovnávací analýze (ibid.; ibid.). Tyto komparované jednotky přitom jakožto svébytné entity musí disponovat srovnatelným charakterem a v rámci daného výzkumu by k sobě měly být vzájemně vztahovány (nemělo by se tedy jednat o pouhý popis jednotlivých případů), aby tak výzkum mohl docílit „zobecnění zákonitostí či vysvětlení“ nebo interpretace rozdílů (Geissler, Muralová 2011: 171-172).

Zvolenými případy této komparativní studie jsou krajně pravicová sociální hnutí, jež v současné době představují výrazné fenomény spojené s konceptem politiky identity – Generace identity a hnutí alt-right. Volbu těchto případů můžeme spojit s Millovou „metodou souladu“ zaměřující se na „v zásadě shodné případy“ (Karas 2008: 68), které spolu zpravidla sdílí určitý společný základ (Geissler, Muralová 2011: 183). Přestože se Generace identity a alt-right poměrně výrazně liší ve své geografické působnosti a systému interní struktury, jejich společný základ do jisté míry spočívá v idejích francouzského filozoficko-politického směru „nové pravice“ („*Nouvelle Droite*“), přičemž obecně lze obě dvě hnutí označit za specifické projevy ideologického proudu „identitarianismu“. Srovnatelnost zkoumaných objektů výzkumu Generace identity a alt-right tedy v kontextu předkládané práce tkví zejména v ideologických profilech těchto hnutí (artikulovaných jejich prominentními figurami a aktivisty) a jejich zasazení do přibližně stejného časového období, kdy je možné oba dva subjekty považovat za aktuální, dynamické a vesměs mladé fenomény spojené s doménou krajní pravice.

3.2 Cíle výzkumu a výzkumné otázky

Cílem předkládané práce je komplexní zachycení politiky identity dvojice hnutí Generace identity a alt-right a identifikace rozdílných či shodných aspektů v pojetí politiky identity mezi těmito dvěma uskupeními. V tomto kontextu se lze odkázat na klasifikaci Geissler a Mouralové (ibid.: 176-178), podle nichž představují deskripce, explanace a evaluace (popř. také navržení řešení) nejrozšířenější cíle komparativního společenskovedního výzkumu. Na základě těchto cílů odvozují autorky rovněž základní typy výzkumných otázek, tj. v čem se dané politiky liší (deskripce), proč se liší (explanace), jaké dopady tyto politiky mají (evaluace) a konečně co se můžeme na základě analyzovaných rozdílů od ostatních naučit (navržení řešení). Za primární záměr této studie můžeme v souladu s typologií Geissler a Mouralové (2011) označit popis identifikovaných rozdílů mezi politikami identity Generace identity a hnutí alt-right, práce tedy bude v první řadě aplikovat deskriptivně-analytický přístup. K využití explanačního přístupu přitome dojde pouze částečně, a to především v závěrech výzkumu, kde budou důvody analyzovaných odlišností identitárních politik alespoň rámcově zohledněny.

K dosažení stanoveného výzkumného cíle poslouží trojice následujících výzkumných otázek:

1. Jakým způsobem pojímá politiku identity sociální hnutí Generace identity?

2. Jakým způsobem pojímá politiku identity hnutí tzv. alternativní pravice (alt-right)?

3. Jaké jsou hlavní rozdíly v politice identity těchto dvou hnutí a v čem se naopak shodují?

3.3 Metody sběru dat a analýzy

První krokem k zodpovězení uvedených otázek se stala předcházející teoretická kapitola, v níž došlo k podrobné konceptualizaci politiky identity a následné operacionalizaci a kategorizaci stěžejních aspektů tohoto nosného konceptu, jenž bude v pozdější fázi výzkumu aplikován na

dvojici zkoumaných případů. Následovat bude sběr potřebných dat, k čemuž poslouží zdroje primárního a sekundárního charakteru. Zejména v případě Generace identity se může výzkum opřít o poměrně podrobně zpracovaný výčet požadavků a myšlenek hnutí na webových stránkách jeho české pobočky, v menší míře potom na webu spřízněné britské organizace *Identitární hnutí (Identitarian Movement)*. V období posledních několika let lze rovněž vysledovat značné množství odborné literatury, jež oba dva zkoumané fenomény zpracovává vesměs zdařile a komplexně. Za vyzdvihnutí v tomto ohledu stojí práce Hawleyho (2017), jemuž se podařilo přehlednou formou zachytit hnutí alt-right v celé jeho šíři, velké množství relevantních sekundárních zdrojů potom nabízí rovněž anglosaské nevládní organizace sledující vývoj politického extremismu a aktuální trendy s touto oblastí spojené – jedná se konkrétně o organizace *Southern Poverty Law Center (SPLC)*, *Anti-Defamation League (ADL)* a *HOPE not hate (HNH)*. Analýza odborné literatury a primárních zdrojů tedy představuje stěžejní metodu sběru dat předkládaného výzkumu a jako taková přispěje k podrobnému představení ideologických profilů obou hnutí, na jejichž základě dojde v další části práce ke zpracování jednotlivých aspektů zkoumané politiky identity.

Nasbíraná data budou ve finální části empirické kapitoly podrobena komparativní obsahové analýze. Na základě kategorií stanovených operacionalizací konceptu politiky identity dojde k podrobnému vymezení pojetí identitární politiky ze strany obou zkoumaných hnutí, čímž zároveň práce zodpoví první dvojici výzkumných otázek. Jednotlivé aspekty politiky identity budou následně prostřednictvím zvolených kategorií vzájemně porovnávány, aby tak výzkum dokázal ve svém závěru podat jasnou odpověď na třetí výzkumnou otázku a identifikovat tak stěžejní rozdíly mezi oběma sledovanými politikami identity. Ke shrnutí veškerých relevantních poznatků vzešlých z předkládaného výzkumu nakonec dojde v kapitole „Závěr“.

3.4 Limity práce

Zásadní omezení tohoto výzkumu vyplývá již ze samotné povahy jeho kvalitativního designu – obecný problém případových studií představuje nemožnost generalizace jejich závěrů a tedy následné aplikace těchto poznatků na další fenomény. Mimo nízkou reliabilitu výzkumu spočívá fundamentální problém případové studie také v osobě výzkumníka

samotného, jehož schopnostmi, znalostmi a zkušenostmi je práce výrazně limitována, resp. její kvalita se od těchto subjektivních vlastností výzkumníka přímo odvíjí. Obecná negativa případových studií (klasických i komparativních) lze do značné míry redukovat množstvím času vynaloženého na zpracování výzkumu, pílí, tréninkem a také prostřednictvím konzultací s vedoucí(m) diplomové práce (Merriam 2009: 50-52). Možnosti chybné či nevhodné práce s daty je potom možné se vyhnout triangulací dat, tedy používáním většího množství relevantních datových zdrojů, kterým výzkumník do velké míry eliminuje riziko sběru nepodložených či fakticky nesprávných informací (Hendl 2016: 151).

Jisté limity s ohledem na zvolené téma dále plynou např. z širokého ideologického záběru zkoumaného hnutí alt-right i jeho de facto neexistující vnitřní hierarchie. Hnutí jako takové nelze považovat za alespoň rámcově ohraničenou „organizaci bez vedení“ jako v případě Generace identity, naopak je zapotřebí jej pojímat primárně jako ideový směr sdružující větší množství ustálených krajně pravicových proudů, jehož existence se opírá o aktivitu několika veřejně činných aktivistů a silnou internetovou přítomnost sympatizantů těchto myšlenek v online prostoru. Generalizace výstupů výzkumu na hnutí alt-right jako celek tedy není dost dobře možná, práce se nicméně pokusí své závěry formulovat takovým způsobem, aby došlo k zohlednění idejí vlastních většinové části přívrženců hnutí či naopak zdůraznění spíše menšinového charakteru určitých proudů uvnitř alternativní pravice.

Za zmínku v této podkapitole stojí rovněž poměrně nedávný postup velkých poskytovatelů sociálních sítí vůči oběma sledovaným subjektům, který potenciálně znemožňuje přístup výzkumníka k primárním datům. V návaznosti na přibývající kontroverze a tlak veřejnosti znemožnily hlavní sociální platformy jako Facebook, Twitter či Instagram přístup na své stránky některým předním představitelům alt-right i celým pobočkám hnutí Generace identity po celé Evropě (Al Jazeera News 2018; BBC News 2018; Livni 2019). Aktivita konkrétních osob spojených s oběma hnutími se tak mj. přesunula na zašifrované komunikační kanály typu Telegram či Gab, popř. obě uskupení zůstala odkázána na jimi provozované webové stránky. Právě jejich prostřednictvím tak lze tento „výpadek“ potenciálních primárních dat do jisté míry vynahradiť, stejně tak měl autor možnost tento limit redukovat díky nezanedbatelnému množství relevantní a aktuální sekundární literatury.

4 Praktická část

4.1 Hnutí „nové pravice“

Intelektuální základnu soudobého transnacionálního identitárního hnutí tvoří z významné části myšlenky tzv. nové pravice („*Nouvelle Droite*“), mající původ ve francouzském prostředí období 60. let.¹⁴ Jedním z hlavních důvodů tehdejších inovátorských pokusů rehabilitovat „myšlenky vůdcovství, biologického pojetí rasy a národa nebo organického vedení společnosti“ se stala mj. obsahová vyprázdňenost a neúspěch poválečné krajní pravice, která se nedokázala odpoutat od dědictví zdiskreditovaných meziválečných totalitních režimů a přizpůsobit se tak nové realitě moderního poválečného světa (Dlouhý 2016: 56-57). Stejně tak se hnutí nové pravice pokoušelo reagovat na krizi marxistické a intelektuální levice či vyčerpanost modelu prosazovaného Sovětským svazem (Mareš 2003: 57-58). Přestože se tedy nová pravice snažila distancovat od násilných a represivních fašisticko-nacistických režimů 20. století, čerpala zároveň inspiraci od tzv. „konzervativních revolucionářů“¹⁵ éry německé Výmarské republiky (jmenovitě Carl Schmitt, Ernst Jünger nebo Arthur Moeller van den Bruck). Tito myslitelé se shodovali v kritice komunismu SSSR i liberalismu typického pro USA, oproti nimž vyzdvihovali potřebu vytvoření tradicionalistické formy vládnutí, jež by režimům Východu i Západu rovnocenně konkurovala (Hawley 2017: 36).

¹⁴ V tomto pojetí je pojem „nová pravice“ rovněž součástí německého prostředí („*Neue Rechte*“) a je zapotřebí jej odlišovat od anglo-amerického termínu „*New Right*“, jímž bývá označován politický směr a styl prosazovaný nejvýrazněji Ronaldem Reaganem a Margaret Thatcherovou v období 70. a 80. let 20. století. V kontextu politologického výzkumu krajní pravice tak anglosaský koncept nové pravice, představující specifický ideologický mix libertariánství a konzervatismu, pozbývá – na rozdíl od zkoumané francouzsko-německé „nové pravice“ – větší relevance (Mareš 2003: 57, 71-72).

¹⁵ Termín „konzervativní revoluce“ popularizovala zejména publikace „*Die Konservative Revolution*“ z roku 1950, jež představovala jakýsi katalog fašistických a protidemokratických idejí z období Výmarské republiky, které se zároveň neshodovaly s myšlenkami prosazované německými nacisty (Bar-On 2007: 9).

Nejvýraznější tvář francouzské (a později evropské) nové pravice od počátku představoval ultranacionalistický aktivista a filozof Alain de Benoist,¹⁶ který ještě v 60. letech vyjadřoval sympatie tehdejší nadvládě Francie nad Alžírskem, kolaborantskému vichystickému režimu, obraně „bílého muže“ nebo apartheidním režimům v Jihoafrické republice či tehdejší Rhodesii (Bar-On 2013: 12). V konkrétní podobě se ideově-politický koncept nové pravice nejprve zformoval okolo pravicově-revolučního revue a stejnojmenné organizace „*Europe-Action*“, jejímiž idejemi díky působení de Benoista (a jeho kolegy Dominiqua Vennera) postupoval odklon od tradičního nacionalismu, typického pro francouzské neofašistické proudy, ve prospěch důrazu na panevropskou identitu francouzského národa. Stěžejní institucí spojenou s novo-pravicovou ideologií se potom v květnu roku 1968 stal think-tank GRECE (Sdružení pro vědu a studium evropské kultury – *Groupement de recherche et d'études pour la civilisation européenne*),¹⁷ který ve Francii de Benoist spoluzaložil s cca. 40 dalšími krajně pravicovými mysliteli (ibid.: 13). Podle Bar-Ona (ibid.: 14) započal vytvořením tohoto centra myšlenek nové pravice jakýsi proces „europeanizace“ a „metapolitizace“ revolucionářské pravice, jež nově začala vzhlížet k zašlé slávě indoevropské civilizace a usilovat o její obnovu. Mezi prvotní základní cíle GRECE patřily reorientace francouzského ultranacionalistického milieu směrem k větší doktrinální propracovanosti; odmítnutí dosavadní snahy pravicových politických subjektů usilovat o získání moci tradiční parlamentní cestou; znovunabytí moci v kulturní sféře údajně ovládnuté liberálně levicovými proudy; navrácení důvěryhodnosti revolucionářsko-pravicovým proudům zdiskreditovaným excesy fašistických rasových zákonů a holokaustem; a přehodnocení dominujícího ideového odkazu ultranacionalistické pravice založeného na etnických, biologických či rasových koncepcích národa a spojovaného s militaristickým expansionismem (ibid.).

Teoreticko-kulturní hnutí nové pravice tak na konci šedesátých (a dále v průběhu sedmdesátých a osmdesátých) let nabývalo ucelenější podoby a svým stoupajícím významem později ovlivnilo velkou část soudobé ultrapravicové scény v západní Evropě (Mareš 2003: 57).

¹⁶ Bar-On (2007: 6) de Benoista pro jeho významnou roli v roli v celém hnutí označuje za „intelektuálního mentora“ nové pravice, a to v celoevropském měřítku.

¹⁷ GRECE lze dodnes považovat v rámci kontinentální Evropy za přední kulturní instituci (a zároveň nakladatelství) orientovanou na novo-pravicové myšlenky (Bar-On 2007: 6).

V obecném smyslu se vyznačovalo kritikou „modernity, kapitalismu, komunismu, socialismu, liberální demokracie, multikulturalismu, rovnostářství“, kritice podrobovalo rovněž principy vzešlé z osvícenství nebo Velké francouzské revoluce a netajilo se sympatiím k řadě prvků tradičně spojovaných s fašistickou ideologií, jako např. autoritářská a elitářská forma vládnutí; velebení válečnické etiky či aspektu dobrovolnictví jakožto klíče k historické změně; romantický, anti-materialistický pohled na svět; ideál organické, etnicky založené homogenní komunity; nebo směřování k revolucionářskému politickému systému, jenž by dokázal nahradit stávající myšlenkové směry konzervatismu, liberalismu a socialismu (Bar-On 2013: 2; Marcy, D'Erman 2019: 69). Mezi důležité charakteristiky nové pravice řadí Bar-On (ibid.: 8-9) také fakt, že i přes své kořeny v revolucionářsko-pravicovém milieu se hnutí snažilo přicházet se zhodnocením a návrhy řešení krizí moderního věku a neomezovalo své vidění světa nacionalisticky na prostředí „domovské“ Francie, nýbrž smýšlelo v panevropském duchu. V tomto ohledu přijala nová pravice za své následující pozice:

1. potřebu delegitimizace egalitářské židovsko-křesťanské tradice a od ní odvozených novodobých, sekulárních prvků: liberálně-parlamentní demokracie, socialismu, komunismu, sociální demokracie, multikulturalismu a feminismu;

2. vytlačení „dehumanizujícího“ globálního kapitalistického tržního systému (v němž prý má „všechno svoji cenu, ale nic z toho jakoukoliv hodnotu“);

3. obnovu suverénní, „znovu oduševnělé“, pohanské,¹⁸ federální a imperiální Evropy, která by dokázala vyvážit pozici USA jakožto jediné světové supervelmoci;

4. konec evropských „elitářských“ a „homogenizujících“ politik založených na multikulturalismu, neomezené imigraci a kapitalistické globalizaci;

5. a vzkříšení vnitřně „očistěných“ a „zakořeněných“ regionů a národů, „osvobozených“ od nejméně škodlivých excesů modernity, zejména

¹⁸ Pohanství staví nová pravice do kontrastu k židovsko-křesťanskému monoteismu, který nazývá „totalitářským“ a „netolerantním“ a mezi jehož hlavní produkty řadí kritizované ideologie liberalismu a socialismu. Univerzalistickou víru v jednoho Boha považuje nová pravice za kulturně necitlivou, neboť údajně nerespektuje evropskou polyteistickou a pohanskou minulost ani různorodé hodnoty a kulturní standardy skupin a národů po celém světě (Bar-On 2007: 6).

potom asimilačních tendencí vzešlých z podoby národních států, Evropské unie, globálního kapitalismu, liberalismu, sociální demokracie a socialismu. (Bar-On 2013: 6)

Odpor k politickým a kulturním důsledkům modernizačních procesů tedy novo-pravicové filozofy vedl k hledání a artikulaci možných ne-liberálních a nesocialistických alternativ k této modernitě (Bar-On 2013: 7). Cílem hnutí se stalo mj. ovlivnit evropskou debatu ve vztahu k imigraci, multikulturalismu a národním či regionálním identitám, což se odráželo např. v jakési pravicové „verzi“ multikulturalismu, jímž nová pravice usilovala o vyvážení levicově-liberálního pohledu na tento proces (ibid.: 9). Z perspektivy novo-pravicových teoretiků přispívá asimilační a univerzalistické pojetí liberálního multikulturalismu k nezvratnému ničení kulturních komunit po celém světě – jeden ze zásadních neduhů modernity tak představuje faktické vyhlazování kulturních rozdílů a kolektivních identit. Nová pravice se tak přiklání k tzv. „právu na odlišnost“ pro jednotlivce i celé komunity, aby si lokální kultury a regiony dokázaly v celosvětovém měřítku uchovat svoji unikátní a osobitou podobu, ohrožovanou „šedivým“, unifikujícím přízrakem materialismu a rovnostářství (Bar-On 2007: 5-6). V kontrastu k veřejnému uznání jejich existence by nová pravice zamezila imigrantům a přistěhovalcům v Evropě v přístupu do politických těles, státní správy a systému sociálního zabezpečení, aby tak došlo k ukončení kulturně asimilačních tendencí evropských zemí. Uvedením těchto národních či regionálních „preferenčních“ programů do praxe by tak lidé s přistěhovaleckým pozadím nabyli statusu občanů druhé kategorie, čímž by Evropa postupně docílila úplné „porážky“ liberálního multikulturalismu ve prospěch vytvoření nového „post-liberálního“ tělesa založeného na etnické dominanci „původních“, tj. rodilých, bílých a křesťanských, Evropanů (Bar-On 2013: 9).

Na rozdíl od převažující tendence krajně pravicových populistických stran označovat imigraci za zdroj veškerých problémů moderního věku v Evropě ukládali novo-pravicové filozofové tuto vinu „bezcitnému“ kapitalistickému systému, jehož „homogenizující“ přístup představuje hlavní hrozbu existence zakořeněných evropských i mimo-evropských kultur (Bar-On 2013: 9). Novo-pravicová logika se tedy v porovnání s většinou politických subjektů pohybovala v mnohem širším měřítku, což lze ostatně vysledovat také u samotných cílů nové pravice, které se po vzoru programatiky krajní pravice neomezují na otázky imigrace či integrace cizinců, ale zpochybňují samotné základy univerzální modernity (Marcy, D’Erman 2019: 69). Tzv. „kulturní diferencionalismus“ nové

pravice spočívá v předpokladu existence přetrvávajících rozdílů mezi jednotlivými kulturami, následkem nichž lze od rozdílných kultur očekávat rozdílné návrhy řešení esenciálních problémů dnešní doby (Murdoch, Mulhall 2019: 11). Přesvědčení o „přirozeném zakořenění každého člověka ve své kultuře“ je rovněž důvodem, proč veškeré pokusy o unifikaci kultur musí skončit nezdarem (Marcy, D’Erman 2019: 70). Pramení z něj také kategorické odmítnutí občanské identity, kterou v principu může nabýt každý, kdo se s danou komunitou shoduje v sadě sdílených přesvědčení, nezávisle na jeho/jejím kulturním či biologickém pozadí. Ideje nové pravice se v tomto ohledu opět vrací ke kritice modernity, jež podrývá tradiční podobu společenských systémů založenou na jasně definovaném sociálním řádu přisuzujícím každému pozici v dané společnosti, přispívá ke zpochybňování vlastní identity a naopak nedokáže uspokojivě naplnit potřeby spojené s vědomím této identity (ibid.).

Důležitý aspekt celkového ideologického profilu nové pravice představuje v neposlední řadě specifický způsob diseminace jejích idejí a možného uvedení těchto myšlenek do praxe. GRECE se již v počátcích svojí existence přihlásilo k principu metapolitiky jakožto cesty k nabytí politické moci, představenému v meziválečných letech 20. století italským marxistickým filozofem Antoniem Gramscim. Podstata Gramsciho inovativního přístupu k politické strategii spočívala v prvotní potřebě dosažení „kulturní hegemonie“ ve společnosti, aby politické subjekty později byly schopny dosáhnout úspěchů na poli politickém (Bar-On 2007: 5). Předpoklad každé úspěšné revoluce v lidské historii podle Gramsciho představovala revolta vůči dominantnímu duchu a kulturnímu aparátu daného věku, přičemž této dlouhodobé prvotní úlohy se musí v první řadě zhostit intelektuální a společenské elity (předtím, než revoluci předají do rukou lidovým masám) (ibid.). Cesta k politické moci tak v případě metapolitiky nevede přes demokratické volby nebo násilné pouliční manifestace, nýbrž skrze hlubokou změnu převládajícího „ducha doby“ a akceptovatelných postojů široké veřejnosti (Bar-On 2007: 35). Výhodu tohoto dlouhotrvajícího přístupu k politickému boji má představovat fakt, že ideje obecně považované za radikální, extrémní či násilné si společnost dříve či později osvojí sama a snadněji je tak po určitém čase začne považovat za akceptovatelné. K uplatnění konvenčnějších politických postupů potom může dojít až v reakci na tyto dalekosáhlé změny v kulturní oblasti (Marcy, D’Erman 2019: 69).

GRECE pod vedením de Benoista přejala Gramsciho teze a zbavené původních materialistických a marxistických aspektů se je snažila

adaptovat na své vlastní novo-pravicové myšlenky. Byla to totiž tzv. nová levice, která v poválečných letech – a zejména v průběhu let šedesátých – dokázala ovlivnit intelektuální i politickou sféru ve prospěch levicové ideologie, čímž výrazně přispěla k vychýlení stávajícího statu quo směrem k jím preferovaným idejím (Marcy, D'Erman 2019: 69). Veřejné mínění si naopak „revolucionářskou“ novou pravici negativně asociovalo s meziválečným dědictvím fašismu a nacismu i nezdařenou snahou Francie o zachování Francouzského Alžírsku ve světle dekolonizačních procesů 60. let (Bar-On 2007: 5). Strategie novo-pravicové „gramscianistické“ metapolitiky tedy cílila na postupné ovládnutí hlavních center občanské společnosti a kulturní sféry ve prospěch podlomení hegemonického sociálního konsensu na podobě liberálně-kapitalistického řádu (ibid.: 9). Nová pravice v tomto ohledu hovořila např. o „kulturní revoluci naruby“ či „kulturní válce“ vedené v dlouhodobém horizontu proti liberálně-levicovému společenskému a politickému establishmentu, přičemž hlavní terén pro tento aktivistický způsob prosazování politických idejí mají představovat tištěná a digitální média, ale také filmový a divadelní průmysl, umění, literatura, vzdělávání apod. (ibid.: 35; Dlouhý 2016: 57).

4.2 Identitární hnutí a Generace identity

Během druhé poloviny 70. let se myšlenkám nové pravice podařilo ve Francii proniknout do popředí veřejného zájmu, a to zejména díky de Benoistově angažmá v názorové sekci celostátního týdeníku *Le Figaro Magazine* a také kontroverzím okolo publikace jeho knihy *„Vu de Droite: Anthologie critique des idées contemporaines“* (v českém překladu *„Zprava: Kritická antologie současných myšlenek“*), které se roku 1978 podařilo získat nejvyšší literární ocenění udělované Francouzskou akademií (Steinmetz-Jenkins 2018: 259-260). Zvýšenou mediální publicitu nicméně provázela rovněž vlna veřejného pobouření nad údajnou resuscitací fašismu ve francouzském veřejném prostoru, což následně vedlo k částečné diskreditaci nové pravice v očích většinové francouzské veřejnosti (ibid.).

Přestože se tedy intelektuálům sdruženým okolo think-tanku GRECE na mediální „úspěchy“ z konce 70. let již v dalším období navázat nepodařilo, filozofické myšlenky nové pravice přetrvaly a s příchodem nového tisíciletí posloužily jako základ pro rodící se transnacionální identitární hnutí. Jeho počátky lze přitom opět vysledovat ve Francii –

roku 2002 se okolo mladých aktivistů nejprve zformovalo pouliční hnutí *Jeunesses Identitaires* (v překladu „Identitární mládež“),¹⁹ o rok později následované ustavením podpůrné organizace *Bloc Identitaire* („Identitární blok“), jež se roku 2009 transformovala do podoby politické strany (Dlouhý 2016: 58; Murdoch, Mulhall 2019: 26).²⁰ Roku 2012 potom svoji činnost zahájilo volně propojené sociální hnutí s názvem *Génération Identitaire* (Generace identity, GI), původně navržené jako mládežnické křídlo dnes již zaniklého Identitárního bloku.²¹ Díky volně propojené struktuře hnutí, aktivitě na internetu, atraktivní image i neotřelému způsobu politického aktivismu se GI podařilo v průběhu několika let rozšířit z Francie do většiny zemí Evropy, stejně jako do Kanady a USA, jinými slovy se tedy GI stala transnacionální značkou identitárního hnutí i nové pravice jako takové (HOPE not hate nedat.).²²

¹⁹ Mnozí zakladatelé Identitární mládeže byli v předchozích letech aktivní v rámci uskupení *Unité Radicale*, ve Francii nechvalně známého svým rasismem, antisemitismem a podněcováním k nenávisti. K zákazu hnutí přistoupily francouzské úřady v roce 2002 po pokusu jednoho z jeho členů o atentát na tehdejšího prezidenta Jacquese Chiraca (Dlouhý 2016: 58).

²⁰ Identitární blok jakožto politická strana v průběhu let na výrazné volební úspěchy nedosáhl. V roce 2016 došlo k jeho přejmenování na *Les Identitaires* („Identitáři“) a transformaci do podoby spolku (Murdoch, Mulhall 2019: 26; *Les Identitaires* 2016).

²¹ Zahájení své činnosti GI (prostřednictvím prvotně vzniklé francouzské pobočky) uvedlo videem zveřejněným na serveru *Youtube*, nesoucím název „*A Declaration of War from The Youth of France*“ („Deklarace války mládeží Francie“). Hlavní protagonisté se v něm označili mj. za „etnicky zlomenou“ generaci, charakteristickou „totálním selháním koexistence a násilným mícháním ras“ (HOPE not hate nedat.). Ve stejném roce svého založení potom na sebe francouzská GI poprvé výrazněji upozornila obsazením mešity ve městě Poitiers skupinou aktivistů. Symbolika tohoto mediálně exponovaného happeningu spočívala v historicky slavné bitvě u Poitiers, kde roku 732 Karel Martel se svým vojskem porazil Saracény a zastavil tak islámskou expanzi do Evropy (ibid.).

²² Mimo Francii se identitárními aktivistům v Evropě podařilo ustavit pobočky GI v Rakousku, Německu, Dánsku, Belgii, České republice, Maďarsku, Itálii, Spojeném království, Irsku, Švýcarsku, Srbsku, Slovinsku a také Rusku. Činnost uskupení podporujících identitární myšlenky lze dále vysledovat rovněž v Nizozemsku, Švédsku, Španělsku a Portugalsku, mimo Evropu (a zmiňované USA a Kanadu) potom v Austrálii, Chile, JAR a na Novém Zélandu (Murdoch, Mulhall 2019: 22-59).

Společně s resuscitací myšlenek nové pravice přinášela GI také jistý rebelský étos a vzdor mladé generace vůči stávajícímu systému, což nejlépe ilustrovala publikace rakouského studenta Markuse Willingera s názvem „Generace identity – Vyhlášení války osmašedesátníkům“ („*Die identitäre Generation: Eine Kriegserklärung an die 68er*“), zveřejněná roku 2013. Kniha se krátce po svém vydání stala jakýmsi manifestem aktivistů, kteří se po celé Evropě začali hlásit k novo-pravicovým ideám a zakládali lokální buňky GI. Text jako takový lze považovat za obžalobu předchozí generace Willingerových vrstevníků, tzv. generace roku 1968, z beznadějně vykreslené podoby současného světa charakteristického úpadkem tradičních hodnot, vykořeněním mladé generace a jejími problémy na pracovním trhu, přičemž v duchu nové pravice spatřuje autor jako stěžejní problémy současnosti údajnou kulturní hegemonii levice, rozmach multikulturalismu nebo posilování práv LGBT+ hnutí (Dlouhý 2016: 58-59; Murdoch, Mulhall 2019: 11). Willinger tedy ve svém manifestu vyhlašuje „válku“ hodnotám prosazovaným generací „osmašedesátníkům“, jejichž následkem se soudobá Evropa má nacházet v úpadku a chaosu, a staví do protikladu k tomuto ochranu identity jakožto „jediného cíle, jediného symbolu a jediné myšlenky“ vznikajícího panevropského identitárního hnutí (Willinger 2013 in Murdoch, Mulhall 2019: 11).

4.3 Ideologická východiska GI

Ve vztahu k vnímání vlastní identity GI poukazuje na regionální, národní a civilizační, tj. evropskou, rovinu identity, z nichž každá je z identitářského pohledu stejně důležitá – jde o sepjetí se svým městem či regionem („rodnou hroudou“), národem a také evropskou civilizací (GI nedat. a). Tuto „etnokulturní“ identitu mají ohrožovat soudobé systémové trendy spojené s globalizací, multikulturalismem, masovou imigrací a ekonomickým²³ a hodnotovým liberalismem, které podle GI produkují

²³ Striktní kritika současné podoby tržního kapitalistického systému ze strany GI tkví zejména v údajném podřízení lidského kapitálu a politiky ekonomickým potřebám, což má pro „zachování nebo znovuobjevování vlastní identity“ představovat významnou překážku (GI nedat. c). Identitáři pracují s romantickou představou „organického“ hospodářství, začleněného „do společnosti, do politiky a etiky“, v němž

„uniformizovanou“, „konzumní vykořeněnou masu“ (GI nedat. a, b). GI ve svých prohlášeních otevřeně odmítá spojování s pravicovým extremismem či neonacismem, také rasismus, antisemitismus, „xenofobii a šovinismus“, přičemž však vyzdvihuje homogenitu národa jakožto nezbytnou komponentu pro dosažení jakési ideální formy státního zřízení, totiž přímé, organické demokracie „vycházející ze starověké řecké tradice“ (GI nedat. a).²⁴ Ve vztahu k rasismu se GI vymezuje vůči ideám nadřazenosti jednotlivých ras či etnik, typicky spojovaných s požadavky na genocidu. Zároveň nicméně identitáři odmítají pohled na svět prosazovaný „politicky korektní“ multikulturní levicí, jež svou podporou globalizačních procesů de facto podporuje genocidu národů a jednotlivých kultur, ať už prostřednictvím „masové migrace do Evropy“, „bezbřehého míšení“ kultur a „nivelizací“ rozdílů mezi nimi nebo „nenávisným bojem proti čemukoliv spojenému s tradicí a identitou evropských národů“ (GI nedat. b). GI se otevřeně vyslovuje pro „heterogenní svět homogenních národů“, uchování existujících rozdílů mezi jednotlivými národy, kulturami a etniky a obecně pro „zachování biodiverzity“, pramenící ze sociobiologického pohledu na přirozené „vazby mezi biologickým původem, identitou a kulturou“ (ibid.). V duchu etnopluralismu tak identitáři odmítají hierarchické členění kultur na základě jejich vzájemné nadřazenosti či

ekonomika představuje „pouhý prostředek, nikoliv smysl“ fungování společnosti jako takové (ibid.). GI se hlásí k „vyváženému“ ekonomickému modelu směřujícímu k „sociálně solidární společnosti“, osvobozeného od politické autority a reflektujícího „sociální či ekologické skutečnosti“ (ibid.). V kontextu rozvoje neziskového sektoru identitáři odmítají „nátlakové nevládní organizace“ zasazující se o práva menšin, místo podpory činnosti nadnárodních organizací prosazují podporu lokálních výrobců a výměnných systémů (či podpůrných spolků, družstev atp.) a do kontrastu k fungování volného trhu staví požadavky potravinové soběstačnosti či zavádění protekcionistických opatření (ibid.).

²⁴ V zájmu prosazování takovéto formy demokracie GI zavrhuje totalitní ideologie i systém liberální parlamentní demokracie, již označuje za „neúspěšnou parodii“ na demokratické zřízení (GI nedat. a). Takovýto postoj lze vysvětlit ostrou kritikou „elitářského“ způsobu vedení tradiční reprezentativní demokracie, která se dle identitářů soustředí výlučně na podporu individualismu motivovaného ekonomickými zájmy (IM 2019). Vůči „globalismu“ prosazovanému „kosmopolitními pány“ tak identitářní hnutí staví požadavek „radikálních forem lokalismu“ a subsidiarity (ibid.).

méněcennosti, ale naopak spatřují mezi jednotlivými etniky a kulturami přetrvávající rozdíly, které je potřeba ochraňovat a podporovat (IM 2019).

Jak již bylo řečeno, deklarovaný ideál GI představuje „pestrý svět homogenních národů a kultur žijících na svém území dle svých vlastních pravidel, zákonů a tradic“, jenž se kategoricky rozchází s realitou masové imigrace (GI 2015). Tu identitáři vnímají jako hrozbu pro „biologickou a civilizační podstatu“ cílových zemí, neodvratně vedoucí k „nedorozuměním a konfliktům“ z důvodu „nepřekonatelných kulturních rozdílů“ mezi hostiteli a příchozími (ibid.). GI přitom poukazuje na údajně zhoršující se situaci v zemích západní Evropy, kde má docházet ke „stále rychlejšímu nahrazování příslušníků evropských národů přistěhovalci z Afriky a Asie“, přičemž toto vnímané nebezpečí hrozí i zemím bývalého východního bloku vzhledem k jejich členství v Evropské unii (ve vztahu k níž GI upozorňuje jednak na volný pohyb osob coby jeden ze základních pilířů unijního společného trhu, stejně jako snahy „bruselských sociálních inženýrů prosadit návrh na rovnoměrné rozdělování imigrantů mezi členské státy“) (ibid.).²⁵ Problém potom v neposlední řadě podle GI představuje vzrůstající přítomnost islámského náboženství na evropském kontinentě, jež identitáři označují za „do velké míry nekompatibilní s evropskou tradicí a zvyklostmi“ (ibid.). Islamizaci Evropy GI považuje za „součást hlubšího problému“ zastřešeného „teorií multikulturalismu“, jehož řešení se nemůže obejít bez „razantní kulturní a morální obrody“ „amerikanizovaných“ evropských národů, stížených individualistickými a konzumeristickými projevy liberalismu (ibid.).

²⁵ Kritika EU patří mezi další rozpracované ideje identitárního hnutí. GI se sice hlásí k myšlence spojené Evropy, odmítá ovšem svými slovy centralistické uspořádání „superstátu řízeného od reality a od svých národů odtrženými úředníky z Bruselu“, jinak označovaného za „byrokratický kosmopolitní moloch“ orientovaný na „ekonomické zájmy bank a nadnárodních korporací“ (GI 2014a). Euroskepticismus GI pramení mj. rovněž z panevropanství „bezduché a anti-identitářské EU“, „popírající národní a regionální identity“, což identitáři staví do protikladu k požadavku „silné Evropy, jednotné ve své různorodosti, fungující na bázi decentralizace a subsidiarity“ a zachovávající svobodu a identitu každého národa (ibid.). Národovecký apel se GI zároveň snaží vyvažovat vymezením se vůči „vyhraněnému“ státnímu nacionalismu či regionálnímu separatismu ve prospěch utváření jakéhosi organického, jednotného evropského celku, složeného ze svobodných „vlastí, krajů a národů“ (ibid.).

V kontextu identitářské kritiky imigrace vyvstávají do popředí dva zásadní pojmy s těmito postoji spojené: teorie tzv. „velké výměny“ („*The Great Replacement*“), poprvé formulovaná francouzským autorem Renaudem Camusem, a požadavek na tzv. reemigraci. *Velkou výměnou* identitáři rozumí „proces nahrazování původního evropského obyvatelstva neevropskými migranty“ spojený s demografickými změnami, jimiž si evropské společnosti v současné době prochází (GI 2018b). Klesající porodnost „rodilých“ Evropanů, masová imigrace, politika multikulturalismu nebo „rychlý růst paralelních islámských společností“ se v tomto ohledu řadí mezi trendy přispívající k zániku tradiční evropské civilizace v podobě, jak se ji identitární hnutí snaží zachovat (ibid.). Zásadní nebezpečí GI spatřuje v soudobých migračních tocích a odborných předpovědích velkých migračních vln z afrického a blízkovýchodního prostoru směrem na evropský kontinent, které v kombinaci s uplatňovanou politikou sjednocování rodin mohou mít pro Evropu v řádu desetiletí nezvratné důsledky. Obavu z reality, kdy se Evropané stanou „menšinami ve vlastních zemích“ se přitom hnutí snaží ilustrovat na současné realitě velkých evropských metropolí a jejich muslimských komunit, což má již nyní mít za následek růst „etnického, náboženského a kulturního napětí“ (ibid.). Zmíněné demografické změny přitom GI dává do souvislosti s kulturními problémy evropské společnosti, jako je rostoucí „nihilismus, anti-natalismus, počet potratů, sebenenávist a bělošská vina“ (Murdoch, Mulhall 2019: 14). V souladu s výše nastíněným konceptem etnokulturní identity tak dle identitářů existuje přímá souvislost mezi etnickými a kulturními problémy původního evropského obyvatelstva a potenciální řešení musí kromě procesu reemigrace zahrnovat rovněž hluboké změny v kulturní sféře evropských zemí (ibid.).

Koncept reemigrace potom lze spatřovat jako přímou reakci na výše popsanou *velkou výměnu*, identitáři totiž bývá popisován jako „jediné mírové řešení“ tohoto konstruovaného problému (GI 2015). Spolu s požadavkem na úplné zastavení imigrace z mimoevropských zemí GI navrhuje zahájit proces „postupného návratu kulturně odlišných přistěhovalců do jejich původních vlastí“, který musí vlády evropských zemí provádět paralelně se zahraniční politikou politické a bezpečnostní stabilizace těchto domovin, aby se navrátilší přistěhovalci měli šanci podílet na růstu životní úrovně a budování ekonomické soběstačnosti svých zemí původu (ibid.). Konkrétnější návrhy GI v tomto ohledu hovoří o „humánní repatriaci“ každého, kdo do cílových zemí Evropy vkročil ilegálně (Murdoch, Mulhall 2019: 14). Ve vztahu k legálním přistěhovalcům (a

generacím jejich potomků již narozeným v Evropě) potom GI navrhuje např. zásadní omezení systému sociálního zabezpečení těmto lidem nebo zavedení přísných „de-islamizačních“ politických opatření, specificky zá- kazy nošení burky, výstavby minaretů či kázání v cizím jazyce (ibid.). Ko- nečným efektem této politiky by se tak v ideálním případě měl stát vynu- cený „dobrovolný“ odchod této skupiny obyvatel s přistěhovaleckým či muslimským pozadím z Evropy do zemí svého původu, kde by svoji víru měli šanci praktikovat bez jakýchkoli omezení. Celý tento reemigrační proces by tak dle identitářů pomohl zvrátit stávající demografické pro- blémy původního evropského obyvatelstva a navrátit tuto situaci do po- doby před začátkem postupného zavádění politiky multikulturalismu (ibid.).

K protiimigračním a protiislámským postojům GI se úzce váže také termín „*reconquista*“ („znovudobytí“), jímž identitáři popisují svoji snahu o navrácení evropského kontinentu svým „původním“ obyvatelům, a to prostřednictvím metapolitického přístupu (ibid.). Pojem *reconquista* jako takový popisuje historické období dobývání Pyrenejského polo- ostrova křesťanskými iberskými královstvími z rukou arabských Maurů, po jejichž předchozí invazi vznikl na tomto poloostrově středověký isl- lámský chalífát (Němec, Kubešová nedat.). Z identitářského hlediska se Evropa v současnosti nachází v podobném postavení, tedy porobena in- vazním islámským náboženstvím, které má stát v přímém rozporu k tra- diční evropské identitě, a pro Evropu jako takovou tak představuje hrozbu, proti níž je zapotřebí provést patřičná opatření. Paralelu s dějin- nou *reconquistou* nicméně GI nepřebírá doslovně, tj. nevyzývá např. k přímé ozbrojené konfrontaci s tzv. „vetřelci“ – identitární hnutí se obecně snaží distancovat od projevů násilí (z „etického i strategického hlediska“), do protikladu k němuž staví princip aktivismu a pokojné agitace (IM 2019). V duchu metapolitiky naopak GI prosazuje boj pro- střednictvím „slov, idejí a politiky“ vedený vůči „sebedestruktivnímu“ multikulturnímu „duchovi doby“, jinými slovy se tedy snaží o *reconquistu* neboli znovudobytí společenského diskurzu ovládaného „levicovou he- gemonií“ (Murdoch, Mulhall 2019: 14). V případě úspěchu by výsledek takového metapolitického snažení zahrnoval mj. otevření a potenciální přijetí identitářských myšlenek v rámci širšího společenského a politic- kého milieu, konkrétně by se tedy mohlo jednat o stoupající pozitivní ob- raz teorie *velké výměny* v rámci veřejného mínění a akceptaci konceptu reemigrace jakožto přiměřeného návrhu řešení tohoto dalekosáhlého problému (ibid.: 12).

Identitární hnutí v závislosti na primárním důrazu na metapolitický způsob ovlivňování veřejného mínění nepřichází s propracovanými návrhy řešení předkládaných problémů, a díky své neúčasti na přímé politické soutěži tak představitelé hnutí nemusí ani dopodrobna zohledňovat a vysvětlovat konsekvence takovýchto návrhů. Murdoch a Mulhall (ibid.: 14) v tomto ohledu nicméně pokládají otázku, zda by předkládaná politická opatření byla v konfrontaci s realitou skutečně „pokojná“ a „humánní“, jak se představitelé GI snaží ve svých vyjádřeních vykreslit. Důraz GI na koncept etnopluralismu lze přičíst ideologickému přesvědčení, že pospolitost rozdílných etnických skupin v rámci jednoho národa není žádoucí ani uskutečnitelná. Jednotlivé skupiny obyvatelstva s rozdílnou etnokulturní identitou by tak od sebe měly být odděleny prostřednictvím vynucené separace a repatriace odlišných etnik a kultur, jež daný národ spatřuje jako nežádoucí a odlišné od původního obyvatelstva (ibid.: 13). GI v tomto ohledu navrhuje zmiňovaný proces reemigrace, v rámci něhož by docházelo k řízeným přesunům ilegálních imigrantů zpět do vlasti a upravení pravidel systému sociálního zabezpečení v neprospěch „nepůvodních“ skupin obyvatel na etnické a kulturní bázi (ibid.: 14). Vezmeme-li tyto skutečnosti v úvahu, pak lze říci, že daný evropský stát by se takto dopouštěl diskriminace vůči těm skupinám obyvatel, které by z etnického hlediska neshledával jako „původní“, pravděpodobně by se tedy jednalo o osoby s imigračním pozadím. Rázný postup by v takovém případě bylo možné očekávat rovněž vůči muslimům, jejichž přítomnost v evropských zemích GI označuje za „islamizaci“ a součást *velké výměny* a které by prostřednictvím „de-islamizačních“ opatření hnutí chtělo v konečném důsledku vypudit z příslušných evropských zemí (ibid.).

4.4 GI a otázka rasové či etnické identity

Z výše uvedených termínů stojí za to vytknout a podrobněji rozebrat pojmy spojené se zkoumanou politikou identity krajní pravice. Podstata identitárním hnutím konstruované etnokulturní identity spočívá v součinnosti etnického a kulturního pozadí jakožto hlavních komponent identity jako takové. Redukci identity na pouze jednu z těchto složek – etnickou v případě tradiční „rasově-nacionalistické“ pravice a kulturní v případě „kulturně-nacionalistické“ pravice – přitom identitáři považují

za chybné (Murdoch, Mulhall 2019: 13).²⁶ Z pohledu identitárního hnutí tak právě tento aspekt představuje zásadní překážku pro úspěšnou integraci a asimilaci přistěhovalců do společností jednotlivých evropských či západních zemí. Zatímco do cizí kultury se totiž dle Martina Sellnera, vůdčí osobnosti rakouského Identitárního hnutí (*Identitäre Bewegung*), asimilovat lze, etnickou složku jako vrozenou změnit není možné, a to ani integračními či asimilačními procesy (ibid.). Vzhledem k úzké provázanosti „kultury a lidu“ je dle Sellnera dále „čirým bláznovstvím“ předpokládat, že změny v etnické populaci nepovedou k automatickým změnám dané kultury či identity (ibid.). Koncept etnopluralismu potom z pohledu identitářů jednotlivé etnokultury nijak nehierarchizuje, nýbrž se zasažuje o to, aby tyto rozdílné skupiny žily navzájem odděleně a v respektu ke svému odlišnostem – jediné tak si totiž jednotlivé kultury dokážou zachovat svoji vnitřní homogenitu. V souladu s novo-pravicovou idejí „práva na odlišnost“ by tak každý lid měl mít možnost chránit a uchovávat svoji skupinovou identitu a nebát se ji prosazovat v rámci své domoviny (ibid.).

V tomto ohledu se nabízí otázka, zda takto pojatý koncept etnokulturní identity svým rigidním svazováním etnicity a kultury nevede k jakési „biologizaci“ termínu kultura do takové míry, že jej lze začít považovat za „funkční ekvivalent“ rasy (ibid.). V odborných kruzích se v tomto kontextu objevuje názor, že z důvodu zmírnění své rétoriky se krajní pravice nově snaží rasové aspekty nahradit právě koncepty kultury nebo identity (ibid.). Navzdory sofistickovanému pojetí etnokulturní identity, které alespoň explicitně nevyjadřuje rasistické či předsudečné tendence, by tak důraz na etnickou stránku identity mohl být spojován s charakteristickými vlastnostmi etnických – tedy typicky bělošských – Evropanů, podobně jako kulturní důležitost identity implikuje zejména označování islámského vyznání za nekompatibilní součást současné multikulturní evropské společnosti (ibid.).

Ve veřejných projevech a vyjádřeních aktivistů spojených s GI a předních tváří identitárního hnutí jako takového lze v otázkách rasy a rasové identity vysledovat jistou opatrnost danou snahou distancovat se od klasického rasismu, tradičně spojovaného s velkou částí krajně pravicového spektra. Mulhall (2017) poukazuje na rasový podtext identitarianismu v souvislosti s výše zmiňovanou etnokulturní identitou, která má

²⁶ Obě tyto složky se podle GI odrážejí ve vnímání tří „geografických“ rovin identity, tedy regionální, národní a civilizační evropské roviny (Murdoch, Mulhall 2019: 13).

evropskou etnickou identitu definovat nejenom na základě sdílené kultury, ale také společných rysů daných „biologickým dědictvím“. To podle autora podtrhuje mj. známý představitel identitárních myšlenek Guillaume Faye ve své publikaci „*Why We Fight*“ („Proč bojujeme“), kde tvrdí, že identita je ve své podstatě založena na biologické bázi, a právě proto bez ní „kulturní sféru“ nelze udržet (ibid.). Webový magazín „*Altright.com*“, vedený přední osobností americké alternativní pravice Richardem Spencerem, dále mezi stěžejní cíle identitářů řadí zachování etnické, kulturní i rasové identity (Surtrson 2017), což představuje významný rozdíl v porovnání s materiály evropských poboček GI, jež se explicitnímu zdůrazňování rasové identity striktně vyhýbají. V neposlední řadě lze v tomto kontextu poukázat na obsah anonymně spravovaného webu „*Great-replacement.com*“, věnovaného výše popsáním idejím teorie *velké výměny*, který Camusem původně definovaný proces demografického nahrazení rodilých Francouzů příslušníky odlišné civilizace explicitně vztahuje na „všechny ostatní bělošské populace v Evropě i jinde“ (The Great Replacement nedat.). Text tohoto portálu dodává, že výhradně „evropské rasy“ čelí v blízké budoucnosti možnosti zániku (konkrétně důsledkem nízké porodnosti a migračních politik), přičemž takto pojatý koncept *velké výměny* by měl být v evropském kontextu prosazován namísto obdobně definované konspirační teorie tzv. „bílých genocidy“ (viz kapitola „Ideové pilíře alt-right“), jež dle autorů webu nemá mimo prostředí USA tak efektivní dopad (ibid.).

Samotný Camus ve vztahu k rasovým otázkám uvádí, že se nepřiklání ke „genetickým koncepcím ras“ ani k jejich pojetí na základě „superiority“ (mimo evropský kontext totiž Camus rovným dílem odmítá vymizení např. „japonské“ či „africké“ kultury důsledkem imigrace) (Williams 2017). Francouzský autor se staví negativně stejnou měrou k rasismu i antirasismu – oba dva světónázory podle něj „sdílejí stupidní, pseudovědeckou a nesmírně omezenou definici termínu rasa“, kdy na jedné straně mají být určité rasy vyhlazeny (rasismus) a na straně druhé rasy ve své podstatě neexistují (antirasismus), což má podle Camuse představovat zásadní předpoklad k vytváření „nahraditelného“, „zaměnitelného“ a „vykořeněného“ člověka v rámci autorem formulovaného procesu *velké výměny* (GI 2016). Camus dle svých slov tedy odmítá ideje bělošské nadřazenosti, charakteristické zejména pro americkou krajní pravici (viz kapitola „Bílý nacionalismus, separatismus a supremacismus“), zároveň však uznává samotnou existenci ras a jejich důležitost pro chápání identity. Ačkoliv by se sám za bělošského nacionalistu

výslovně neoznačil, přikládá autor značný důraz na „zachování všech ras, počínaje těmi nejohroženějšími“, tj. rasou bílou (GI 2017b).

Pro identitářské aktivisty v Evropě je tedy obecně příznačné striktní odmítání rasismu a bělošského supremacismu, charakteristického pro americké prostředí, za současného vyzdvihování obrany kultury každého národa a Evropanů jakožto „etnické skupiny ohrožené vyhynutím“ (GI 2017c; Bell 2016). Rasová složka identity přitom v Evropě – na rozdíl od amerického identitářského prostředí – výrazně ustupuje do pozadí. Další z výrazných ideologů identitarianismu Tomislav Sunić tuto skutečnost vysvětluje především odlišným historickým procesem utváření americké národní identity (v etnonáboženském smyslu úzce spojené s bílou rasou) v porovnání s „tradičním etnickým a sdílenou kulturou spojeným nacionalismem“ jednotlivých evropských národů (GI 2017a). Výraz „etnický“ se potom dle Suniče postupem času stal jakousi „politicky korektní“ náhražkou „zabarvenějších slov *rasový* či *völkisch*“, což autora vede k přesvědčení o soudobém nepřesném užívání termínů „etnický“ či „etnicita“ (ibid.). Sunić se tak kloní k názoru, že zatímco „mezi Evropany a bílými Američany mohou existovat etnické či národnostní odlišnosti“, o odlišnostech rasových v tomto případě hovořit nelze (ibid.).

Duchovní otec evropské nové pravice Alain de Benoist potom svůj náhled na odlišné vnímání rasy jakožto jedné ze součástí kolektivní identity (vedle etnicity, jazyka, pohlaví, historie či profese) v USA a Evropě vyjevilo v rozhovoru se známou tváří amerického bělošského nacionalismu Jaredem Taylorem (Revolta.info 2013; Williams 2017). Podle de Benoista je takovéto pojetí rasy v Evropě „více zakázáno“ a na rozdíl od USA bývá rasové uvědomění v evropském prostředí častěji ztotožňováno s rasismem – to se filozof snaží doložit např. existencí rasových statistik v USA a jejich údajným zákazem v Evropě, resp. ve Francii (Revolta.info 2013). De Benoist následně dodává, že si „rasu a její důležitost“ uvědomuje, nicméně nepřikládá jí takovou důležitost jako představitelé amerického bělošského nacionalismu; rasa pro něj jinými slovy je relevantním faktorem, „ale jen jedním mezi dalšími“ (ibid.). Francouzský filozof podle svých slov nebojuje za bílou rasu, ale za světový názor, podle něhož „Evropa, rasa, kultura a identita“ sehrávají komplementární role a navzájem se nevylučují (ibid.). Na budoucnosti a osudu „vlastního národa, rasy a kultury“ přitom de Benoistovi záleží stejnou měrou jako „na budoucnosti každé další skupiny“ (ibid.).

Z výše uvedených slov Camuse a de Benoista, tedy pro identitářské hnutí zcela nepostradatelných myslitelů, by se potřeba ochrany rasové

složky identity dala poměrně zřetelně vysledovat. Hnutí GI jako takové se nicméně explicitnímu přihlášení k rasové identitě v obecné rovině vyhýbá (namísto toho klade stěžejní důraz na koncept etnokulturní identity), což lze označit za strategický krok směrem k oslovení co nejširšího počtu potenciálních sympatizantů, které by akcentace rasového kontextu mohla zejména v evropském prostředí snadno odradit. Následující kapitola na tuto tematiku do značné míry naváže a zaměří se na prostředí krajní pravice v USA a její specifickou náklonnost ke zdůrazňování bělošské identity. Na stručné vysvětlení stěžejních pojmů a konceptů spojených s touto sférou bude v rámci empirické kapitoly této práce navazovat vymezení hnutí alt-right a podoby jím prosazované politiky identity.

4.5 Bílý nacionalismus, separatismus a supremacismus

Fenomén tzv. alternativní pravice (*alternative right*, ve zkratce „*alt-right*“) není pro obsáhlost jeho idejí, nejasnou vnitřní strukturu či dosavadní velmi krátký pobyt ve veřejném diskurzu úplně jednoduché definovat. V obecném smyslu lze ve vztahu k tomuto hnutí hovořit o souboru krajně pravicových ideologií, skupin a jednotlivců, které primárně spojuje víra v obranu „bělošské identity“, a to před útokem „multikulturních sil“ užívajících narativ „politické korektnosti“ a „sociální spravedlnosti“ za účelem podkopání bělošské skupiny obyvatelstva a „její“ civilizace (SPLC nedat. a). Hnutí alt-right můžeme rovněž definovat jakožto jeden ze segmentů hnutí tzv. bílé či bělošské nadvlády (*white supremacy*), volně sdružující příznivce krajní pravice odmítající konzervatismus hlavního proudu, a to ve prospěch politiky, jež je implicitně či explicitně otevřena idejím rasismu, antisemitismu nebo zmiňované nadvlády bílé rasy. Tyto myšlenky by přitom značná část příznivců alternativní pravice ráda importovala do mainstreamového konzervativního hnutí ve Spojených státech amerických (ADL nedat. c). Hawley (2017: 11) potom alt-right označuje za v jádru „běloško-nacionalistické hnutí“, jehož nejvýraznější figury uvádějí jako fundamentální hodnotu svých snah vytvoření bělošského „etnostátu“ na území Severní Ameriky. Celý fenomén tedy lze chápat jako krajně pravicové, „anti-globalistické“ uskupení nabízející radikální „alternativu“ k tradičnímu konzervatismu hlavního proudu, přičemž významnou část její činnosti tvoří přítomnost v online prostoru, což původně (a primárně) americkému hnutí dodává nezpochybnitelný transnacionální aspekt (HOPE not hate 2019: 2).

Vzhledem k rozsahu výše uvedených pojmů charakterizujících zkoumané hnutí alt-right je vhodné zahájit tuto část empirické kapitoly bližším vymezením těchto jednotlivých ideologických aspektů. Hnutí tzv. bělošské či bílé nadvlády (*white supremacy*, v češtině rovněž *bělošský/bílý supremacismus*) teoretici označují za jeden ze dvou hlavních proudů současné extrémně pravicové scény v USA²⁷, mezi jehož nejvýraznější představitele řadí mj. neonacistické subjekty, hnutí rasistických skinheads nebo sympatizanty námi zkoumané alt-right (ADL nedat. c).²⁸ Zastánci myšlenek bělošské nadvlády se dle Anti-Defamation League (ibid.) shodují v jednom či více z následujících ideových znaků:

1. Běloši by měli mít dominanci nad lidmi s odlišnými kořeny, obzvláště tam, kde by s těmito lidmi měli žít bok po boku;
2. běloši by měli žít odděleně ve výhradně bělošské společnosti;
3. bělošská „kultura“ je ostatním kulturám nadřazená;
4. běloši jsou geneticky nadřazení všem ostatním.

Autoři této definice podotýkají, že myšlenky bělošské nadvlády jsou příliš obsáhlé na to, aby se daly jednoduše shrnout pod obecnější pojmy jako rasismus či předsudečná nenávisť. Typická představa zastánců tohoto ideového směru hovoří o ohrožení bílé rasy „vyhynutím“, a to z důvodu imigrace „nebělochů“ do jejich koncových (většinou bělošských) zemí (ADL nedat. c). Za viníky tohoto „přlivu“ cizinců jsou přitom často označováni židé, což se pojí s dalším rozšířeným definičním znakem této ideologie, antisemitismem (ibid.).

Příbuzné termíny spojené s vírou v bělošskou nadvládu představují především koncepty bělošského/bílého nacionalismu (*white nationalism*) a bělošského/bílého separatismu (*white separatism*). Budeme-li se

²⁷ Vedle rasově orientované větve americké extrémní pravice v tomto pojetí stojí různorodé extremistické subjekty se specifickou protivládní a anti-establishmentovou agendou, zpravidla souhrnně označované jako hnutí „patriotů“. Kromě toho lze na poli extrémní pravice identifikovat také různé „single-issue“ subjekty s protiprotivládním, protiimigračním nebo protimuslimským zaměřením (ADL nedat. c).

²⁸ Za další početnou – a zároveň nejstarší – podskupinu *white supremacy* jsou rovněž označováni tzv. tradiční zastánci bělošské nadvlády (*Traditional White Supremacists*), jejichž ideologie se úzce pojí s historickými snahami o zrovnoprávnění Afroameričanů s bělošskou majoritou v USA. Mezi nejznámější představitele tohoto směru se řadí členové a sympatizanti Ku Klux Klanu, dále v tomto kontextu hovoříme např. o Radě konzervativních občanů (*Council of Conservative Citizens*), Lize Jihu (*League of the South*) a dalších (ADL nedat. c).

nadále řídit definicemi vypracovanými organizací Anti-Defamation League, potom lze oba tyto fenomény označit za podtypy zastřešujícího pojmu *white supremacy* či dokonce eufemismy tohoto konceptu, jehož termín „nadvláda“ s sebou ve srovnání s nacionalismem či separatismem nese výrazněji negativní konotace (ADL nedat. c, d). Rovněž Hawley (2017: 13) podotýká, že z terminologického hlediska se termín „bělošský nacionalismus“ jeví jako vhodnější než „víra v bělošskou nadvládu“, a to nejenom z důvodu subjektivní preference krajně pravicových představitelů, považujících příbuzná pojmenování jako „bělošský nacionalista“, „bělošský separatista“ nebo „identitář“ za přesnější a méně expresivní, ale také z důvodů významových, jejichž exaktní zohlednění má potenciál vést k hlubšímu pochopení fenoménu jako takového. Zatímco se tedy zastánce bělošské nadvlády typicky kloní k takové formě společnosti, v rámci níž osoby s různorodým rasovým pozadím žijí pospolu, leč bělošská část populace v této společnosti sehrává dominantní úlohu, „bělošští nacionalisté upřednostňují kompletní separaci jednotlivých ras do oddělených států“ (ibid.).²⁹ V tomto pojetí se koncept bělošského nacionalismu v podstatě překrývá s příbuzným termínem bělošského separatismu. Ten lze definovat jakožto „extrémnější formu bělošského nacionalismu a „supremacismu“, jehož přívrženci podporují separaci od jiných ras“ formou vytvoření jakéhosi „etnostátu“ nebo prostřednictvím rasově segregované společnosti (CQ Researcher 2017: 37).³⁰ Hawley (2017: 13)

²⁹ V běloško-nacionalistických kruzích se potom dle Hawleyho (2017: 13) často objevuje odmítání myšlenky nadřazenosti bílé rasy jako takové – důraz je takto kladen primárně na oddělení ras, nikoliv jejich hierarchizaci. Autor nicméně poznamenává, že časté projevy nepřátelství vůči jiným rasám ze strany krajně pravicových hnutí mohou upřímnost takového sdělení značně devalvovat (ibid.).

³⁰ Přestože v tomto kontextu dochází k označování bělošského separatismu za extrémnější verzi bělošského nacionalismu i víry v bělošskou nadvládu, podle jiných teoretiků dochází k užívání označení „bělošský separatista“ často za účelem „zmírnění“ negativních konotací spojených s rozšířenějším termínem „bělošský supremacista“ (ADL nedat. c). V samotné definici bělošského separatismu se však již jednotlivá vymezení zásadně neliší. Dle Anti-Defamation League (ibid.) představuje podstatu tohoto konceptu idea kompletní separace bělošského obyvatelstva od ostatních „podřadných“ ras, ať už založením své vlastní striktně bělošské komunity či vyčleněním všech nebělochů ze stávajících společností. Tyto ambice přitom

se k užívání termínu „bělošský nacionalista“ ve vztahu k hnutí alt-right přiklání také z důvodu osobní preference tohoto označení ze strany samotných příznivců alternativní pravice.

Bělošský nacionalismus tedy představuje takovou formu bílého supremacismu, která dává důraz na vymezení jednotlivých zemí či regionů na rasovém základě a snaží se vyzdvihovat zájmy výhradně bělošské populace daných států, typicky na úkor lidí s jiným než bělošským původem (ADL nedat. d). Některé definice přitom zohledňují geografický kontext, jenž problematiku bělošského nacionalismu (a víry v bělošskou nadvládu obecně)³¹ přisuzuje výlučně americkému prostředí. Bělošský nacionalismus v takovém pojetí chápe existenci USA jako výhradně bělošského národa, jehož bělošská populace by se měla spojit, aby svoji zemi v této podobě uchovala (CQ Researcher 2017: 37). V širším geografickém rozpětí potom můžeme bělošský nacionalismus označit za víru v bílou identitu jakožto základní organizační princip všech států západní civilizace. Ohrožení této identity spatřují bělošští nacionalisté primárně v demografických změnách, jejichž následkem bělošská majorita postupně ztrácí v jednotlivých zemích své dominantní postavení na celkové populaci. Aby se dané společnosti podařilo zachovat svoji bílou rasovou hegemonii, musí státy neprodleně zastavit veškerou imigraci nebělošských přistěhovalců, stejně jako skoncovat s politikou multikulturalismu nebo zamezit mezirasovému míchání populace (SPLC nedat. d).

4.6 Hnutí alt-right a jeho ideové proudy

Jak již bylo nastíněno v úvodu předcházející podkapitoly, tzv. alternativní pravici lze vymezit jakožto volně propojené hnutí zastřešující širokou škálu ideologií, jejichž společný jmenovatel představuje fixace na koncept bělošské identity a zachování „bílé“ západní civilizace (SPLC nedat. a; ADL nedat. b). K zevrubnému pochopení fenoménu alt-right je vhodné zohlednit transnacionální aspekt hnutí, které se díky své silné

bývají z taktických důvodů zastánci diskutovaných idejí nezřídka ospravedlňovány jejich láskou k vlastní rase, nikoliv nenávisť k rasám jiným (SPLC nedat. d).

³¹ CQ Researcher (2017: 37) vymezuje koncept *white supremacy* v souladu s výše uvedenou definicí, v obecném smyslu tedy jako princip nadřazenosti bílé rasy všem ostatním rasám. Fakt, že by běloši měli v dané společnosti dominovat, nicméně autoři v rámci své definice přisuzují konkrétně společnosti americké.

přítomnosti v online prostoru neomezují výhradně na americké prostředí. Podle organizace HOPE not hate (2019: 3) lze pojem „mezinárodní alternativní pravice“ vymezit jako konglomerát značného počtu již existujících sociálních a politických hnutí a myšlenkových proudů, v jehož jádru se překrývá trojice širokých ideologických uskupení – americká alternativní pravice, evropská nová pravice a tzv. „antagonistické online komunity“. Přestože každý prvek této triády funguje do značné míry nezávisle s vlastní historií, strukturami, subjekty a idejemi, v určitých aspektech tato tři široce vymezená hnutí konvergují a navzájem interagují, následkem čehož formují zmíněnou transnacionální podobu alt-right a do jisté míry rozšiřují spektrum myšlenkových proudů s hnutím asociovaných (ibid.).

„Antagonistické online komunity“ lze chápat jako „reakcionářská“ ideová uskupení zformovaná ve virtuálním světě, jejichž příznivci užívají v rámci online komunikace nepřátelsky laděnou, vylučující rétoriku, ať už prostřednictvím trollingu,³² urážlivého symbolismu nebo šířením zášti, opovržení a provokace (ibid.). Zaměření takovýchto internetových skupinek může být i apolitické, přičemž politicky laděné komunity lze identifikovat ve všech oblastech ideologické mapy. Překryv antagonistických online komunit s alternativní pravíci nicméně nastává v případě afilice těchto uskupení s typickými ideovými znaky alt-right, tedy zavržení myšlenek rovnostářství, universalismu, multikulturalismu a některých dalších fundamentálních aspektů liberální demokracie, v obecném smyslu potom „levicově-liberální politické a společenské hegemonie“ (ibid.; ADL nedat. b). Jako příklad v tomto ohledu lze uvést některé zástupce tzv. „manosféry“, tj. volně propojeného souboru webových stránek, fór nebo blogů tematicky zaměřených na otázky maskulinity a zpravidla kriticky vyhraněných vůči feminismu (HOPE not hate 2019: 4). Typickými zástupci této online komunity jsou např. „aktivisté za práva mužů“, poukazující na údajně privilegované postavení žen ve společnosti v kontrastu k sociálnímu útlaku mužského pohlaví; antifeministé; „incelové“, kteří sami sebe popisují jako osoby žijící v „nedobrovolném

³² Tzv. „trolling“ lze formulovat jako způsob záměrného narušování internetových diskuzí prostřednictvím nevybíravého napadání, kritiky a slovního obtěžování ostatních diskutérů, stejně jako vyvěšování štvavých, irelevantních nebo urážlivých komentářů a dalšího obsahu pohrdavého a provokativního charakteru (Merriam Webster nedat.).

celibátu“, přičemž svoji neschopnost navazovat intimní vztahy přičítají samotným ženám i údajně liberálnímu a feministickému „nastavení“ společnosti; nebo tzv. „paleomaskulinisté“, vyzdvihující patriarchální podobu společnosti v době před rozmachem feminismu a také „biologicky danou“ mužskou dominanci nad ženami (ibid.: 4-5).³³

Mimo „manosféru“ se v souvislosti s proudy navázanými na myšlenky alt-right v internetovém prostoru pohybují rovněž tzv. „neo-reakcionáři“ („*neo-reactionaries*“, „*NRx-ers*“), hlásící se k idejím staromódní pseudo-libertariánské formy vládnutí a ochrany „tradiční západní civilizace“, přičemž kritiku zastánci tohoto ideového proudu směřují zejména vůči osvícenským idejím rovnosti a demokracie (SPLC nedat. a; HOPE not hate 2019: 5).³⁴ Sociálně konzervativní pohled na lidskou sexualitu, roli genderu ve společnosti nebo mezirasové vztahy přitom neo-reakcionáři stavějí do kontrastu např. k pozitivnímu vidění individualismu a technologickému pokroku. Přestože jde pouze o okrajový proud v rámci alt-right jako takové, neo-reakcionářské ideje při formování ideologie alternativní pravice sehrávaly nezanedbatelnou roli. To stejné lze ostatně říci také o paleokonzervatismu, jehož tradicionalistické ideje, formulované americkým filozofem Paulem Gottfriedem, v době zrodu alt-right výraznou měrou zapůsobily na „duchovního otce“ hnutí Richarda Spencera (HOPE not hate 2019: 5). Jakožto výraz přímé kritiky republikánského neokonzervatismu zrozeného v 80. letech 20. století akcentuje paleokonzervatismus zastávání „tradičních hodnot“ či decentralizaci politické moci a v souladu se zachováním „evropské“ povahy dědictví otců zakladatelů striktně odmítá multikulturalismus, imigraci a další politiky, které by tento historický odkaz mohly ohrožovat (ibid.; CQ Researcher 2017:

³³ Mezi další (spíše obskurní) sub-komunity „manosféry“ bývají řazeni také tzv. „androfilové“, tj. homosexuálové zcela odmítající koncept hnutí LGBT+; skupiny mužů vědomě odmítajících jakoukoliv interakci s opačným pohlavím; nebo jakési komunity „svůdníků“, zaměřené na psychologické aspekty a strategie navazování vztahů se ženami, zároveň se však vyznačující výraznou mírou sexismu a misogynie (HOPE not hate 2019: 4).

³⁴ V souvislosti s kritikou liberální demokracie a dalších aspektů spojených s dědictvím osvícenství se pro neo-reakcionářské ideje v těchto kruzích vžilo označení „temné osvícenství“ („Dark Enlightenment“) (ADL nedat. b).

36).³⁵ Do výčtu ideových proudů spřízněných s hnutím alt-right je možné zařadit také tzv. „radikální tradicionalismus“, jehož stoupenci kladou důraz na neobvyklý mix ochrany tradičních křesťanských hodnot („rodina a lid“) a bělošského supremacismu (separace ras) (ADL nedat. b).

Pod sféru „evropské nové pravice“ řadí autoři studie jednak výše popisované segmenty identitárního hnutí, tj. soudobá identitářská uskupení i jejich ideologický předobraz v podobě filozofického směru „*Nouvelle Droite*“ Alaina de Benoista a think-tanku GRECE, a dále také v novopravicových idejích zakořeněný „eurasianismus“ Aleksandra Dugina či „archofuturismus“ Guillaumea Faye (HOPE not hate 2019: 3).³⁶ Jsou to právě myšlenky „panevropského nacionalismu“, „rozmanitosti kultur“ nebo „světa etnicky homogenních komunit“, které mezi identitárním hnutím a alt-right vytvářejí jakýsi transatlantický symbiotický vztah, na jehož základě lze tyto dva oddělené fenomény vnímat jako příbuzné (ibid.: 3, 4). Podle Atkinsona (2018: 311) poskytuje „pseudointelektuální tón evropského identitarianismu“ aktivistům alt-right vhodnou příležitost k zamaskování (či „sterilizaci“) svých explicitně supremacistických ambicí a rasistických postojů. Kupříkladu Spencer, přestože výslovně neodmítá označení „bělošský nacionalista“, se v první řadě označuje za „identitáře“, přičemž rasa dle jeho názoru představuje základní stavební kámen identity (Hawley 2017: 61-62). Za stěžejní cíl amerických

³⁵ Mezi další segmenty antagonistických online komunit přidružených k alternativně pravicové sféře bývají dále řazeni také příznivci tzv. „kulturního libertarianismu“ (popř. „paleolibertarianismu“), kteří se s alt-right shodují v odmítnutí vnímané politicko-kulturní nadvlády levice v západní společnosti; „nacionální anarchisté“, jejichž požadavky decentralizovaného post-kapitalistického systému do jisté míry konvenují idejím rasového separatismu a „biokulturní diverzity“; a v neposlední řadě rovněž značná část alternativních médií kritických k mediální sféře hlavního proudu nebo hnutí tzv. „survivalistů“ („survivalists“), tedy lidí aktivně se připravujících a zásobujících na očekávaný kolaps společenského systému, k němuž má v představách „survivalistů“ dojít typicky v důsledku globalizačních procesů (HOPE not hate 2019: 5).

³⁶ V odborné sféře je Dugin považován za jednoho z nejvýznamnějších intelektuálních proponentů „ruského expansionismu, ultranacionalismu a eurasianismu“, tj. myšlenky vytvoření široké euro-asijské politicko-ideové aliance vůči neoliberálnímu vlivu USA (Steinmetz-Jenkins 2018: 261). Za stěžejní cíl tzv. „archofuturistů“ lze označit jakýsi návrat k „tradičním hodnotám“ se současným apelem na zachování dosavadního společenského a technologického pokroku (SPLC nedat. a).

identitářů se tedy v tomto směru dá označit zachování „evropsko-americké“ kultury a bělošské identity, tj. (slovy editora časopisu *Radix* Michaela McGregora) „kulturního a genetického dědictví, jež z nás dělá to, čím jsme“ (ADL nedat. b). Přímo inspiraci evropským identitárním hnutím můžeme v USA vysledovat např. u organizace s názvem „Americké hnutí identity“ („*American Identity Movement*“, dříve „*Identity Evropa*“), jehož sympatizanti se namísto hanobení nebílých ras snaží akcentovat otázky bělošského „uvědomění“, budování komunity založené na sdílené rasové identitě či obecně intelektualizaci supremacistické ideologie (SPLC nedat. b; Murdoch, Mulhall 2019: 54). Klasický identitární koncept etnopluralismu nese v rámci této novodobé, „módní“ verze bílého nacionalismu podobu vyobrazení bělošské populace jako jedné z mnoha etnických skupin v dnešní multietnické společnosti, přičemž zdůrazňuje kulturní odlišnosti mezi jednotlivými rasovými skupinami, v jejichž důsledku by tyto skupiny měly existovat odděleně (SPLC nedat. b). Tato „etnopluralistická“ podoba společnosti tak fakticky do značné míry odpovídá výše vymezeným idejím bělošského separatismu (ibid.).

Sféra „americké alternativní pravice“ podle HOPE not hate (2019: 3) zahrnuje širokou škálu krajně pravicových proudů, jejichž nejmenší společný jmenovatel představuje prezentace sebe sama jakožto alternativy ke konzervativnímu republikanismu soudobého hlavního politického proudu. Reakce alt-right na hlavní větev amerického konzervatismu, reprezentovaného především Republikánskou stranou, je historicky zakořeněna v odporu ke konsekvencím nominace amerického republikánského senátora Barryho Goldwatera do boje o prezidentský post v roce 1964. Ta podtrhla ideologický obrat republikánů směrem k základním aspektům současného konzervatismu, jako je důraz na občanské svobody, volný trh nebo podpora globálního kapitalistického uspořádání (SPLC nedat. a). Spencer tyto hodnoty označuje za „anti-ideály“, jež se hnutí alt-right snaží redefinovat, aby tak soudobému mainstreamovému konzervatismu vtiskla novou podobu; taková forma konzervativního smýšlení by přitom dle příznivců hnutí mohla zahrnovat prvky identitarianismu a idejí francouzské nové pravice, libertarianismu, anarcho-kapitalismu, katolického tradicionalismu (symbolizovaného návratem k římskému katolictví do období před liberalizačními reformami druhého vatikánského koncilu) a dalších ideologií (ibid.). Bez ohledu na konkrétní představy příznivců alt-right o ideální formě politického uspořádání se nicméně kritika moderního konzervatismu ze strany alternativní pravice vztahuje v první řadě k přesvědčení, že konzervativci hlavního

proudu dostatečným způsobem nehájí zájmy bělošské populace jako celku. Tradiční konzervativní politici jsou příznivci alt-right většinou vykreslováni jako „slabí a neschopní“ „zrádci“ vlastního lidu, jež vyměnili „autentické“ konzervativní ideje za podporu „globalistických a některých liberálních myšlenek“ a kteří staví „zájmy Židů a nebělochů“ nad požadavky a potřeby bělošské populace (ADL nedat. b; SPLC nedat. a).³⁷

4.7 Ideové pilíře alt-right

Z ideologického hlediska tedy sféra „americké alternativní pravice“ zcela evidentně zahrnuje určité elementy typické pro tradiční krajní pravici, včetně myšlenek spojených s neonacistickými a supremacistickými subjekty (HOPE not hate 2018: 3, 4). V kontextu zkoumané politiky identity se jako zásadní jeví aspekt ochrany a podpory „bělošské identity“, který představuje centrální ideologický bod tohoto milieu (ADL nedat. b). Ačkoliv je v tomto kontextu zapotřebí podotknout, že podporu bělošského supremacismu či antisemitismu nelze bezvýhradně vztahovat na všechny sympatizanty alternativní pravice jako celku (ibid.), určité propagandistické koncepty a konspirační teorie původně spojované právě s bělošským supremacismem sehrávají v ideologii hnutí alt-right výraznou roli.

Atkinson (2018: 310) v tomto ohledu uvádí jako jedny z pilířů ideologie alt-right tzv. „židovskou otázku“, strach z „bílé genocidy“ a slogan s názvem „14 slov“. Podstatu víry v proces tzv. bílé genocidy („*White Genocide*“) tvoří přesvědčení, že bílá rasa postupně „vymírá“, a to vinou

³⁷ Alt-right scéna pohybující se v online prostoru vymyslela pro tento typ konzervativců hanlivé ironické označení „cuckservative“, složené ze slov „conservative“ a „cuckold“ (v překladu „paroháč“ neboli muž, jemuž manželka „nasadila parohy“). Tato invektiva, jež se v internetových kruzích alt-right stala od roku 2015 jedním z nejpopulárnějších memů a nejrozšířenějších twitterových hashtagů, s sebou nese rovněž rasistický podtón, kdy takto označení konzervativci politického establishmentu jsou vnímáni jako bílí muži křesťanského vyznání, kteří nechávají muže černé pleti spát s jejich (bílými) manželkami. Nejvýraznější ohlas se tomuto pojmu dostalo během americké prezidentské kampaně v roce 2016, kdy příznivci alt-right tímto způsobem častovali soupeře pozdějšího prezidenta Donalda Trumpa v republikánských primárních volbách (ADL nedat. b; SPLC nedat. a).

narůstání nebělošské populace, „nucené asimilace“ a integrace nebělošských přistěhovalců, masového rozšíření potratů nebo násilí páchaného na bělošské populaci (ADL nedat. c). Celý tento proces přitom má být záměrně řízen a kontrolován globální židovskou konspirací (často označované čistě za „globalisty“) za účelem anihilace bílé rasy v jejích „tradičních domovinách“, tedy zejména v USA a zemích Evropy (Davey, Ebner 2019: 7; Steinmetz-Jenkins 2018: 256).³⁸ Tím se dostáváme ke zmíněné „židovské otázce“ („*Jewish Question*“, zkráceně „*JQ*“), tedy domnělé představě všudypřítomné židovské kontroly nad médii, vládami či univerzitami, směřující k potlačení vlivu a práv bělošské populace (Atkinson 2018: 310). Z tohoto bezprostředního nebezpečí „kulturního, politického, ekonomického nebo dokonce fyzického vyhlazení“, v němž se bílá rasa údajně nachází, přitom bývají kromě židů obviňováni rovněž imigranti, muslimové, Afroameričané či ideologické kruhy liberálů, feministů a komunistů (ibid.: 310-311).³⁹ V kontextu alt-right je potom tzv. *židovská otázka* pojímána specificky ve smyslu snah židovských vlivových skupin o oslabování „bělošského rasového uvědomění, demonizace obhajoby bělošských práv a patologizace antisemitismu“, a to ve prospěch prosazování „proti-bělošské“ agendy multikulturalismu a diversity (Esposito 2019: 105-106). Nutno podotknout, že explicitní antisemitismus lze identifikovat pouze u části hnutí jako takového; významný

³⁸ Teorie *bílé genocidy* je výzkumníky dávana do souvislosti s dalšími koncepty rozšířenými v prostředí bělošského supremacismu, nativismu a etno-nacionalismu, jmenovitě např. s výše charakterizovanou *velkou výměnou* nebo konceptem tzv. „Eurábie“, popisujícím proces pozvolného podvolování se západních zemí islámské vládě (na tuto teorii se ve svém manifestu mnohokrát odkazoval např. norský extrémně pravicový terorista Anders Breivik) (Davey, Ebner 2019: 7). Zatímco *velká výměna* se uchytila především v evropských krajně pravicových kruzích preferujících narativ kultury před rasou, koncept tzv. *bílé genocidy* se rozšířil zejména v prostředí americké krajní pravice inklinující k explicitnější, rasově orientované ideologii (ibid.).

³⁹ Právě na základě těchto představ židovskou konspirací řízené likvidace bílé rasy vznikly pokřiky „*You will not replace us*“ („Nenecháme se nahradit“) a „*Jews will not replace us*“ (Nenecháme Židy, aby nás nahradili“), nechvalně proslavené demonstranty v rámci tragického protestu s názvem „*Unite the Right*“ v americkém Charlottesville roku 2017 (Atkinson 2018: 311; Steinmetz-Jenkins 2018: 256).

proud hnutí, reprezentovaný zejména Jaredem Taylorem, se naopak přiklání ke klasifikaci židů pod bělošskou populaci (SPLC nedat. a).

Konspirační teorii *bílé genocidy*, poprvé formulovanou americkým bělošským supremacistou Davidem Lanem, dává Anti-Defamation League (2019a) dále do souvislosti se sloganem „14 slov“ ve znění: „*We must secure the existence of our people and a future for white children*“ („Musíme zajistit existenci našeho lidu a budoucnost pro bílé děti“).⁴⁰ Za významem tohoto čtrnáctislovného sloganu, který se stal v supremacistických a neonacistických kruzích celosvětově populárním a rozšířeným, lze spatřovat odhodlání bílých supremacistů podniknout nezbytné kroky k obraně bílé rasy před jejím zánikem, byť by tento postup měl zahrnovat násilí (ibid.; Michael 2009 in Atkinson 2018: 311). Laneovy ideje konkrétně vycházely z přesvědčení, že federální vláda USA, nacházející se v područí globální „sionistické okupační vlády“ („*Zionist Occupation Government*“), se aktivně pokouší prosazovat „genocidní“ liberální agendu vedoucí k „eradikaci bělochů“, specificky ve formě rozšiřování občanských práv Afroameričanů či homosexuálů, feministické nebo potratové agendy, opatření týkajících se širšího sociálního zabezpečení nebo uvolňování imigrační politiky (Michael 2009 in ibid.). Atkinson (2018: 311-312) v tomto ohledu poznamenává, že komunita tvořící se okolo alt-right se od svého prvopočátku snažila od této tradiční supremacistické a neonacistické rétoriky distancovat, přičemž v pozdější fázi hnutí začali tradiční krajně pravicoví zastánci tzv. „bílé síly“ (sami sebe nazývající „*1488ers*“)⁴¹ popularizovanou značku alt-right využívat ke zjemnění svých otevřeně extremistických postojů navenek. Přestože je tedy dle autora namísto tyto archetypy bělošského supremacismu ve vztahu k alt-right zdůrazňovat, je zároveň zapotřebí vnímat je jako jakýsi skrytý prvek ideové výbavy stoupenců tohoto hnutí, setrvávající pod

⁴⁰ Také původ sloganu „14 slov“ bývá připisován Laneovi, jedné z historicky nejvýznamnějších tváří amerického pravicového extremismu. Za vraždu moderátora židovské radiové stanice Alana Berga v Coloradu roku 1984 byl (nyní již zesnulý) Lane odsouzen k celkem 190 letům odnětí svobody (Atkinson 2018: 311).

⁴¹ Číslo 14, vztahující se k výše uvedenému sloganu „14 slov“, doplňuje v symbolice bělošských supremacistů a neonacistů rovněž číslovka 88, odkazující k osmému písmenu abecedy a iniciálám Adolfa Hitlera (tzn. „HH“ neboli „*Heil Hitler*“) (ADL nedat. a).

„fasádou“ přijatelnějších ideových konceptů jako bílý nacionalismus nebo identitarianismus.⁴²

V rámci fundamentálních ideových konceptů alt-right sehrává podstatnou roli rovněž idea tzv. „rasového realismu“, Atkinsonem (2018: 311) jinak označovaná za eufemismus biologického rasismu. U kořenů běloško-nacionalistické ideologie stojí fundamentální víra v biologickou koncepci rasy jakož i přesvědčení, že žádná skupina nemůže přežít bez vlastní skupinové identity. Výše diskutovaný Jared Taylor, výrazný proponent bílého nacionalismu v USA i oblíbená postava alternativní pravice, tak za svůj primární politický cíl označuje vytvoření bělošské identity, jež se má stát prvním krokem v procesu znovunastolení bělošské politické moci (Beirich 2013: 97). Tato idea se do značné míry odráží ve víře, že se bělochům v historii podařilo vybudovat západní civilizaci jakožto jakýsi nejvyšší dosažitelný stupeň lidského pokolení. V myšlení bílých nacionalistů představují rasové rozpory přirozenou součást lidstva jako takového – každá rasa disponuje souborem charakteristických znaků, jež jsou společně s kulturou produktem genetického dědictví této rasově definované civilizace. Kultura v tomto ohledu představuje jakési pojivo mezi členy jedné rasy vytvářejícími komunitu sdílených zájmů, zvyků a charakteristických znaků. Vytváření politických organizací členy této komunity, jako např. národního státu, je tak v každém případě rasovým i kulturním vyjádřením stvořitelů daných organizací a institucí. V konkrétní rovině aplikují bělošští nacionalisté tento soubor myšlenek na případ USA jakožto ve své podstatě bělošského národa vzniknuvšího na základě rasového a kulturního dědictví superiorních západních Evropanů. Z toho pohledu pramení zároveň obavy bílých nacionalistů z „rasového míšení“ soudobých západních multikulturních společností (zejména v USA), jehož následkem má bílá rasa upadat a ztrácet svoji moc (Beirich, Hicks 2009: 114-116 in Beirich 2013: 97).

Pro takovouto představu biologicky⁴³ zakořeněných rozdílů mezi rasami a etniky se v běloško-nacionalistických kruzích spřízněných

⁴² Sám Spencer ve vztahu k alt-right poznamenal, že vytvoření běloško-nacionalistického hnutí inkorporující symboliku „1488“ by z hlediska atraktivity nedávalo valného smyslu, neboť by se s takovým hnutím identifikovalo pouze tvrdé jádro krajně pravicových sympatizantů (Atkinson 2018: 312).

⁴³ Hawley (2017: 27) podotýká, že tento přístup se zásadně rozchází s převládajícími zjištěními soudobého hlavního vědeckého proudu, jenž rasové a etnické odlišnosti považuje spíše za sociální konstrukty než biologickou danost.

s alt-right vžil populární pseudovědecký pojem „lidská biodiverzita“ („*human biodiversity*“, často se používá zkratka „*HBD*“), již lze označit za příbuzný pojem Taylorem definovaného *rasového realismu* (Hawley 2017: 26-27). Protože rasové rozdíly zastánci tohoto konceptu nepovažují za konstrukt, ale pevný biologický fakt, spočívá jejich „realismus“ v poukazování na údajně nezpochybnitelné mezirasové disproporce v intelektuálních schopnostech, edukačních dovednostech, temperamentu a osobnostních aspektech (Atkinson 2018: 311; Esposito 2019: 102). Další intelektuálové alt-right potom rasu označují za „rozšířenou rodinu“, jejíž členové disponují společnými genetickými a kulturními vazbami i vědomím sdílené historické civilizace, popř. za „genetický národ“, který má právo existovat a hájit svoje zájmy (Esposito 2019: *ibid.*). Sociální nepoměr mezi jednotlivými rasovými a etnickými skupinami bude dle této perspektivy vždy přetrvávat, a to navzdory jakýmkoliv „rovnostářským“ snahám docílit spravedlivější společnosti. Podle bělošských nacionalistů (neboli rasových realistů) je tak bezpředmětné o takovouto podobu společnosti vůbec usilovat; namísto toho by tyto nezanedbatelné rasové rozdíly měly být akceptovány jako neměnná realita, následkem čehož by mělo dojít k organizované separaci jednotlivých rasových skupin, v ideálním případě do samostatných „etnostátů“ (Hawley 2017: 27).

Myšlenku ustavení bělošského *etnostátu* na území Severní Ameriky považuje Spencer za „opodstatněný“ způsob obrany bělošské a eurocentrické kultury před procesem *bílé genocidy*, přičemž by se v tomto ohledu nechal inspirovat historickými snahami sionistů vedoucími k vytvoření židovského státu Izrael (SPLC *nedat. c.*). Spencer prostřednictvím této paralely označuje soudobou bělošskou populaci za utlačovanou a „vyvlastněnou“, nacházející se ve stejné situaci jako židé po druhé světové válce, a právě to jí dává právo založit svůj vlastní „*Altneuland*“, tedy „starou novou zemi“, jak ji definoval „otec“ politického sionismu Theodor Herzl (*ibid.*). Přední tvář hnutí alt-right se rovněž odkazuje k výsledkům Pařížské mírové konference z roku 1919, jejímž účelem bylo stanovit nové politické uspořádání po skončení první světové války. Spencer v tomto ohledu navrhuje zahájení procesu jakýchsi „mírových etnických čistek“, jehož výsledkem se má stát „úspěšná etnická redistribuce“ po vzoru Versailleské mírové smlouvy, namísto občanských válek a masového vyvraždování (*ibid.*). Podle Hawleyho (2017: 16) se nicméně představa o podobě výsledného *etnostátu*, jehož ustavení by nezahrnovalo násilný rasový konflikt, napříč hnutím alt-right poměrně významně liší. Zatímco někteří myslitelé uznávají, že implementace politických opatření

k donucení nebělochů dobrovolně opustit území USA by nevyhnutelně zahrnovala řadu drakonických postupů přesahujících rámec procesu vyhošťování nezdokumentovaných přistěhovalců, podle méně radikálních hlasů uvnitř alt-right by v dlouhodobém horizontu mělo dojít především k ukončení masové imigrace, skoncování s tzv. „politickou korektností“ a akceptování politiky bělošské identity jako normální součásti politiky hlavního proudu (ibid.). Vedle myšlenky faktické „destrukce“ současné podoby USA ve prospěch vytvoření „nového bělošského národa“ tak v rámci alt-right lze identifikovat rovněž méně radikální touhu po tom, aby se procento bělošské populace jednoduše přestalo zmenšovat (ibid.).

Z idejí bílých nacionalistů i příznivců hnutí alt-right lze ve vztahu k *etnostátu* vyextrahovat trojici strategických postupů, pomocí nichž lze tohoto konečného cíle dosáhnout. Strategie „mainstreamingu“ klade důraz na infiltraci politických institucí a jejich následné rozvrácení za účelem postupného uvedení myšlenek bílého nacionalismu do praxe (SPLC nedat. d). Zastánci této strategie považují za důležité přesvědčovat roztrpčenou a nespokojenou část společnosti o svých idejích a postupně si na svou stranu získávat nové příznivce. Přívrženci bílého nacionalismu přitom mají usilovat o nabývání klíčových pozic v politické a společenské sféře, aby tak hnutí jako takové získalo přístup k mocenským nástrojům jemu doposud zapovězeným (ibid.). Mainstreamingová strategie se vyznačuje značnou mírou pragmatismu – aby se bílí nacionalisté k daným zdrojům dostali, musí v duchu klasického politického procesu v mnohých případech slevit ze svých vyhraněných pozic a k prosazování běloško-nacionalistické agendy se dostávat prostřednictvím politických kompromisů a opatření, jež se neobjevují v programatice čistě běloško-nacionalistických subjektů (jako příklad lze uvést politiku omezení imigrace nebo výdajů na systém sociálního zabezpečení) (ibid.).

Druhá strategie tzv. „vanguardismu“ („vanguard“ – přední linie, předvoj) považuje za jedinou možnou cestu k ustavení bělošského *etnostátu* revoluci. Podle vanguardistů je stávající systém ovládaný „proti-bělošským“ establishmentem jednoduše nereformovatelný, což představuje stěžejní důvod, proč zastánci tohoto postupu odmítají zmírnit svoji rétoriku a namísto kompromisního pronikání do státní sféry hodlají svých cílů dosáhnout radikální akcí (ibid.). Typicky se tak vanguardisté staví za pořádání demonstrací a protestů, anonymní internetový aktivismus, cílenou polarizaci politiky a útoky na principy politické korektnosti, přičemž svými aktivitami hodlají akcelarovat proces údajně „nevyhnutelného kolapsu Ameriky“ (ibid.).

Kořeny třetí strategie sahají teprve do období prezidentské kampaně v USA z roku 2016, kdy se s rozmachem myšlenek alternativní praxe objevil ve veřejném prostoru i poměrně nový fenomén internetového trollingu, s tímto hnutím výrazně propojeného. Aktivita online trollů, povzbuzených kandidaturou pozdějšího 45. prezidenta Spojených států Donalda Trumpa, se vyznačovala v první řadě nevybíravým stylem internetové komunikace, charakteristickým „nedostatkem empatie, extrémní, mnohdy násilně zabarvenou, rétorikou“ a potřebou dehumanizovat své politické oponenty (ibid.). Pro kampaň těchto internetových diskutérů se v průběhu času vžil termín „kulturní vanguardismus“, který lze považovat za kombinaci obou dvou výše popsaných strategií. Primárním účelem jejího aktivistického stylu se stala „totální válka proti politické korektnosti“ zaměřená v první řadě na alteraci kulturní sféry společnosti namísto politické, přičemž hlavní nástroje kulturního vanguardismu představují politicky laděné memy, internetová šikana a tzv. „shitposting“ (ibid.).⁴⁴ Ideje bělošského nacionalismu, konkrétně zahrnující např. vytvoření bělošského *etnostátu*, by tak dle velké části hnutí alt-right měly být nejprve zasazeny do mysli příslušníků většinové populace, jež otevření se tomuto druhu myšlenek prozatím odmítá; k formulaci konkrétních politických opatření vedoucích k implementaci těchto idejí přitom má dojít až posléze (Hawley 2017: 15-16).

V souladu s metapolitickým záměrem představitelů alt-right podchytit kulturní sféru společnosti za účelem prosazení vlastní politické agendy se v rámci myšlenek hnutí zformoval specifický odpor k dalším dvěma ideovým konceptům, tj. „kulturnímu marxismu“ a „politické

⁴⁴ S ohledem na online aktivitu sympatizantů alt-right je vhodné poznamenat, že hnutí jako takové, dříve reprezentované výhradně Spencerem (jakožto symbolickým lídrem alt-right) a dalšími osobnostmi intelektuálních kruhů, začalo být s prezidentskou kampaní z roku 2016 primárně zosobňováno zmíněnou anonymní masou internetových uživatelů, kteří se prostřednictvím online platformy typu 4chan, 8chan, Reddit či Twitter začali uchýlovat k šíření explicitně extremistického, rasistického či neonacistického obsahu, ať už z vlastního přesvědčení nebo čistě pro pobavení (Hawley 2017: 68; SPLC nedat. a). V online prostoru tak alt-right představuje amorfní hnutí bez jakéhokoli vedení či organizace sdružené okolo vágně formulovaného souboru idejí, jehož hlavním představitelem je anonymní virtuální dav a jehož činnost se koncentruje především na šíření a konzumování internetového obsahu, trolling a jiné formy internetové šikany vůči politickým a názorovým oponentům (Hawley ibid.: 70; ADL nedat. c).

korektnosti“ (Steinmetz-Jenkins 2018: 262). Šedesátá léta 20. století byla značnou částí bílých nacionalistů a supremacistů vždy spatřována jako jakási „nenáviděná dekáda“, během níž levicovní intelektuálové zahájili údajnou graduální destrukci amerického národa „vytvořeného“ bělochy (Beirich 2013: 96). To lze ilustrovat např. na postojích ke dvojici legislativních opatření z tohoto období, která tato sféra americké krajní pravice chápe jako důležité milníky výše definovaného procesu „ničení“ bílé rasy neboli *bílé genocidy*. Hovoříme konkrétně o zákonu o občanských právech z roku 1964 (*Civil Rights Act*) a zákonu o imigraci a národnosti z roku 1965 (*Immigration and Nationality Act*), prostřednictvím kterých USA postavily rasovou, náboženskou, sexuální či národnostní diskriminaci mimo zákon, resp. umožnily imigraci i z jiných zemí než těch v severní a západní Evropě (SPLC nedat. d; Ourdocuments.gov nedat.; Chishti, Hipsman, Ball 2015). V prostředí bílého nacionalismu a konkrétně hnutí alt-right se tak v tomto ohledu rozvinula další konspirační teorie, tentokrát o negativním působení ideologie *kulturního marxismu* na americkou společnost a obecně západní civilizaci v podobě šíření anti-rasismu, multikulturalismu a zmiňované *politické korektnosti* (Beirich 2013: 96). Tu lze v obecném smyslu definovat jako soubor lingvistických norem, praktik a politik, prostřednictvím kterých je možné vyhnout se alienaci a marginalizaci sociálně a ekonomicky znevýhodněných skupin, typicky chudých vrstev, ženské části populace, zdravotně postižených, etnických a rasových minorit či příslušníků hnutí LGBTQ. Poté, co tuto doktrínu přijala v 70. letech za svou zejména politická sféra tzv. nové levice, nabývala politická korektnost v průběhu dalších desetiletí stále negativnějších konotací a postupně začala být ztotožňována s jakýmsi levicově progresivním puritánstvím, které ve veřejném prostoru zabraňuje artikulaci nepříjemných skutečností, jež by se příslušníků marginalizovaných skupin a komunit mohly určitým způsobem dotknout (Esposito 2019: 98). Právě tuto vnímanou „tyrání“ politické korektnosti považuje sféra alt-right za jednu z hlavních manifestací *kulturního marxismu* (ibid.).

Vznik kulturně-marxistických idejí bývá bělošskými nacionalisty připisován frankfurtské škole, tedy okruhu filozofů a sociologů většinou židovského původu,⁴⁵ za jejichž nejzásadnější přínos v oblasti sociálních

⁴⁵ Velká část představitelů frankfurtské školy byla kvůli svému židovskému původu nucena v meziválečném období uprchnout z nacistického Německa, což jí následně

věd se považuje formulace tzv. kritické teorie.⁴⁶ Premisu k postupné destrukci západní kultury myslitelé frankfurtské školy mělo optikou teorie *kulturního marxismu* tvořit přesvědčení, že dominantní roli v moderním poválečném světě již netvořila ekonomika, ale kultura (ibid.: 98-99). Na tomto základě rozvinuli frankfurtští teoretici sofistikovanou kritiku západní kultury, jejímž cílem se měla stát delegitimizace a v konečném důsledku zničení sociálních struktur a hodnotových systémů, které se pohledem frankfurtské školy jeví jako morálně zkažené a opresivní. Takovými hodnotami se rozumí např. patriotismus, nacionalismus, křesťanství, hierarchické uspořádání společnosti, patriarchy, sexuální zdrženlivost, etnocentrismus či tradiční rodinné uspořádání, na které měli autoři frankfurtské školy útočit pomocí prosazování morálního relativismu, sexuální shovívavosti nebo multikulturalismu, tedy kulturně-marxistické agendy určené k systematickému rozbití západní civilizace (ibid.: 99). V průběhu 60. let měla tato „neortodoxní forma marxismu“ zacílit na podkopání americké kultury prostřednictvím boje za občanská práva minorit, homosexuálů, žen a dalších marginalizovaných společenských skupin (Beirich 2013: 96). Z pohledu alt-right se potom takováto agenda v současné době projevuje slabými imigračními zákony majícími za následek pokračující příliv bělochů do většinově bělošských zemí a postupný úpadek západní civilizace ve jménu tolerance, multikulturalismu a diverzity (Esposito 2019: 99).

Následkem „útočků“ *kulturního marxismu* a *politické korektnosti* na americkou kulturu mělo být bělošské populaci v USA kromě jiného zabráněno ve zformování vlastní koherentní identity, což se bílí nacionalisté snaží doložit argumentem rasové hrdosti, jejíž artikulace má být „v pořádku“ u každé rasy a etnika, nikoliv však u bělochů (a to nejenom v USA, ale kdekoli jinde) (Beirich 2013: 96-97). Formulace rasové identity tak pro představitele alt-right představuje jakýsi vzdor vůči „politicky korektní“ představě rasy jakožto sociálního konstruktů, která má podřývat identitu, historii a unikátní odkaz bělošské populace a ztotožňovat jakoukoliv snahu o prosazování „zájmů bělochů“ s nenávislným bělošským supremacismem (Esposito 2019: 102-103). Zdůrazňování

dalo možnost pokračovat v akademické činnosti na půdě předních amerických univerzit (Esposito 2019: 99).

⁴⁶ Prvopočátky *kulturního marxismu* bývají připisovány rovněž marxistickým autorům jako Georg Lukacs nebo Antonio Gramsci, jehož formulaci „gramscianistické“ metapolitiky převzala francouzská nová pravice (Esposito 2019: 98).

bělošské identity v prostředí alt-right stojí rovněž v přímé opozici k dalšímu aspektu politické korektnosti, totiž představě univerzální rovnosti všech ras, již alternativně pravicoví stoupenci odmítají s poukazem na údajně přirozeně zakořeněné rozdíly v inteligenci, dovednostech a behaviorálních tendencích mezi jednotlivými rasami (ibid.: 103). Ve vztahu k jimi formulované ideologii politické korektnosti potom představitelé alt-right odmítají rovněž myšlenky diverzity, pluralismu a multikulturalismu, které v jejich očích představují pouze kódové označení pro vytlačení a faktickou destrukci bělošské populace (ibid.: 105).

Značný význam pro formulování bělošské identity v rámci alt-right mají podle Esposito (ibid.: 102) rovněž procesy spojené s globálním neoliberalismem a kapitalismem. Protože stěžejní neoliberální ideje kompetitivního individualismu a prospěchářského jednání, orientovaného v první řadě na zisk, mají za následek vytváření individualizované a atomizované společnosti, snaží se příznivci alt-right klást důraz na jakýsi rasový kolektivismus a tribalismus, jejichž cílem nemá být nic jiného než ochrana zájmů a samotné přežití bílé rasy. Podstatu Spencerova bělošského identitarianismu v podobném duchu představuje vzdor vůči destrukci kultur a jednotlivých etnik a ras způsobované dopady globálního volného trhu, jenž z lidského pokolení vytváří „zaměnitelnou masu konzumentů“ (ibid.). Odpor alt-right vůči neoliberální podobě ekonomiky se v tomto kontextu opírá o přesvědčení, že deregulovaný trh ve svém důsledku odrazuje vládní představitele od implementace „rasově uvědomělých“ zákonných opatření sloužících k ochraně bělošských zájmů, které by zabránily utužování společnosti „bezduchých“ a vzájemně si konkurujících konzumentů (ibid.: 104). Povaha neoliberálního kapitalismu a globalizace potom s sebou pochopitelně přináší pracovní migraci z jiných než většinově bělošských zemí, kterou stoupenci alt-right považují za jeden z mnoha aspektů rozvrácení bělošské kultury a evropského dědictví USA. V neposlední řadě má neoliberalismus v kombinaci s politickou korektností (údajně vyzdvihující pozici radikálního feminismu v současné společnosti) nutit bílé ženy v kariéřním postupu na úkor založení rodiny, což z perspektivy alternativní pravice posiluje negativní demografické trendy bělošské populace (ibid.: 105).⁴⁷

⁴⁷ V tomto ohledu lze identifikovat další ideologický aspekt alt-right, který se nachází mimo sledované aspekty rasových otázek, totiž výrazný anti-feminismus spojený s preferencí patriarchální společnosti namísto moderně pojaté genderové rovnosti.

Výše vymezené ideové pilíře alt-right, tj. *židovská otázka*, *bílá genocida*, *rasový realismus*, *lidská biodiverzita*, bělošský *etnostát* či teorie *kulturního marxismu*, sehrávají v myšlenkovém nastavení tohoto hnutí nezanedbatelnou roli a lze jejich prostřednictvím hlouběji pochopit ideologii alt-right i povahu jím prosazované politiky identity. Ta ostatně v kontextu alt-right představuje naprosto klíčový prvek – společnost je prizmatem alternativní pravice fundamentálně rozdělena do vzájemně soupeřících skupin, na základě čehož se stoupenci hnutí snaží primárně prosazovat zájmy své skupiny, definované na rasovém (bělošském) základě. I v tomto ohledu tak lze vysledovat zásadní rozdíl mezi alt-right a mainstreamovým konzervatismem, který klade stěžejní důraz na ideje ústavnosti, morálky nebo svobody a jejich všeobecnou a rovnou platnost pro všechny osoby bez rozdílu. Představují-li nicméně tyto individuální svobody překážku kolektivním zájmům bělochů, jak je v rámci politiky identity chápe alt-right, potom je z pohledu hnutí zapotřebí od těchto hodnot upustit (Hawley 2017: 18).

Tzv. „sexuální realismus“ alt-right, u něž lze vysledovat jasnou paralelu s výše definovaným *rasovým realismem*, poukazuje na nezpochybnitelné rozdíly mezi biologií muže a ženy, které mají obě pohlaví předurčovat k odlišným společenským rolím (Hawley 2017: 17).

5 Komparativní část

5.1 Ochrana rasové homogenity

Rasa jakožto podstatná složka kolektivní identity, již je zapotřebí ochraňovat, v rámci ideologie a projevů GI do popředí výrazně nevystupuje. Zcela zásadní prvek evropského identitarianismu tvoří koncept etnopluralismu, tedy víra v přetrvávající rozdíly mezi jednotlivými etniky a kulturami, jejichž ideálním řešením by se měla stát kompletní separace těchto skupin do oddělených teritorií za současného zachování vzájemného respektu k odlišným identitám. Je to právě důraz na vnímanou rovnost jednotlivých etnokulturních skupin a požadavek na zachování diverzity lidského pokolení, kterým se GI snaží zaujmout širší obecenstvo a zatraktivnit ideje běžně spojované s krajně pravicovým prostředím. Charakteristickým znakem příbuzných konceptů etnopluralismu a etnocentrismu je potom obecně odklon od biologické argumentace typické pro ideje rasismu, což představuje další nápadný aspekt identitární ideologie.

Bez ohledu na oficiální postoje hnutí jako takového je nicméně zapotřebí podotknout, že sledovaný aspekt „ochrany rasové homogenity“ z politiky identity GI zcela vyloučit jednoduše nelze. S ohledem na zmíněný biologický prvek etnopluralistické identitární ideologie poukazuje část odborné sféry (viz Murdoch, Mulhall 2019) na rigidní svazování etnicity a kultury, kdy změna kulturní složky identity daného společenství má nezvratný vliv na složku etnickou a naopak. Termín kultura tak dle autorů nabývá fakticky biologické podoby a slouží jako jakýsi „funkční ekvivalent“ rasy, což by v případě původních evropských etnik neslo logickou spojitost s rasou bílou. Na biologický základ identity explicitně upozorňuje např. jeden z předních ideologů identitarianismu Guillaume Faye, vědomí faktické existence ras potom v rozhovorech vyjádřili i další novo-pravicoví myslitelé, Renaud Camus a Alain de Benoist. Camus konkrétně označuje rasu jako podstatnou složku identity jako takové, bílou rasu považuje za ohroženou a zachování všech ras v jeho očích představuje nezbytnost. Podobně de Benoist chápe rasu jako komplementární aspekt identity (založené také na sdílené kultuře či náležení k evropské civilizaci) a ochraně rasy filozof přikládá stejnou důležitost jako ochraně národa či kultury. Obranu rasové homogenity jednotlivých evropských národů i evropské civilizace jako takové tedy GI nevyjadřuje napřímo ani

většinově, ale de facto tato kategorie politiky identity v ideologii identitárního hnutí přítomna je. Pokud bychom považovali názory nejnápadnějších teoretiků tohoto myšlenkového směru za směrodatné, potom jejich důraz na ochranu a zachování jakékoliv rasy (jako jedné z neoddělitelných složek identity) lze považovat za faktický apel k ochraně rasové homogenity kteréhokoliv společenství. V porovnání s rétorikou hnutí alt-right nicméně pozitivní postoj k této kategorii v případě GI není zdaleka natolik explicitní.

Ochrana bělošské identity představuje centrální ideologický bod amerického hnutí alternativní pravice, ideově jinak široce rozkročeného a obsahujícího velkou řadu různorodých myšlenkových proudů. Kategorie „ochrany rasové homogenity“ tedy představuje zcela zásadní aspekt politiky identity alt-right, což lze ilustrovat např. na diskutovaných konceptech rasového realismu a lidské biodiverzity. Tyto populární běloško-nacionalistické teorie se snaží poukázat na „nezpochybnitelné mezi-rasové disproporce“ v otázkách intelektu, charakteru či temperamentu, kvůli kterým je zapotřebí jednotlivé rasové skupiny ochraňovat, a to v ideálním případě prostřednictvím jejich separace do samostatných státních celků. Smyslem těchto etnostátů by tedy měla být právě ochrana rasové homogenity jednotlivých skupin, které lze docílit prostřednictvím „etnické redistribuce“ či „mírových etnických čistek“, jak tyto procesy formulovala přední tvář alt-right, Richard Spencer. Sluší se přitom podotknout, že v rámci alt-right je možné vysledovat jasně rasistické proudy, které jednotlivé rasové skupiny hierarchizují a bílou rasu považují za nadřazenou rasám ostatním, stejně jako umírněnější hlasy, jež méněcennost či nadřazenost těch kterých ras odmítají a zaměřují se na akcentaci přetrvávajících rozdílů mezi těmito rasami. Ochrana rasové identity nicméně v každém případě představuje neodmyslitelný aspekt ideologie alt-right, pro níž je ochrana rasové, tedy bělošské, homogenity zcela bazálním ideovým prvkem.

Hnutí alt-right tedy první z analyzovaných kategorií politiky identity, ochranu rasové homogenity, splňuje takřka bezesbytku. Jedná se o stěžejní aspekt hnutím prosazované ideologie a jeho představitelé tuto ochranu bělošské identity a homogenity artikulují naprosto explicitně. To také představuje zásadní rozdíl v porovnání s evropským identitárním hnutím, konkrétně GI, u něhož apel na ochranu evropské bílé rasy nelze vysledovat v takto explicitním znění, spíše prostřednictvím jemnějších náznaků a skrytých významů. Ochranu rasové homogenity je tedy GI možné přiřknout pouze de facto, a to navíc s poukazem na vyjádření

hrstky teoretiků a filozofů, kteří přes nesporný vliv svých myšlenek nejsou s činností evropské sítě poboček GI přímým způsobem spjati.

5.2 Ochrana etnokulturní homogenity

Druhá kategorie politiky identity plní v případě GI podobně významnou roli jako kategorie předcházející v případě alt-right – jedná se o naprosto zásadní aspekt ideologie identitárního hnutí a jím prosazované politiky identity. Evropskou etnokulturní identitu GI konstruuje jakožto kombinaci sdílené kultury jednotlivých evropských národů a jejich společné etnicity v rámci biologické dědičnosti. Identitáři přitom poukazují na se-pjetí každého jedince se svojí domovinou, tedy nejenom s konkrétním národem či evropskou civilizací, ale rovněž regionem či rodným městem. Tuto identitu potom přímo ohrožují důsledky ekonomického neoliberalismu a konzumerismu, hodnotového liberalismu, multikulturalismu nebo imigrace, což identitární hnutí motivuje k obraně této etnokulturní homogenity daného společenství před modernistickými silami, jež pro tuto homogenitu a „historické národní bohatství“ představují jasné nebezpečí. V duchu etnopluralismu je přitom GI ochotna přiřknout právo na ochranu a zachování identity každé jednotlivé etnické a kulturní skupině, svoji etnokulturní homogenitu by si tedy v rámci vlastního teritoria mělo udržovat každé společenství bez výjimky.

V případě alt-right lze obranu homogenity bělošského společenství spojené s kulturními otázkami vysledovat opět v rámci konceptu rasového realismu a obecně ideologie bílého nacionalismu. Kultura je v ní chápána jako spojovací prvek mezi příslušníky dané rasy, kteří vzájemnou součinností budují společnou komunitu a v konečném důsledku politické organizace a instituce. Vznik USA a obecně západní civilizace je tak bělošskými nacionalisty vnímán jako vrcholný důsledek součinnosti bílé rasy a bělošské kultury superiorních Evropanů, což také představuje hlavní důvod, proč je dle bělošských nacionalistů zapotřebí tuto kulturu uchovávat a ochraňovat. V případě alt-right by se tak pro přesnost dalo pracovat s ochranou „rasově-kulturní“ homogenity, která svým způsobem sehrává stejnou roli jako etnokulturní identita v případě GI. V případě alt-right a bělošského nacionalismu dochází k akcentaci úzkého propojení rasy a kultury, kdy změna rasové složky identity (např. prostřednictvím mezirasového míšení) negativně ovlivňuje složku kulturní, a naopak vystavování domácí kultury cizím vlivům (typicky důsledkem

multikulturních procesů) oslabuje sílu bělošského společenství definovaného na rasovém základě. Vhodný příklad transformace identitárních myšlenek v kontextu amerického prostředí představuje v tomto ohledu „Americké hnutí identity“, které v etnopluralistickém duchu poukazuje na nezpochybnitelné kulturní rozdíly mezi jednotlivými rasovými skupinami, v důsledku čehož by tyto skupiny měly žít odděleně, aby měly možnost ochraňovat své kulturní bohatství před vnějšími vlivy.

Ochrana etnokulturní homogenity ve smyslu úzkého sejetí biologické dědičnosti a sdílené kultury je tak jasně přítomna v politikách identity obou pozorovaných subjektů, pouze však s odlišnostmi danými teritoriálními a částečně ideologickými aspekty. GI na jedné straně termín „etnokultura“ přímo inkorporovala do své ideologické výbavy, přičemž prvek biologické dědičnosti je v jejím případě vyjádřen v první řadě etnicitou evropských národů. Alternativní pravice potom na tradiční identitární koncepty aplikovala důraz na ochranu bělošské identity, v jejím případě je tedy biologická dědičnost konstruována především na základě společné rasy. Ať už však tuto identitu nazveme „etnokulturní“ či „rasově-kulturní“, stále bude v obou případech možné hovořit o ochraně homogenity takto pojatého kulturního dědictví daných referenčních skupin.

5.3 Ochrana náboženské homogenity

Třetí kategorie prováděné analýzy se úzce pojí s typickým rysem soudobé krajní pravice, tedy odporem k islámu. V myšlenkové výbavě GI je tento aspekt přítomný velmi silně. Hnutí se v tomto kontextu snaží upozorňovat na „vzrůstající přítomnost islámského náboženství na evropském kontinentě“, které vnímá jako přímé ohrožení původní evropské kultury a historických tradic. Ilustrativní roli zde může opět sehrávat jeden z rozhovorů s Renaudem Camusem, v němž autor označuje islám za „velice silnou kulturu a civilizaci s vlastním jazykem i náboženstvím“, jejíž rozmach v rámci západní civilizace je podle Camuse zapotřebí vnímat jako jeden z průvodních jevů velké výměny (GI 2017b). Význam třetí kategorie pro identitární hnutí Camus zdůrazňuje rovněž na charakteru tradiční evropské neboli západní civilizace postavené na křesťansko-židovských základech. Má to být právě svobodomyšlná tradice plynoucí z dědictví těchto dvou náboženství, vůči níž se „silná“ islámská víra a civilizace nachází v přímém rozporu (ibid.). S ohledem na ideové kořeny

GI v intelektuálním směru francouzské nové pravice přitom nelze opomenout důraz novo-pravicových filozofů na vyzdvihování pohanství a polyteismu nad tradiční evropský židovsko-křesťanský monoteismus. Jak je ovšem patrné např. z rozhovoru s jednou z českých osobností GI Adamem Berčíkem, pohanství akcentované původními novo-pravicovými filozofy je sice ze strany moderních identitářů respektováno, avšak samo o sobě již v politice identity GI významnou roli nesehrává (GI 2018a). Podle Berčíka se GI samotná jako organizace s náboženským charakterem nedefinuje (ibid.), příklon ke křesťanské a židovské tradici je tedy z její strany možné číst jakožto přihlášení se k definičním aspektům historické evropské civilizace, jejíž charakter v průběhu staletí formovala právě tato dvojice náboženských směrů.

Náboženský aspekt ve smyslu odmítání islámu je přítomen rovněž v ideologii alt-right, kde jej však do značné míry ovlivňuje odpor příznivců hnutí vůči konzervatismu amerických republikánů. Ten je tradičně spjat s politizací ideálů křesťanské víry, vůči níž se však např. Richard Spencer jakožto přesvědčený ateista vymezoval již v počátcích svého politického aktivismu. Většinou část hnutí alternativní pravice tedy Hawley (2017: 100) označuje za sekulární a kriticky naladěnou k americké religiozní pravici, konkrétně k univerzalistickému apelu křesťanské víry na rovnost všeho lidu a otevřenost každému bez výjimky. Politika bělošské identity alt-right tuto křesťanskou spirituální jednotu odmítá již jen z toho důvodu, že takový postoj oslabuje schopnost jednotlivých etnických a rasových skupin favorizovat svoje příslušníky (ibid.: 100-101). Ve vztahu k islámu samotnému nicméně u alt-right lze vysledovat podobné postoje jako v případě GI. Spencer o něm v minulosti hovořil jako o „expanzivní, tyranské ideologii“, která je nepřátelská vůči evropskému kontinentu a jehož „neevropští“ příslušníci se vyznačují bojovností vůči civilizacím, která si chce islám podmanit (SPLC nedat. c). Hawley (2017: 40-41) v tomto ohledu poukazuje rovněž na nadšené reakce prostředí alt-right vzešlé z prvotních návrhů prezidenta Trumpa na omezení a zákaz imigrace do USA z primárně muslimských zemí.

Přestože tedy náboženský aspekt není v idejích alt-right nijak výrazně přítomen, jistý apel na obranu vlastní referenční skupiny před islámem jakožto „agresivní ideologii“ lze v případě hnutí zcela jasně vysledovat. V tomto ohledu se politika identity obou zkoumaných hnutí ve své podstatě shoduje, jejich odpor k islámskému náboženství je do značné míry vykreslen jakožto střet civilizací, „tradiční“ evropské na straně jedné a „nepřátelské“ muslimské na straně druhé. Ochrana náboženské

homogenity se přitom kvůli relativnímu nezájmu obou subjektů o otázky religiozity nevztahuje ani tak k uchování tradic konkrétní víry, ale spíše ad hoc vůči vlivu islámu jako takovému, spatřovanému jakožto nežádoucí element. Lze přitom poznamenat, že ochrana civilizace vychází u obou hnutí z podobně rozdílných předpokladů, které byly diskutovány u předchozích dvou kategorií. Zatímco GI apeluje na ochranu židovsko-křesťanského charakteru evropské civilizační etnokultury před škodlivými efekty velké výměny, alt-right svůj „eurocentrismus“ konstruuje spíše na základě superiority západní civilizace vybudované bílými Evropany. Argumentace alternativní pravice je tedy i v případě kategorie ochrany náboženské homogenity v první řadě rasová, čehož se GI snaží vyvarovat.

5.4 Ochrana tradičního pojetí sexuální identity

Přestože postoj k genderovým otázkám nevystupuje v rámci myšlenek GI velmi výrazně do popředí, jedná se v rámci politiky identity hnutí nepochybně o jeden z identifikovatelných aspektů navázaný na obecnou kritiku modernity ze strany post-materialistické krajní pravice. Čtvrtou konstruovanou kategorií této analýzy tvoří především pozice ke dvojici proudů, které stály u zrodu fenoménu politiky identity v poválečných letech – feminismus a hnutí LGBT+. Striktní kritiku obou směrů lze nalézt např. v identitárním manifestu Markuse Willingera, v němž autor brojí vůči liberálními elitami prosazovaným politikám na zrovnoprávnění příslušníků LGBT+ s většinovou populací nebo požaduje návrat k tradičním genderovým rolím v rámci hesla „Ženy chtějí být dobývány“ (Mulhall 2017). Český identitář Berčík dále staví „vypjatý feminismus“ nové levice do protikladu k její údajné „bagatelizaci sexuálního násilí ze strany neevropských migrantů“ (GI 2018a). Specifický náhled na oba dva fenomény potom nabízí jeden z předních teoretiků identitarianismu Guillaume Faye, podle něhož „feminismus i homofilie přispívají k rozkladu organismu společnosti, neboť rozleptávají její úhelný stavební kámen, tedy biologickou základnu“ (GI 2017d). Faye ve vztahu k hnutí LGBT+ hovoří také o neblahém vlivu „homosexuální lobby“, jejíž snahy o „ospravedlnování a šíření homosexuality“ mají přispívat ke „zničení životní síly, germu Evropanů, jako předejde jejich plánovanému vyhlazení“ (GI 2014b). Kategorie ochrany tradičního pojetí sexuální identity je tedy v politice identity GI poměrně jasně přítomna, byť ji hnutí neakcentuje do takové míry

jako aspekty etnokultury či imigrace. Odmítání modernistických prvků genderové identity přitom v případě GI souvisí specificky s vnímanou hrozbou těchto proudů pro sílu tradiční evropské civilizace, jež by podle identitářů měla spočívat v tradičním konzervativním vymezení genderových rolí.

V případě alternativní pravice ustupují otázky práv homosexuálů do jisté míry do pozadí, což je dle Hawleyho (2017: 17-18) dáno nevyhraněným většinovým postojem alt-right milieu k tematice hnutí LGBT+ (popř. potratové politice) a obecně relativním nezájmem alt-right o tato témata (která u klasických amerických konzervativců naopak mnohdy silně rezonují). Výrazně akcentovány jsou však v rámci hnutí otázky feminizmu a postavení žen ve společnosti, což lze vysledovat již z jistého překryvu sympatizantů alt-right s internetovou subkulturou tzv. manosféry, jež se vyznačuje často silnou misogynií a anti-feminizmem. S myšlenkovou výbavou alt-right se neodmyslitelně pojí koncept tzv. sexuálního realismu, který v duchu běloško-identitární politiky kritizuje ambice emancipované ženské populace v západních společnostech na budování profesní kariéry. Z pohledu alt-right tento trend posiluje tendenci bílých žen, jejichž společenská role by měla být v souladu s tradičními sociálními konvencemi dána primárně reprodukcí potomků, odkládat založení rodiny, což má následně přispívat k prohlubování negativních trendů spojených se stárnutím bělošské populace. Anti-feminismus alt-right tak v jistém ohledu plní podobnou roli jako negativní postoj GI k posilování práv LGBT+ hnutí, kdy soudobé modernistické trendy prizmatem hnutí přispívají k oslabování bělošské populace v západních společnostech neboli (slovy Guillauma Faye) k „rozleptávání biologické základny“ a „zničení životní síly“ bělochů.

Čtvrtá kategorie analýzy zaměřená na ochranu tradičního pojetí sexuální identity je tedy zřetelně přítomna v politikách identity obou sledovaných subjektů, byť se hnutí ve svých ideových východiscích do jisté míry liší. Z pohledu GI podkopávají trendy feminizmu a hnutí LGBT+ sílu evropské civilizace danou jejími tradiční etnokulturními kořeny a konzervativním pojetím role mužů a žen ve společnosti. Příznivci alt-right tento modernistický náhled na genderové otázky kritizují také, jejich pozici však opět určuje aspekt ochrany bílé rasy a primární důraz je oproti GI kladen na vliv feminizmu a ženské emancipace, nikoliv otázky práv homosexuálních menšin. V obecné rovině se však obě dvě hnutí jasně stavějí vůči klíčovým aspektům modernity vzešlým z poválečného

politického post-materialismu, jejímž nezpochybnitelným projevem se stala mj. genderová politika identity.

5.5 Vnější nepřítel: přistěhovalci z třetích zemí

První ze čtveřice analyzovaných kategorií týkajících se nativisticko-populistického vykreslování vnějšího nepřítele se zaměřuje na postoj zkoumaných subjektů k otázce migrace. Ta v případě GI představuje jeden ze stěžejních prvků ideologie hnutí, kdy realita „nekontrolované masové imigrace“ z neevropských zemí má ohrožovat samotnou „biologickou a civilizační podstatu“ evropských národů a kultur. Do popředí se v tomto ohledu dostávají stěžejní koncepty moderní identitární ideologie, tj. teorie velké výměny a princip reemigrace. V rámci velké výměny je původní evropské obyvatelstvo dle GI postupně nahrazováno přistěhovalci neevropského původu, následkem čehož se mají rodilí Evropané stát „menšinami ve vlastních zemích“. Referenční skupinu konstruovanou GI, tj. jednotlivé evropské národy a etnika, popř. evropskou etnokulturu jako celek, tak v rámci politiky identity zcela zřejmě ohrožuje vnější nepřítel ve formě přistěhovalců z třetích zemí. Tento „nepůvodní“ element má být přitom z evropské společnosti vytlačen prostřednictvím reemigračních politik zaměřených na mírové vystěhovávání „kulturně odlišných přistěhovalců“ do zemí jejich původu a také de facto vypuzen omezením výdobytků sociálního státu založeném na etnickém základě, kdy daná opatření v konečném důsledku donutí osoby s imigračním pozadím opustit jejich evropskou domovinu. Vztah referenční *in-group* je tak identitáři konstruován nejenom na základě odporu k cizincům a imigrantům přicházejícím zvenčí, ale také vůči vrstvám obyvatelstva již přítomným v evropských společnostech, nezapadajícím do ochraňovaného společenství pojímaného na etnokulturní bázi. Takovéto *out-groups* by tak prizmatem GI měly setrvat v původních domovinách anebo dobrovolně odejít ze svých cílových (evropských) zemí, jejichž vlády by pro tento proces měly poskytovat příhodné podmínky a aktivně tak přijímat příslušná reemigrační opatření.

V kontextu protiimigračního postoje lze u hnutí alt-right poukázat na teorii *bílé genocidy*, tedy řízeného útlaku a vymírání bělošské populace mj. prostřednictvím imigrace a asimilace nebělošských přistěhovalců do západních společností. Z pohledu rasového realismu tyto procesy představují přímé ohrožení amerického „genetického národa“ či

obecně západní civilizace vybudované příslušníky superiorní bílé rasy, kteří kvůli procesům multikulturalismu, otevřenosti, diverzity či rasového míšení postupně mají přicházet o svoji moc. Bělošští nacionalisté v tomto ohledu typicky upozorňují mj. na zákon o imigraci a národnosti z poloviny 60. let, kdy americká vláda zrušila rasová, náboženská či národnostní diskriminační opatření týkající se imigrace do USA, do té doby umožněné téměř výhradně bělošským občanům evropských zemí. Podobně jako GI tedy i alt-right vykresluje přistěhovalce z třetích zemí jako životní ohrožení biologické podstaty své referenční skupiny, v tomto případě však definované na rasovém – bělošském – základě. Mimo ohrožení přicházející zvenčí potom příznivci alt-right konstruuji tuto nepřátelskou *out-group* i v rámci USA samotných a předkládají tak návrh na „mírové“ etnické čistky a redistribuci, v rámci nichž by nebělošská populace měla být vyhoštěna a vytlačena z území Spojených států. V konečném důsledku by tedy mělo dojít k ustavení čistě bělošského etnostátu, přičemž ostatní rasové a etnické skupiny by v rámci pokojného vzájemného soužití měly směřovat ke stejnému cíli.

Pátá kategorie analýzy tedy představuje jasný segment politiky identity obou zkoumaných hnutí. Imigrace je spatřována jako zásadní problém, imigranti potom v obou případech tvoří nativisticky definovanou *out-group*, která přímo ohrožuje podobu a zájmy dané referenční *in-group*. Hlavní rozdíly mezi zkoumanými subjekty lze v rámci páté kategorie identifikovat v charakteru jednotlivých referenčních skupin i definici vnějšího nepřítele: Zatímco GI vnímá jako nežádoucí „neevropské“ přistěhovalce a neslučitelnost jejich tradic a zvyků vztahuje k etnokulturní podobě původní evropské civilizace, alt-right toto ohrožení definuje na rasovém základě a jako vnějšího nepřítele vykresluje imigranty (či obyvatele USA s imigračním pozadím) primárně na základě barvy jejich pleti. Politiku identity GI a alt-right tak v tomto případě určuje především subjektivní definice společenství, jehož homogenní charakter se obě dvě hnutí snaží ochraňovat.

5.6 Vnější nepřítel: muslimové

Charakter šesté kategorie v obou případech této analýzy do značné míry popisuje již kategorie třetí, týkající se ochrany náboženské homogenity, tedy odporu obou hnutí k islámu. Ostře negativní postoj GI k islámskému vyznání ilustruje mj. koncept *reconquisty*, jehož prostřednictvím

identitáři akcentují nutnost kulturního znovudobytí evropského kontinentu ovládaného levicovými a liberálními politickými proudy, které na zakořenění a rozmachu islámu v rámci moderních evropských společností mají nést hlavní díl viny. Muslimové jsou tedy zřetelně vykreslováni jako „vetřelci“, tedy nežádoucí a nepřátelský element, jehož negativní vliv podtrhuje historická paralela identitární *reconquisty* s dobovačnými maurskými kmeny a jejich islámským státem na tehdejší území Pyrenejského poloostrova. Proces reemigrace navrhovaný GI by tak cílil rovněž na muslimské vrstvy obyvatelstva evropských států, které by v tomto ohledu čelily vynuceným repatriacím do zemí svého původu i radikálním „de-islamizačním“ opatřením, která by muslimům výrazně znesnadňovala svobodné vyznání své víry na evropské půdě. Nepřátelskou *out-group* tedy muslimové prizmatem GI zcela jasně konstituují, ať už zvnějšku coby přistěhovalci či zevnitř jako nežádoucí vrstvy evropských společností podléjící se na cílené islamizaci svých cílových zemí.

Třetí kategorie této analýzy se snažila ilustrovat, že přívrženci alt-right přistupují k islámskému náboženství s vesměs podobnými argumenty jako aktivisté GI, byť při ochraně evropské civilizace vycházejí z rasistických pozic. Právě rasový charakter politiky identity alt-right podle Hawleyho (2017: 41-42) protiislámský apel hnutí do značné míry oslabuje, když v rámci kritiky masové imigrace z oblastí Blízkého východu, jižní Asie či zemí Afriky dochází v první řadě k posuzování rasového a etnického původu těchto přistěhovalců, nikoliv do takové míry jejich vyznání. Ke kritice islámu se tedy alt-right uchyluje především ve vztahu k evropskému kontinentu jakožto domovu bělošských stvořitelů historické západní civilizace, kterou ohrožuje expanzivní charakter muslimského náboženství. V případě USA, tedy domoviny a primárního objektu zájmu alt-right, však vykreslování muslimů jakožto vnějších nepřátel nenabývá takové důležitosti jako rasové otázky spojené se zachováním výsadního postavení bělošské populace.

Kategorii muslimů coby vnějších nepřátel je tak v rámci této analýzy bezesbytku možné přiřknout pouze GI. U alt-right lze tento aspekt politiky identity vysledovat také, v jeho případě však protimuslimský apel nesehrává natolik výraznou roli, aby mohl být postaven na stejnou úroveň jako u identitárního hnutí. Namísto vzrůstající přítomnosti islámského náboženství na území USA či hrozby islamizace země se proponenti alternativní pravice koncentrují především na otázky postavení bílé rasy v americké (popř. západní) společnosti, nepřátelskou *out-group*

tak z jejich pohledu netvoří ani tak muslimové, jako spíše příslušníci ne-bělošských ras a etnik.

5.7 Vnější nepřítel: židé („židovská lobby“)

Protižidovská rétorika a antisemitismus se řadí k tradičním aspektům ideologie krajně pravicových subjektů. V případě GI nicméně tento ideový prvek uspokojujivě vysledovat nelze. Vůči antisemitismu se identitáři explicitně nevymezují, což pramení mj. z historických snah nové pravice revitalizovat poválečnou krajní pravici a osvobodit ji od dědictví protižidovské rétoriky a politických opatření spojených s tragédiemi druhé světové války a holocaustu. K židovské tradici evropské civilizace naopak GI vztahuje svoji kritiku přistěhovalectví neevropských národů a kultur, které pro charakter evropského společenství představují akutní hrozbu. V rámci své protiislámské rétoriky navíc GI poukazuje mj. na antisemitismus ze strany muslimské diaspory v Evropě, židé jsou tedy identitářním hnutím pojmáni jako původní součást evropského obyvatelstva, již je zapotřebí ochraňovat, nikoliv ji (jak údajně činí muslimové) ostrakizovat.

V rámci ideologie alt-right naopak antisemitismus zaujímá poměrně významnou pozici. Víra v proces *bílé genocidy* je v jeho případě úzce spojena s *židovskou otázkou*, tedy přesvědčení o výsadním postavení mocné „židovské lobby“ a jejím domnělým snahám o řízené oslabování a ultimátní anihilaci bělošské populace v západních společnostech. Židé jsou tak z pohledu alt-right označováni za součást globalistického spiknutí proti původním bělošským národům, které prostřednictvím řízené masové imigrace, multikulturalismu a otevřených liberálních politik oslabuje bělošské rasové uvědomění a přispívá k postupné genocidě superiorní bílé rasy. V tomto ohledu je rovněž zapotřebí poukázat na významný proud alt-right (zosobňovaný mj. Jaredem Taylorem), který odmítá explicitní antisemitismus vůči osobám židovského vyznání, a naopak židy řadí do referenční *in-group* jakožto příslušníky bílé rasy. Určitá část rasových realistů tak coby vnějšího nepřítele konstruuje výhradně zmiňovanou globalisticko-židovskou lobby, jež má zprostředkovávat proces *bílé genocidy* vůči bělošské populaci jako celku bez ohledu na religiozitu jejích příslušníků.

Sedmé kategorii této analýzy tedy odpovídá politika identity pouze alternativní pravice, nikoliv GI. Přestože oba subjekty pracují

s konspiračně laděnými teoriemi řízené výměny obyvatelstva rukou demonizovaných elit, pouze alt-right přikládá vinu za tento proces židům či židovským vlivovým organizacím. Hnutí tak přitom činí s různou intenzitou antisemitského smýšlení, kdy za nepřátelskou *out-group* označuje v duchu nacismu židovskou populaci jako celek nebo s větší mírou sofistikovanosti takto vykresluje výhradně židovskou lobby (resp. globalisty) a běžné osoby židovského vyznání naopak řadí pod referenční bělošskou *in-group*. V každém případě však alt-right naplňuje předposlední kategorii politiky identity bezesbytku, což hnutí od GI v tomto směru zásadně odlišuje.

5.8 Vnější nepřítel: elity

Anti-elitářský étos představuje výraznou komponentu identitární ideologie. Samotný manifest GI od Markuse Willingera hovoří o „vyhlášení války osmašedesátníkům“, tedy minulé generaci politiků, jejíž politika identity zakořeněná ve společenských změnách 60. let má z pohledu GI zničující vliv na podobu původních evropských společností. Nepřátelskými elitami GI rozumí liberálně-levicové politické proudy prosazující politiku multikulturalismu, otevřených hranic a společenské rozmanitosti, jež podle identitářů vede k postupnému úpadku tradiční evropské etnokultury a řízenému nahrazování původního evropského obyvatelstva. S kritikou liberalismu v kulturní sféře se váže rovněž odpor GI k ekonomickému modelu globalizovaného kapitalismu, který svým volno-tržním charakterem transformuje evropskou společnost v „konzumní vykořeněnou masu“ ztrácející zájem o hodnoty svého etnika a kultury, čímž tento neoliberální model ekonomiky přispívá k akceleraci celého procesu *velké výměny* a úpadku evropské civilizace. Nepřátelská *out-group* je tak v případě poslední kategorie utvářena společenskými, intelektuálními a ekonomickými elitami, které referenční *in-group* (evropské národy či Evropu jako celek) životně ohrožují svými liberálními, multikulturními politickými opatřeními. Ke zpochybnění takového hegemonického konsensu na liberálně-kapitalistickém společenském řádu je přitom podle GI zapotřebí metapolitického přístupu k ovládnutí kulturní sféry evropské společnosti. Elitám coby vnějšímu nepříteli tak identitáři nechtějí vzdorovat prostřednictvím klasického politického boje, ale pomocí drobného a soustavného metapolitického aktivismu

s dlouhodobým cílem ovládnutí „srdcí a myslí“ většinové občanské společnosti.

Odpor k elitám v případě alt-right do značné míry ilustruje již výše popsaná podezřívavost vůči židovským vlivovým skupinám organizujícím proces bílé genocidy. Původ těchto židovských elit je možné vysledovat v kontextu další konspirační teorie bělošského nacionalismu, *kulturního marxismu*. Z perspektivy alternativní pravice mají soudobé trendy záměrného oslabování bělošské moci kořeny v poválečné činnosti frankfurtské filozofické školy, kdy teoretici většinově židovského původu vytvořili systém oslabování a delegitimizace tradičních hodnot západní civilizace prostřednictvím progresivistické agendy *kulturního marxismu* a konceptu *politické korektnosti*. Následkem těchto trendů se tak západní společnosti začaly od 60. let přiklánět k otevřeným imigračním politikám, multikulturalismu a idejím univerzální rasové rovnosti za současné ostrakizace jakýchkoliv snah o artikulaci zájmů „utlačované“ bělošské majority. Svoji roli přitom v rámci těchto genocidních procesů sehrávala rovněž elitářská preference neoliberálního globálního kapitalismu, jenž ze své podstaty přispívá k atomizaci a vykořenění společnosti, bezduchému konzumerismu a oslabování rasového uvědomění bělošské populace. Ke zvrácení těchto negativních trendů a porážce idejí prosazovaných globalistickými elitami přitom proponenti alternativní pravice hodlají přistupovat podobným způsobem, jako se v jejich očích podařilo v minulosti uspět kulturním marxistům – tj. alterací kulturní sféry namísto ekonomické, nejprve prostřednictvím „vanguardistického“ aktivismu v ulicích i internetovém prostoru a až následně v rámci klasického politického procesu.

Vnější nepřítel v podobě elit je tedy zřetelně přítomen v politice identity hnutí GI stejně jako alt-right. Nepřátelskou *out-group* tvoří u obou subjektů politické, ekonomické a intelektuální mocenské síly, které prostřednictvím politických opatření plynoucích z levicově-liberální ideologie jasně ohrožují zájmy jednotlivých referenčních skupin. GI a alt-right se shodují v kritice hodnotového liberalismu těchto elit (multikulturalismu, rovnostářství, diverzity atp.), přičemž výraznější odlišnosti lze nalézt spíše v rétorické rovině, kdy se GI deklaratorně vymezuje spíše vůči politickým proudům nové levice, zatímco alt-right se v rámci vlastní konspirace přiklání ke striktnímu postoji proti kulturnímu marxismu. Obě hnutí se shodují rovněž v kritickém naladění vůči ekonomickému liberalismu a kapitalistické podobě globální ekonomiky, kdy v podobném duchu vyjadřují obavy z individualizace konzumní společnosti, která se

pro svou atomizaci stává čím dál více vykořeněnou a přestává si uvědomovat vlastní kolektivní identitu. V podobě této identity se také GI a alt-right nejvýrazněji odlišují: zatímco GI se typicky odkazuje k etnokulturní podobě evropské civilizace a rozmanitosti národů obývajících evropský kontinent, alt-right v rámci svého bělošského nacionalismu spatřuje hlavní problém kulturního marxismu a neoliberalismu v ohrožení postavení bílé rasy v západních společnostech. V neposlední řadě je potom potřeba upozornit na shodný příklon obou hnutí k metapolitické strategii nabytí politické moci, jež před ovládnutí politické sféry staví potřebu mocenského převzetí v oblasti kulturní.

5.9 Shrnutí a zodpovězení výzkumných otázek

Shrnutí provedené analýzy lze vzhledem k charakteru stanovených výzkumných otázek provést prostřednictvím jejich přímého zodpovězení.

1. Jakým způsobem pojímá politiku identity sociální hnutí Generace identity?

Stěžejní součástí politiky identity GI představuje ochrana etnokulturní homogenity jednotlivých evropských národů i evropské civilizace jako celku. Etnokulturní identita je v tomto případě chápána jako kombinace sdílené kultury evropského společenství národů a biologicky definovaného etnického původu původního obyvatelstva evropského kontinentu. Ačkoliv náboženství v ideologii GI výraznější úlohu nesehrává, je možné v jejím případě sledovat odklon od akcentace pohanství ze strany francouzské nové pravice a s tím spojený příklon k evropské křesťansko-židovské tradici. To se pojí s dalším silným aspektem politiky identity GI, tj. odporem k islámu jakožto agresivní ideologii, jež ohrožuje náboženskou a kulturní homogenitu Evropy. Vyzdvihování etnokulturní a náboženské homogenity referenčního evropského společenství potom v politice identity GI doplňuje ochrana tradičního pojetí sexuální identity, resp. striktní odmítání liberalizovaného pojetí genderových norem spatřovaného jako ohrožení evropské „životní síly“ a sociální soudržnosti.

S ohledem na nativisticko-populistické vykreslování vnějšího nepřítele ochraňované homogenní skupiny lze v případě GI poukázat na výrazný odpor k přistěhovalcům neevropského původu jakož i početným generacím občanů evropských států s imigračním pozadím a tedy

odlišnou etnicitou a kulturou oproti příslušníkům původních evropských národů. Politice identity GI dominuje rovněž zřetelný odpor k muslimům, jejichž přítomnost ve společnostech evropských států je spatřována jako součást islamizace evropského kontinentu. Vnějšího nepřítele GI spatřuje konečně v politických, kulturních a ekonomických elitách, jejichž levicově-liberální politika má dle identitářů přispívat k cílené výměně původního evropského obyvatelstva a celkovému úpadku historické evropské civilizace.

2. Jakým způsobem pojímá politiku identity hnutí tzv. alternativní pravice (alt-right)?

Hnutí alt-right se v rámci své politiky identity opírá v první řadě o akcentaci ochrany rasové homogenity bělošské populace. V rámci tzv. rasového realismu poukazují příznivci hnutí na existující disproporce mezi rasovými skupinami, které je potřeba ochraňovat a zároveň od sebe oddělovat. Rasový realismus alt-right rovněž úzce svazuje kulturu daného společenství s rasovou skladbou jeho populace, resp. označuje západní civilizaci za vrcholný výdobytek bělošské populace, což také představuje hlavní důvod, proč je rasovou (rasově-kulturní) homogenitu této civilizace zapotřebí chránit. V politice identity alt-right je rovněž výrazně zastoupena ochrana tradičního pojetí sexuální identity, konkrétně tradičního společenského postavení mužů a žen, kdy emancipační snahy bílých žen o budování profesní kariéry alt-right spatřuje jako projev oslabování demografických trendů spojených s bělošskou populací.

Koncentrace na rasové otázky vede alt-right ke striktnímu odporu vůči imigraci ze třetích, většinou nebělošských zemí, vnějšího nepřítele v tomto ohledu tedy konstituují příslušníci odlišných rasových skupin, a to těch s přistěhovaleckým pozadím i rodilých obyvatel USA, k jejichž diskriminaci alt-right přistupuje čistě na základě barvy jejich pleti. Výrazný aspekt politiky identity alternativní pravice představuje rovněž odpor vůči židovské populaci či v užším smyslu židovským vlivovým uskupením, jež jsou spatřovány coby strůjci globálního spiknutí vůči příslušníkům bílé rasy. Významnou *out-group* v případě alt-right konečně představují kulturně-marxistické, globalistické elity, které svojí činností již desítky let ovlivňují chod západních společností směrem k oslabování moci a rasového uvědomění bělošské populace a podílejí se tak na jejím postupném zániku.

3. Jaké jsou hlavní rozdíly v politice identity těchto dvou hnutí a v čem se naopak shodují?

Stěžejní rozdíl mezi politikami identity hnutí GI a alt-right tvoří jejich přístup k otázkám rasy. Zatímco alt-right staví ochranu bělošské identity do popředí své ideologie, GI se tomuto prvku politiky identity v deklaratorní rovině do jisté míry vyhýbá a namísto toho akcentuje aspekty etnicity či etnokultury. Zásadní teoretici identitárních myšlenek nicméně rasu posuzují jakožto nedílnou součástí biologicky pojímané identity, ochraně rasy, národa či kultury tak přisuzují stejnou míru důležitosti a dokonce ve svých vyjádřeních označují bílou rasu za ohroženou. Ochranu rasové homogenity evropského společenství tedy identitární hnutí nedeklaruje napřímo a explicitně, ale de facto je tento aspekt v jeho politice identity přítomen. Samotní aktivisté GI se nicméně k rasovým otázkám otevřeně nevyjadřují, a proto se výzkum přiklání k názoru, že první kategorii analýzy GI na rozdíl od alt-right nevyhovuje, alespoň tedy v maximální možné míře.

Postoj k rasové identitě potom konstituuje primární odlišnost i tam, kde se obě hnutí ve zkoumaných parametrech politiky identity jinak shodují. Přestože lze u obou subjektů vysledovat úzké sepjetí aspektů sdílené kultury a biologické dědičnosti referenční skupiny, GI toto spojení konstruuje na etnokulturní, zatímco alt-right na rasově-kulturní bázi. Ani jeden subjekt se dále nedefinuje jako nábožensky orientovaný, leč z jejich vyjádření vyplývá jasný odpor vůči ofenzivním tendencím islámské víry; GI v tomto ohledu nicméně apeluje na ochranu židovsko-křesťanské podoby evropské civilizace, kdežto alt-right svůj eurocentrismus pojímá opět v kontextu dominance bělošské populace. Ačkoliv se obě hnutí striktně staví do opozice vůči feminismu, GI kritiku tohoto proudu nepodmiňuje demografickou situací bílé rasy a navíc se ve srovnání s alt-right vyjadřuje obzvláště negativně k otázce práv hnutí LGBT+. Rozdíl mezi etnokulturním a rasovým prizmatem je potom patrný rovněž v definici vnějšího nepřítele coby přistěhovalců nebo muslimů: zatímco GI odmítá integraci neevropských imigrantů pro neslučitelný charakter jejich kultur a muslimy označuje za „vetřelce“ postupně dobývajícím evropský kontinent, alt-right si v případě přistěhovalců všímá především jejich rasy a islamizaci území USA nespátňuje (v porovnání s klesajícím vlivem bělošské majority) jako natolik závažný problém. Diskutované odlišnosti mezi zkoumanými subjekty se nakonec projevují rovněž v jejich odporu k elitám, resp. ultimátních cílech těchto mocenských vrstev: *velká*

výměna, artikulovaná GI, hovoří o cílené výměně evropského obyvatelstva pojímaného na etnokulturní bázi, *bílá genocida* si potom prizmatem alt-right všímá v první řadě oslabování a postupného zničení bělošské populace v západních společnostech.

Jedinou kategorií, v níž výzkum nezaznamenal relativní blízkost zkoumaných hnutí a jejich identitárních politik, představuje sedmá kategorie židů coby vnějšího nepřítele ochraňovaného společenství. Důvodem této odlišnosti je především důsledné zřikání se antisemitismu a absence ztotožňování mocenských elit s „židovskou lobby“ ze strany GI. Přestože tedy GI stejně jako alt-right důrazně odmítá globalistickou politiku levicových a liberálních politických špiček, protižidovskému apelu se vyhýbá podobným způsobem jako rasové argumentaci.

S ohledem na návrhy řešení vnímaných problémů se zkoumaná hnutí nachází v obecné shodě. Příklon ke konceptu etnopluralismu vede identitáře k přesvědčení, že jednotlivé etnokultury je zapotřebí od sebe teritoriálně oddělit, aby si tyto civilizace dokázaly uchovávat svoji jedinečnost a homogenitu, a naopak jejich míšením nedocházelo k násilným konfliktům a úpadku. K dosažení tohoto cíle tak GI navrhuje implementaci reemigračních politik, v rámci nichž by evropské státy vyhošťovaly a vystěhovávaly příslušníky neevropských etnokultur do jejich původních domovin, případně je zaváděním příslušných politických opatření donutily opustit zemi dobrovolně. Představy alt-right se v tomto ohledu ubírají stejným směrem, cílem hnutí nicméně není ani tak osvobodit evropskou civilizaci od cizorodých elementů, jako spíše vytvořit na území USA rasově homogenní bělošský etnostát za současné akceptace životního prostoru všem dalším rasovým skupinám, pouze však v rámci jejich vlastního odděleného teritoria. Obě hnutí tak v realitě obhajují jakousi mírovou podobu globálních etnických čistek, byť se tyto radikální cíle snaží schovávat za údajný respekt k unikátnímu charakteru každého rasového, etnického či kulturního společenství.

6 Závěr

Politika identity představuje významný politicko-sociální trend, který již po několik desetiletí do značné míry formuje a ovlivňuje společenské prostředí v evropských zemích, Spojených státech amerických i jinde. To, co v 60. letech minulého století na Západě započalo akcentací občanských práv znevýhodněných a marginalizovaných minorit, se v průběhu let transformovalo do zcela nového způsobu vedení politického boje, kterého se s velkou silou chopily rovněž subjekty krajní pravice. Namísto tradičního soupeření v politické aréně na základě stranické příslušnosti a ideologické pozice v rámci pravolevé či liberálně-konzervativní osy začaly moderní politické subjekty nové levice a krajní pravice přizpůsobovat svoji strategii získávání voličské podpory aspektu kolektivní identity a náležením k určité skupině definované na identitární bázi. Politika identity tedy krajně pravicovým stranám umožnila odpoutat se od ideologické zátěže fašistických režimů meziválečných let a pasovat se do pozice ochránců tradičních hodnot ohrožovaných novodobými procesy post-materialismu a modernity. Kombinací nativisticky a populisticky laděných idejí se krajní pravici podařilo obejít tradiční linie vnitro-společenských konfliktů a vytvořit iluzi homogenního lidu, jehož životní zájmy jsou bezprostředně ohrožovány vnějšími cizorodými elementy a progresivistickými ideály mocenských politických špiček.

Předkládaná diplomová práce si dala za úkol společensko-vědní koncept politiky identity hlouběji popsat a rozebrat, aby tak kromě jiného přispěla k jeho odborné reflexi ve společenských vědách. Pokusila se přitom charakterizovat utilizaci politiky identity dvojicí sociálních a ideových hnutí, jejichž činnost v rámci evropského a amerického veřejného prostoru v posledních letech poměrně výrazně rezonuje. Mimo řadu aktivistických kampaní a akcí mohlo volně propojené sociální hnutí Generace identity proniknout do povědomí evropské veřejnosti např. skrze prokázání vazeb nejvýraznější tváře rakouské pobočky hnutí na teroristického útočníka z novozélandského Christchurchu nebo následkem rozhodnutí německé kontrarozvědky o zařazení hnutí na seznam krajně pravicových hrozeb. Hnutí alt-right potom svůj mediální vzestup prožilo v souvislosti s úspěšnou prezidentskou kampaní Donalda Trumpa v roce 2016, přičemž nejvýrazněji se do veřejného prostoru zapsalo kvůli

tragickým událostem v americkém Charlottesville o rok později. Přestože vršící se kontroverze spojené s oběma hnutími vyústily v jistý útlum jejich činnosti během posledních dvou let, jedná se nadále o aktuální a dynamické subjekty, jejichž odbornou reflexi v českém politologickém výzkumu navíc stále není možné považovat za dostatečnou.

Provedený výzkum se tedy zaměřil na komplexní vymezení politiky identity hnutí GI a alt-right a identifikaci stěžejních rozdílů a shodných aspektů jejich identitárních politik. Docílil tak přitom prostřednictvím komparativní obsahové analýzy, v rámci níž přistupoval ke konceptu politiky identity jakožto kombinaci nativismu a populismu, resp. konstruování homogenního charakteru ochraňovaného společenství (tj. referenční skupiny, *in-group*) a vnější výlučnosti této skupiny založené na identifikaci jejího vnějšího nepřítele (*out-group*). V rámci analýzy potom výzkum identifikoval osm kategorických jednotek politiky identity, tj. ochranu rasové, etnokulturní, náboženské homogenity a tradičního pojetí sexuální identity a vnějšího nepřítele v podobě přistěhovalců z třetích zemí, muslimů, židů a mocenských elit. Všechny osm kategorií bylo následně v rámci výzkumu vztahováno na politiku identity GI a alt-right, a hodnoty každé z nich poté výzkum mezi oběma zkoumanými objekty navzájem porovnával.

V rámci odpovědí na položené výzkumné otázky dochází práce ke zjištění, že politika identity obou hnutí se významně shoduje ve snaze dosáhnout ochrany a zachování homogenity jejich referenčních skupin před aspekty imigrace, multikulturalismu, diverzity a dalších politik prisuzovaných liberálně-levicovým politickým elitám, a to prostřednictvím návrhů k masovým přesunům cizorodých společenských vrstev mimo teritorium náležící původnímu ochraňovanému a identitárně vymezenému obyvatelstvu. Nejvýraznější rozdíl mezi politikou identity GI a alt-right potom spočívá jednak v odlišně definované identitě referenčních skupin (GI pojímá evropské národy na etnokulturním základě, alt-right chápe svoji *in-group* jako bělošské společenství) a také postoji k antisemitismu a židovskému původu nepřátelských elit (alt-right se k tomuto vymezení přiklání, GI nikoliv). Politika identity GI je tedy v prvé řadě etnokulturního charakteru, zaměřuje se na ochranu evropských kultur a národů, popř. evropské civilizace jako celku, do značné míry problematizuje vnímanou islamizaci evropských společností, vystupuje vůči ekonomickému neoliberalismu a globalizovanému kapitalismu a rovněž mj. vůči liberálně pojatým genderovým rolím soudobé společnosti. Alternativní pravice se v porovnání s GI uchyluje k politice bělošské identity, kdy

veškeré politicko-společenské otázky podmiňuje svým přístupem k rase, konkrétně zájmům bělochů jako ochraňované referenční skupiny. V tomto ohledu se tak u alt-right dá vysledovat méně důrazný odpor k muslimům v porovnání k příslušníkům nebělošských ras či specifická kritika feminismu coby formy oslabování genofondu bělošské populace. Přestože je možné i u identitárního hnutí vysledovat jistou potřebu ochrany bělošského charakteru evropské populace, explicitnímu rasovému či protizidovskému apelu se GI na rozdíl od alt-right důrazně vyhýbá.

V samotném závěru je vhodné podotknout, že design tohoto výzkumu coby případové studie neumožňuje přílišnou generalizaci a jako takový se tedy snaží přispět zejména ke komplexnímu pochopení dílčích aspektů zkoumaných jevů. Koncept politiky identity v současnosti stále nabízí nespočet možností k prohloubení společensko-vědního poznání, podobně jako hnutí GI a alt-right představují díky svému dynamickému vývoji a mladému věku vhodné objekty k navazujícímu výzkumu. Předkládanou diplomovou práci je tedy dobré brát jako pomyslný střípek do mozaiky širokého a komplikovaného fenoménu novodobé krajní pravice, která v kontextu současného tekutého věku nadále představuje podstatný prvek rozvíjejícího se politologického a bezpečnostního výzkumu.

Použité zdroje

1. ADL (nedat. a): 1488. General Hate Symbols [online]. *Anti-Defamation League* [cit. 11. 12. 2019]. Dostupné na: <https://www.adl.org/education/references/hate-symbols/1488>.
2. ADL (nedat. b): Alt Right: A Primer about the New White Supremacy [online]. *Anti-Defamation League* [cit. 29. 11. 2019]. Dostupné na: <https://www.adl.org/resources/backgrounders/alt-right-a-primer-about-the-new-white-supremacy>.
3. ADL (nedat. c): Defining Extremism: A Glossary of White Supremacist Terms, Movements and Philosophies [online]. *Anti-Defamation League* [cit. 19. 11. 2019]. Dostupné na: <https://www.adl.org/education/resources/glossary-terms/defining-extremism-white-supremacy>.
4. ADL (nedat. d): White Nationalism [online]. *Anti-Defamation League* [cit. 19. 11. 2019]. Dostupné na: <https://www.adl.org/resources/glossary-terms/white-nationalism>.
5. Al Jazeera News (2018): Facebook pulls the plug on far-right Generation Identity [online]. *Al Jazeera* [cit. 19. 12. 2019]. Dostupné na: <https://www.aljazeera.com/news/2018/06/facebook-pulls-plug-generation-identity-180622103135419.html>.
6. Atkinson, D. C. (2018): Charlottesville and the alt-right: a turning point? *Politics, Groups, and Identities*, Vol. 6, Issue 2, pp. 309-315.
7. Bar-On, T. (2007): *Where have all the fascists gone?* Hampshire: Ashgate.
8. Bar-On, T. (2013): *Rethinking the French New Right: Alternatives to Modernity*. New York: Routledge.
9. BBC News (2018): Facebook expels alt-right figurehead [online]. *BBC* [cit. 19. 12. 2019]. Dostupné na: <https://www.bbc.com/news/technology-43784982>.

10. Beirich, H. (2013): Hate Across The Waters: The Role of American Extremists in Fostering an International White Consciousness. In: Wodak, R. – KhosraviNik, M. – Mral, B. (eds.): *Right-Wing Populism in Europe. Politics and Discourse*. London: Bloomsbury, pp. 89-102.
11. Beirich, H. – Hicks, K. (2009): White Nationalism in America. In: Perry, B. (ed.): *Hate Crimes*. New York: Praeger, pp. 109-131.
12. Bell, M. (2016): Meet the identitarians, Europe's 'new right' [online]. *PRI* [cit. 28. 12. 2019]. Dostupné na: <https://www.pri.org/stories/2016-12-19/meet-identitarians-europes-new-right>.
13. Betz, H.-G. (2003): Xenophobia, identity politics and exclusionary populism in Western Europe. *Socialist Register*, Vol. 39, pp. 193-210.
14. Bühr, A. (1998): *L'actualité d'un archaïsme: la pensée d'extrême droite et la crise de la modernité*. Lausanne: Editions Page deux.
15. Bölting, F. J. (1997): *Rechtsextremismus, Gewalt und Fremdfindlichkeit. Wahrnehmungen – Hintergründe – Entscheidungen*. Paderborn: Verlag Ferdinand Schöningh.
16. Boudon, R. - Besnard, P. - Cherkaoui, M. – Lécuyer, B.-P. (2004): *Sociologický slovník*. Olomouc: Univerzita Palackého.
17. Bruter, M. – Harrison, S. (2011): *Mapping extreme right ideology: an empirical geography of the European extreme right*. Houndmills: Palgrave Macmillan.
18. Cox, M. – Durham, M. (2000): The politics of anger: the extreme right in the United States. In: Hainsworth, P. (ed.): *The Politics of the Extreme Right. From the Margins to the Mainstream*. London: Pinter, pp. 287-311.
19. CQ Researcher (2017): *Issues In Race And Ethnicity. Selections from CQ Researcher (8th edition)*. Thousand Oaks: CQ Press, SAGE Publications.

20. Davey, J. – Ebner, J. (2019): *'The Great Replacement': The violent consequences of mainstreamed extremism*. London: Institute for Strategic Dialogue.
21. Delanty, G. (1996): The Frontier and Identities of Exclusion in European History. *History of European Ideas*, Vol. 22.2, pp. 93–103.
22. Divišová, V. (2014): *Ideologie krajní pravice na základě obsahové analýzy programových dokumentů krajně pravicových stran ve Francii a Španělsku* [diplomová práce]. Brno: Masarykova univerzita.
23. Dlouhý, M. (2016): Nová evropská krajní pravice: Návrat a znovuoživení krajní pravice v soudobé Evropě. *Současná Evropa*, Vol. 21, No. 2, pp. 52-67.
24. Esposito, L. (2019): The Alt-Right as a Revolt against Neoliberalism and Political Correctness: the Role of Collective Action Frames. *Perspectives on Global Development and Technology*, Vol. 18, Issue 1-2, pp. 93-110.
25. Fukuyama, F. (2018): *Identity: the demand for dignity and the politics of resentment*. New York: Farrar, Straus and Giroux.
26. Geissler, H. - Mouralová, M. (2011): Komparativní přístupy při zkoumání veřejných politik. In: Nekola, M. - Geissler, H. - Mouralová, M. (eds): *Současné metodologické otázky veřejné politiky*. Praha: Karolinum, pp. 170–194.
27. GI (nedat. a): KDO JSME? [online]. *Generace identity* [cit. 27. 11. 2019]. Dostupné na: <https://generace-identity.cz/onas/kdojsme/>.
28. GI (nedat. b): PROTI RASISMU [online]. *Generace identity* [cit. 27. 11. 2019]. Dostupné na: <https://generace-identity.cz/onas/proti-rasismu/>.
29. GI (nedat. c): EKONOMIKA [online]. *Generace identity* [cit. 27. 11. 2019]. Dostupné na: <https://generace-identity.cz/onas/ekonomika/>.

POUŽITÉ ZDROJE

30. GI (2014a): EVROPA ANO, EU NE! [online]. *Generace identity* [cit. 27. 11. 2019]. Dostupné na: <https://generace-identity.cz/evropa-ano-eu-ne/>.
31. GI (2014b): HOMOMAFIE [online]. *Generace identity* [cit. 30. 12. 2019]. Dostupné na: <https://generace-identity.cz/homomafie/>.
32. GI (2015): IMIGRACE A MY [online]. *Generace identity* [cit. 27. 11. 2019]. Dostupné na: <https://generace-identity.cz/imigrace-a-my/>.
33. GI (2016): RENAUD CAMUS A VELKÁ VÝMĚNA, I. [online]. *Generace identity* [cit. 28. 12. 2019]. Dostupné na: <https://generace-identity.cz/renaud-camus-a-velka-vymena-i/>.
34. GI (2017a): EVROPSKÁ NEBO ETNICKÁ IDENTITA? [online]. *Generace identity* [cit. 28. 12. 2019]. Dostupné na: <https://generace-identity.cz/evropska-nebo-etnicka-identita/>.
35. GI (2017b): „NENECHÁME SE NAHRADIT“: FRANCOUZSKÝ FILOZOF VYSVĚTLUJE SKANDOVANÝ SLOGAN Z CHARLOTTESVILLE [online]. *Generace identity* [cit. 28. 12. 2019]. Dostupné na: <https://generace-identity.cz/nenechame-se-nahradit-francouzsky-filozof-vysvetluje-skandovany-slogan-z-charlottesville/>.
36. GI (2017c): ROZHOVOR S ARNAUDEM DELRIEUXEM PRO ŘECKÝ ČASOPIS PATRIA [online]. *Generace identity* [cit. 28. 12. 2019]. Dostupné na: <https://generace-identity.cz/rozhovor-s-arnaudem-delrieuxem-pro-recky-casopis-patria/>.
37. GI (2017d): VÝZVA EVROPSKÉ MLÁDEŽI – ČÁST 2. [online]. *Generace identity* [cit. 30. 12. 2019]. Dostupné na: <https://generace-identity.cz/vyzva-evropske-mladezi-cast-2/>.
38. GI (2018a): DÉLSKÝ POTAPĚČ: ROZHOVOR S ADAMEM BERČÍKEM [online]. *Generace identity* [cit. 30. 12. 2019]. Dostupné na: <https://generace-identity.cz/delsky-potapec-rozhovor-s-adamem-bercikem/>.
39. GI (2018b): ROZHOVOR ALTVIEW S IRSKOU GENERACÍ IDENTITY [online]. *Generace identity* [cit. 27. 11. 2019]. Dostupné na: <https://generace-identity.cz/rozhovor-altview-s-irskou-generaci-identity/>.

40. Hawley, G. (2017): *Making Sense of the Alt-Right*. New York: Columbia University Press.
41. Hendl, J. (2016): *Kvalitativní výzkum: Základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál.
42. Heyes, C. (2016): Identity Politics [online]. *Stanford Encyclopedia of Philosophy* [cit. 10. 11. 2019]. Dostupné na: <https://plato.stanford.edu/entries/identity-politics/#RaceEthnMult>.
43. Hille, P. (2019): How dangerous is the Identitarian Movement? [online]. *DW.com* [cit. 1. 1. 2020]. Dostupné na: <https://www.dw.com/en/how-dangerous-is-the-identitarian-movement/a-49580233>.
44. Holz, K. (2011): Die antisemitische Verbrüderung der europäischen Rechten. In: Globisch, C. – Pufelska, A. – Weiss, V. (eds): *Die Dynamik der europäischen Rechten*. Wiesbaden: VS Verlag, pp. 187-202.
45. HOPE not hate (2019): *The International Alternative Right: An Explainer*. London: HOPE not hate Ltd.
46. HOPE not hate (nedat.): *Generation Identity Network* [online], [cit. 25. 11. 2019]. Dostupné na: <https://www.hopenothate.org.uk/research/islamophobia-hub/profiles/anti-muslim-street-protest-movements/generation-identity-network/>.
47. Chishti, M. - Hipsman, F. – Ball, I. (2015): Fifty Years On, the 1965 Immigration and Nationality Act Continues to Reshape the United States [online]. *Migration Policy Institute* [cit. 29. 11. 2019]. Dostupné na: <https://www.migrationpolicy.org/article/fifty-years-1965-immigration-and-nationality-act-continues-reshape-united-states>.
48. Ignazi, P. (1992): The Silent Counter-Revolution. *European Journal of Political Research*, Vol. 22, pp. 3-34.
49. Ignazi, P. (2010): *Extreme Right Parties in Western Europe*. Oxford: Oxford University Press.

POUŽITÉ ZDROJE

50. IM (2019): Who Is Identitarian? [online]. *Identitarian Movement* [cit. 27. 11. 2019]. Dostupné na: <https://identitarianmovement.org/who-is-identitarian/>.
51. Jandourek, J. (2007): *Sociologický slovník*. Praha: Portál.
52. Karlas, J. (2008): Komparativní případová studie. In: Drulák, P. a kol.: *Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích*. Praha: Portál, pp. 62-91.
53. Klein, L. – Simon, B. (2006): Identity in German right-wing extremism: levels, functions and processes. In: Klandermans, B. – Mayer, N. (eds.): *Extreme right activists in Europe: through the magnifying glass*. London; New York: Routledge, pp. 224-268.
54. Kořan, M. (2008): Jednopřípadová studie. In: Drulák, P. a kol.: *Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích*. Praha: Portál, pp. 29-61.
55. Laclau, E. (2007): *On Populist Reason*. London: Verso.
56. Les Identitaires (2016): *Bloc Identitaire becomes Les identitaires* [online], [cit. 25. 11. 2019]. Dostupné na: <https://www.les-identitaires.com/2016/08/09/bloc-identitaire-becomes-identitaires/>.
57. Livni, E. (2019): Twitter, Facebook, and Insta bans send the alt-right to Gab and Telegram [online]. *Quartz* [cit. 19. 12. 2019]. Dostupné na: <https://qz.com/1617824/twitter-facebook-bans-send-alt-right-to-gab-and-telegram/>.
58. Marcy, R. - D'Erman, V. (2019): The European "New Right" as Radical Social Innovation. *Journal for the Study of Radicalism*, Vol. 13, No. 2, pp. 65-90.
59. Mareš, M. (2003): *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister & Principal.
60. Merriam, S. B. (2009): *Qualitative Research: A Guide to Design and Implementation*. San Francisco: Jossey-Bass.

61. Merriam-Webster (2019): *Identity politics* [online], [cit. 10. 11. 2019]. Dostupné na: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/identity%20politics#h1>.
62. Merriam-Webster (nedat.): *Troll* [online], [cit. 5. 12. 2019]. Dostupné na: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/troll>.
63. Michael, G. (2009): David Lane and the Fourteen Words. *Totalitarian Movements and Political Religions*, Vol. 10. No. 1, pp. 43–61.
64. Michaels, W. B. (1995): *Our America: Nativism, Modernism, and Pluralism*. Durham, NC: Duke University Press.
65. Minkenberg, M. (2013): The European Radical Right and Xenophobia in West and East: Trends, Patterns and Challenges. In: Melzer, R. – Serafin, S. (eds.) (2013): *Right-Wing Extremism in Europe. Country Analyses, Counter-Strategies and Labor-Market Oriented Exit Strategies*. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung, pp. 9-33.
66. Mudde, C. (2000): *The ideology of the extreme right*. Manchester: Manchester University Press.
67. Mudde, C. (2007): *Populist Radical Right Parties in Europe*. New York: Cambridge University Press.
68. Mulhall, J. (2017): HNH explains... the Identitarian movement and the alt-right [online]. *HOPE not hate* [cit. 28. 12. 2019]. Dostupné na: <https://hopenothate.com/2017/10/31/hnh-explains-identitarian-movement-alt-right/>.
69. Murdoch, S. – Mulhall, J. (2019): *From Banners to Bullets: The International Identitarian Movement*. London: HOPE not hate.
70. Němec, V. – Kubešová, H. (nedat.): Vznik španělského království a ukončení reconquisty [online]. *Dějepis.com* [cit. 28. 11. 2019]. Dostupné na: <https://www.dejepis.com/ucebnice/vznik-spanelskeho-kralovstvi-a-ukonceni-reconquisty/>.
71. Neofotistos, V. (2013): Identity Politics [online]. *Oxford Bibliographies* [cit. 10. 11. 2019]. Dostupné na: <https://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199766567/obo-9780199766567-0106.xml>.

72. Ourdocuments.gov (nedat.): *Transcript of Civil Rights Act (1964)* [online], [cit. 29. 11. 2019]. Dostupné na: <https://www.ourdocuments.gov/doc.php?flash=true&doc=97&page=transcript>.
73. Pelinka, A. (2013): Right-Wing Populism: Concept and Typology. In: Wodak, R. – KhosraviNik, M. – Mral, B. (eds.): *Right-Wing Populism in Europe. Politics and Discourse*. London: Bloomsbury, pp. 3-22.
74. Relman, E. (2018): Steve Bannon says Ivanka Trump is 'dumb as a brick' [online]. *Business Insider* [cit. 6. 12. 2019]. Dostupné na: <https://www.businessinsider.com/steve-bannon-says-ivanka-trump-is-dumb-as-a-brick-2018-1>.
75. Revolta.info (2013): *Alain de Benoist: Jsme na konci něčeho II. část* [online], [cit. 28. 12. 2019]. Dostupné na: <http://revolta114.blogspot.com/2013/12/alain-de-benoist-jsme-na-konci-neceho.html>.
76. Smolík, J. (2013): Krajněpravicové politické strany v zemích V4: historie a současnost. *Sociológia*, Vol. 45, no. 4, pp. 385-410.
77. SPLC (nedat. a): ALT-RIGHT [online]. *Southern Poverty Law Center* [cit. 28. 11. 2019]. Dostupné na: <https://www.splcenter.org/fighting-hate/extremist-files/ideology/alt-right>.
78. SPLC (nedat. b): IDENTITY EVROPA [online]. *Southern Poverty Law Center* [cit. 10. 12. 2019]. Dostupné na: <https://www.splcenter.org/fighting-hate/extremist-files/group/identity-evropa>.
79. SPLC (nedat. c): RICHARD BERTRAND SPENCER [online]. *Southern Poverty Law Center* [cit. 4. 12. 2019]. Dostupné na: <https://www.splcenter.org/fighting-hate/extremist-files/individual/richard-bertrand-spencer-0>.
80. SPLC (nedat. d): WHITE NATIONALIST [online]. *Southern Poverty Law Center* [cit. 19. 11. 2019]. Dostupné na: <https://www.splcenter.org/fighting-hate/extremist-files/ideology/white-nationalist>.
81. Steinmetz-Jenkins, D. (2018): The European Intellectual Origins of the Alt-Right. *İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*, Vol. 38, No. 2, pp. 255–266.

82. Strickland, P. (2018): Austria cracks down on far-right Identitarian Movement [online]. *Al Jazeera* [cit. 1. 1. 2020]. Dostupné na: <https://www.aljazeera.com/news/2018/05/austria-cracks-identitarian-movement-180517105634855.html>.
83. Surtson, J. (2017): Identitarianism and the Great Replacement [online]. *Altright.com* [cit. 28. 12. 2019]. Dostupné na: <https://altright.com/2017/05/12/identitarianism-and-the-great-replacement/>.
84. The Great Replacement (nedat.): *The Great Replacement* [online], [cit. 28. 12. 2019]. Dostupné na: <https://www.great-replacement.com/>.
85. Traverso, E. (2019): *The New Faces of Fascism: Populism and the Far Right*. London, New York: Verso.
86. Walsh, A. (2017): 'Defend Europe' Identitarians charter a ship to return migrants to Africa [online]. *DW.com* [cit. 1. 1. 2020]. Dostupné na: <https://www.dw.com/en/defend-europe-identitarians-charter-a-ship-to-return-migrants-to-africa/a-39702947>.
87. Williams, T. C. (2017): The French Origins of "You Will Not Replace Us" [online]. *The New Yorker* [cit. 28. 12. 2019]. Dostupné na: <https://www.newyorker.com/magazine/2017/12/04/the-french-origins-of-you-will-not-replace-us>.
88. Willinger, M. (2013): *Die identitäre Generation: Eine Kriegserklärung an die 68er*. London: Arktos.
89. Wodak, R. (2013): 'Anything Goes!' – The Haiderization of Europe. In: Wodak, R. – KhosraviNik, M. – Mral, B. (eds.): *Right-Wing Populism in Europe. Politics and Discourse*. London: Bloomsbury, pp. 23-37.